

J/2879

A legfőbb ügyész

országgyűlési beszámolója

az ügyészség 2010. évi tevékenységéről

TARTALOMJEGYZÉK

1. Az ügyészi szervezet és az ügyészség vezetése	4
2. A büntetőjogi ügyészi tevékenység	5
2.1. A nyomozás felügyelet, a vádelőkészítés és az ügyészségi nyomozás	6
2.2. A vádhatósági tevékenység	20
2.3. A büntetés-végrehajtás törvényességi felügyelete	24
2.4. Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység a büntetőügyekben	28
3. A magánjogi és a közigazgatási jogi ügyészi tevékenység	30
3.1. A magánjogi ügyészi tevékenység	32
3.2. Cégtörvényességi eljárások	33
3.3. Környezet- és természetvédelem	34
3.4. Szabálysértési, rendészeti eljárások	36
3.5. Közigazgatási ügyészi tevékenység	37
3.6. Fogyasztóvédelmi tevékenység	39
3.7. Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység a magánjogi és a közigazgatási jogi ügyekben	40
4. A katonai ügyészség tevékenysége	41
4.1. A büntetőjogi katonai ügyészi tevékenység	41
4.2. A büntetőjogon kívüli katonai ügyészi tevékenység	46
5. Az Országgyűlés és az ügyészség kapcsolata	47
5.1. Interpellációk és kérdések	47
5.2. Az Országgyűlés egyes bizottságainak eljárásához kapcsolódó ügyészi tevékenység	49
5.3. A mentelmi jog felfüggesztésének indítványozása	49
6. Az ügyészség nemzetközi tevékenysége	50
6.1. Nemzetközi kapcsolatok	50
6.2. Jogsegély-ügyek	52
6.3. Az Eurojust magyar nemzeti tag tevékenysége	54
7. Az ügyészség személyügyi helyzete	57
7.1. Az ügyészség személyügyi helyzete	57
7.2. Az ügyészek képzése, továbbképzése	59

8. Az ügyészségi informatika	61
9. Az ügyészség működésének gazdasági feltételei	64
10. Az ügyészek tudományos tevékenysége és az Országos Kriminológiai Intézet	68
10.1. Az ügyészek tudományos tevékenysége	68
10.2. Az Országos Kriminológiai Intézet	68
Függelék: Statisztikai táblák és ábrák	

Tisztelt Országgyűlés!

A Magyar Köztársaság Alkotmánya (a továbbiakban: Alkotmány) 52. §-ának (2) bekezdésében, valamint a Magyar Köztársaság Országgyűlésének Hárszabályáról szóló 46/1994. (IX. 30.) OGY határozat (a továbbiakban: Hárszabály) 89. §-ában foglaltak szerint a Magyar Köztársaság ügyészsége 2010. évi működéséről a következő beszámolót nyújtom be:

1. Az ügyészi szervezet és az ügyészség vezetése

1.1. Az elmúlt évek során történt változtatások (a fellebbviteli főügyészségek létrejötte, az ügyészségi nyomozó hivatalok nyomozó ügyészségekké való átalakítása, a fővárosban a büntetőjogon kívüli feladatok ellátására külön törvényességi felügyeleti ügyészség létrehozása) eredményeként az ügyészség szervezete stabilizálódott, a kialakult szervezeti keretek megfelelően biztosítják az ügyészi feladatok ellátását.

A Legfőbb Ügyészség irányítása alá – az 5 fellebbviteli főügyészség mellett – 21 főügyészség tartozik, a fővárosban és a megyékben 137 helyi ügyészség működik. A hatályos rendelkezések szerint a helyi ügyészségek járnak el azokban az ügyekben, amelyeket jogszabály vagy legfőbb ügyészi utasítás nem utal más ügyészi szerv hatáskörébe, illetőleg ellátják az ügyészségi nyomozásokkal kapcsolatos feladatokat. A helyi ügyészségek intézik az ügyek túlnyomó részét, így az ügyészek munkaterhe is ott – elsősorban a fővárosi kerületi ügyészségeken és a megyeszékhelyeken működő városi ügyészségeken – a legnagyobb.

A katonai ügyészi szervezet az egységes ügyészi szervezet integráns része; azt a Katonai Főügyészség és az alárendeltségében működő Katonai Fellebbviteli Ügyészség, továbbá az 5 területi katonai ügyészség (Budapest, Debrecen, Győr, Kaposvár, Szeged székhellyel) alkotja, amelyek egyenként több megyére kiterjedő illetékességi területükön főügyészségi jogkörben járnak el.

A katonai ügyészek, katonai ügyészségi titkárok és katonai ügyészségi fogalmazók a Magyar Honvédség tényleges állományába tartozó hivatásos katonák, akik azonban az irányítás rendszere folytán tevékenységükben függetlenek a katonai hierarchiától. Ennek biztosítéka az is, hogy a katonai ügyészi szervezetet a legfőbb ügyész irányítja egyik helyettesén, a katonai főügyészen keresztül.

Az ügyészi szervezethez tartozik a Magyar Ügyészképző Központ, amely a Legfőbb Ügyészség keretében elsősorban az ügyészségi fogalmazók képzését és a jogi szakvizsgára való felkészítését végzi, valamint – nem ügyészi szervként – az ügyészség tudományos és kutató intézménye, az Országos Kriminológiai Intézet.

1.2. A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról rendelkező 2010. évi CXIII. törvény 2010. november 24-étől

- megszüntette a legfőbb ügyész interpellálhatóságát,
- a legfőbb ügyész megválasztását az országgyűlési képviselők kétharmadának a szavazatához,
- az ügyészségről és az ügyészségi szolgálati viszonyról szóló törvény elfogadását a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának a szavazatához kötötte.

Az ügyészségi szolgálati viszonyról és az ügyészségi adatkezelésről szóló 1994. évi LXXX. törvény (Üsztv.) módosításáról rendelkező 2010. évi CXXI. törvény pedig akként rendelkezett, hogy

- a legfőbb ügyészt a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés kilenc évre választja a határozatlan időre kinevezett ügyészek közül,
- a legfőbb ügyész helyett a legfőbb ügyész javaslatára a köztársasági elnök határozatlan időre nevezi ki a határozatlan időre kinevezett ügyészek közül.

Az Országgyűlés 2010. december 6-án – dr. Kovács Tamás legfőbb ügyész 70. életének betöltésére figyelemmel, dr. Schmitt Pál köztársasági elnök javaslatára – 2010. december 14-ei hatállyal dr. Polt Pétert, a Legfőbb Ügyészség büntetőbírói ügyek főosztályának főosztályvezető ügyészét 271 igen, 91 nem szavazattal 9 évi időtartamra legfőbb ügyésszé megválasztotta.¹

E nappal a köztársasági elnök dr. Bonomi Nóra Katalin legfőbb ügyész helyett tisztségéből felmentette,² dr. Varga Zs. András legfőbb ügyészségi ügyészt pedig 2010. december 15-ei hatállyal legfőbb ügyész helyettessé kinevezte.³

2. A büntetőjogi ügyészi tevékenység

Az ügyész tevékenységének jelentősebb részét a büntetőjogi tevékenységi körrel összefüggő feladatai alkotják. Az ügyészség a bűnüldözés révén és a vádképviselet útján önálló nevesített jogkörökkel résztvevője az igazságszolgáltatásnak. Az ügyészség bűnüldöző hatóságként törvényben meghatározott ügyekben nyomozást végez, nyomoztat, felügyeletet gyakorol a nyomozás törvényessége felett, képviseli a vádat a bírósági eljárásban, valamint felügyeli a büntetés-végrehajtás törvényességét.

A büntetőjogi szakterületen végzett munka mennyisége a 2009. évben iktatott és elintézésre váró ügyek számához képest növekedett, az ügyek száma a beszámolás évében 952.877 volt (2009: 948.006).

¹ 119/2010. (XII. 7.) OGY határozat

² 299/2010. (XII. 11.) KE határozat

³ 302/2010. (XII. 16.) KE határozat

2.1. A nyomozás felügyelet, a vádelőkészítés és az ügyészégi nyomozás

2.1.1. A bűnözésre vonatkozó főbb adatok és általános megállapítások:

A statisztikai mutatók évről évre a magyarországi bűnözés stagnálását tükrözték. A 2010. évben az össz-bűnözés terjedelme az előző évekhez képest némi emelkedést mutat.

A beszámolás tárgyát képező 2010. évben 447.186 bűncselekményt regisztráltak. A korábbi évek adataihoz képest (2007: 426.914, 2008: 408.407, 2009: 394.034) a bűncselekmények számának csökkenő tendenciája megállt.

A regisztrált bűnelkövetők száma is emelkedett, míg 2009-ben 112.830, 2010-ben már 122.529 bűnelkövetőt regisztráltak.

A bűnözés szerkezet szerinti megoszlását – a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk.) rendszeréhez igazodva – az alábbiak jellemzik:

A személy elleni bűncselekmények száma – 27.897 – ismét jelentősen emelkedett (2008: 20.880, 2009: 23.914). A legsúlyosabb személy elleni bűncselekmény, az emberölés – ezen belül is a befejezett emberölés – számának csökkenése azonban 2010-ben is folytatódott, az elmúlt évben 133 befejezett emberölés történt (2007: 154, 2008: 147, 2009: 139). Emberölés kísérlete közel azonos számban fordult elő, mint a megelőző években, ez a tárgyévben 142 volt (2007: 141, 2008: 145, 2009: 136).

A bűncselekmények szerkezetét évtizedek óta a *vagyon elleni bűncselekmények* dominanciája jellemzi, e bűncselekmények össz-bűnözésen belül mért aránya kimagasló, a regisztrált bűncselekmények 61,2%-át teszi ki. A 2010. évben 273.613 vagyon elleni bűncselekményt regisztráltak, ez 20.247 bűncselekménnyel több, mint a megelőző évben (2007: 276.193, 2008: 265.755, 2009: 253.366).

A leggyakoribb vagyon elleni bűncselekmény változatlanul a lopás, a csalás, illetőleg a szerzői vagy szerzői jogokhoz kapcsolódó jogok megsértése. A lopások száma a megelőző évihez képest növekedett: 187.097 lopást követek el (2009: 164.848), csökkenő tendenciát mutat a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértésének száma, amely a tárgyévben 24.298 volt (2009: 31.340). A megelőző évhez képest kis mértékben növekedett a regisztrált csalások száma, amely a 2010. évben 32.137 volt (2009: 29.555).

A 2010. évben – az előző évhez képest kevesebb – 16.447 *közlekedési bűncselekmény*⁴ történt (2007: 23.006, 2008: 19.450, 2009: 17.664).

⁴ A közlekedési bűncselekmények körében az ORFK Közlekedésrendészeti Főosztálya által küldött statisztikai adatok is szerepelnek.

A közlekedési bűncselekmények között jelentős arányt képvisel az ittas járművezetés, ezek száma 2010-ben 9.710 volt. A megelőző évekhez képest (2007: 14.157, 2008: 11.523, 2009: 10.438) folytatódott a kedvező irányú változás.

Az elmúlt évben 16.248 személyi sérüléssel járó baleset történt (2009: 17.864), 645 járt halálos eredménnyel (2008: 868, 2009: 752) – amelyben 734 ember veszítette életét –, 4.918 személy súlyos, míg 10.685 könnyű sérülést szenvedett. A személyi sérüléssel járó balesetek 11,1%-át ittasan okozták.

A balesetek okai között az elmúlt évben is jelentős arányt (36%) képviselt a gyorsajtás.

Az államigazgatás, az igazságszolgáltatás és a közélet tisztasága elleni bűncselekmények körébe tartozó bűncselekmények száma a beszámolás évében 6.507, ez szinte azonos a megelőző évvel (2007: 4.907, 2008: 6.384, 2009: 6.365).

A bűncselekmény csoporton belül az embercsempészás – mint ahogy a 2003. esztendőről évről évre – a beszámolás tárgyát képező évben is kevesebb, 152 volt (2007: 375, 2008: 186, 2009: 180).

Hivatalos személy, közfeladatot ellátó személy és a hivatalos személy támogatója elleni erőszak 1.186 történt, a megelőző évhez képest gyakorlatilag nem mutat változást (2009: 1.027).

Kis mértékben emelkedett az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények száma, 2010-ben 2.471 ilyen bűncselekmény történt (2009: 2.231).

A közélet tisztasága elleni bűncselekmények száma az elmúlt évhez képest a felére csökkent: 2010-ben 481 korrupciós bűncselekményt regisztráltak (2009: 963). Nehéz megítélni, hogy a jelentős csökkenés hátterében a bűnüldöző szervek eredményes munkájának visszatartó ereje, vagy az e bűncselekmények körében jellemző rejtett bűnözés áll.

A regisztrált *közrend elleni bűncselekmények* száma is egyik meghatározója a bűnözés egészének. Ide tartozik több erőszakos, illetőleg a társadalomra fokozottan veszélyes bűncselekmény, de magában foglalja az e bűncselekménycsoport nagyobbik hányadát kitevő okirattal kapcsolatban elkövetett cselekményeket is.

A beszámolás tárgyát képező évben 93.612 közrend elleni bűncselekményt regisztráltak, az elmúlt évek csökkenő tendenciája megfordult, 20,9%-os növekedést mutat (2007: 76.391, 2008: 72.547, 2009: 68.986).

A garázdaságok száma az elmúlt évben 13.279 volt, amely számottevő emelkedést jelent az előző évhez képest (2009: 10.384).

A tárgyévben az okirattal kapcsolatban elkövetett bűncselekmények száma – amely magában foglalja a köz- és magánokirat-hamisítást, illetőleg az okirattal visszaélést is – 60.548 volt (2009: 45.846).

Az előző évhez képest növekedett a kábítószerrel visszaélések száma, a 2010. évben 5.761 ilyen típusú bűncselekmény miatt kellett eljárni (2007: 4.663, 2008: 5.453, 2009: 4.801).

A regisztrált *gazdasági bűncselekmények* száma (21.119) a 2009. évit (16.752) 26%-kal meghaladta, és mind az összes bűncselekményhez viszonyított arányát (4,7%), mind az előfordulási számát tekintve az elmúlt húsz év legmagasabb nagyságrendjét mutatja. A XXI. század első évtizedében nyilvántartásba vett összes bűncselekmények évenkénti közelítően azonos 420-460.000 közötti számán belül a gazdasági deliktumok együttes esetszáma a 2001. évtől kezdődően (12.412 bűncselekmény, illetve 2,7%) évente töretlenül emelkedő tendenciájú volt.

Az ügyészi szervek a közbírói szerepükhöz kapcsolódóan fokozott figyelmet fordítottak a Btk. XVII. Fejezetében szabályozott gazdasági bűncselekmények strukturális képének feltárására és elemzésére. Az egyes kiemelkedő jelentőségű bűncselekmény-típusok tendenciát mutató változásai közül a következők érdemelnek említést.

Az adózási fegyelem javulását jelző és a korábbi öt évre jellemző, trend értékű bünesetszám-csökkenés 2010-ben megállt, a 2009. évben regisztrált 1.622 adócsalással szemben tavaly 2.009 bünesetet vettek nyilvántartásba.

A költségvetés bevételeit csorbító bűncselekmények strukturális változása – a vámbűncselekmények csökkenésének eredményeként – Magyarországnak az Európai Unióhoz csatlakozása után következett be. Az uniós áruk szabad mozgásának elvéhez igazodó jogi szabályozás folytán ugyanis alapvetően módosult a vámbűncselekmények iránya és jellege; az országba belépő áruforgalomban a csempészet elkövetési tárgya csak a nem közösségi áru lehet. A harmadik évezred első éveiben ezer körül volt a vámbűncselekmények száma, ez a mutató 2009-ben 366 esetre csökkent, míg 2010-ben 337 volt.

A bűnüldözési hatóságok tapasztalatai és a piaci viszonyok ismerete alapján okszerű következtetés vonható a nem közösségi eredetű – leginkább jövedéki – termékekre elkövetett csempészet nagyfokú látenciájára. A feltételezés objektív megalapozója az a tény, hogy az illegálisan behozott jövedéki termékekre megvalósított, járulékos magatartást szankcionáló jövedéki orgazdaság bűncselekménye a csempészetekénél magasabb számban (359) vált ismertté a 2010. évben is.

A fizetőeszközök biztonságához fűződő fontos társadalmi érdek a pénzhamisítás, illetve a készpénz-helyettesítő fizetési eszközökkel kapcsolatos bűnözés figyelemmel kísérése, elemzése és a sértett jogtárgy jelentőségével arányos büntetési gyakorlat alakítása.

Az ismertté vált pénzhamisítások száma az ezredforduló után 2007-ig nagymértékben emelkedett, a 2010. évben 1.970 pénzhamisításra derült fény, ami csaknem fele a 2006-ban regisztrált esetek számának (3.413), azonban a 2009. évi elkövetések nagyságrendjét (1.746) 13%-kal meghaladja. A pénzhamisítás felderített elkövetői között a büntetett előéletűek és a visszaesők aránya magasabb, mint az egyéb gazdasági bűncselekményeknél.

A készpénz-helyettesítő fizetési eszközökkel kapcsolatos jogsértő magatartásokat büntető törvényi tényállások együttesen évek óta a legmagasabb és folyamatosan emelkedő esetszámúak a gazdasági bűncselekmények körében (2007: 4.106, 2008: 5.324, 2009: 6.238). A 2010. évben 10.465 ilyen bűncselekmény vált ismertté, ami az elmúlt évihez képest 65%-os növekedést jelent.

A kategórián belül a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisításának vétsége 2008-ról 2009-re közel kilencszeresére (48-ról 425-re) emelkedett, míg 2010-ben a felderített esetek száma a megelőző évihez képest 57%-kal, 275-re csökkent. A 200.000 Ft-ot meg nem haladó kárt okozó készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségi alakzatai 2008-ról 2009-re megnégyszereződtek, a 2010. évben pedig ezekből a bűncselekményekből az előző évit 45%-kal meghaladóan 2.348-at regisztráltak. 2010-ben, noha kisebb esetszám mellett, azonban számottevő mértékben nőtt a nagyobb, valamint a jelentős kárt okozó visszaélések száma is (2009: 282, 2010: 393; 2009: 24, 2010: 45).

A pénzhamisítást és a készpénz-helyettesítő fizetési eszközök hamisítását, jogosulatlan felhasználását megvalósító bűnelkövetők gyakran bűnszövetségben, illetve bűnszervezetben, nem ritkán külföldi elkövetők részvételével valósítják meg a bűncselekményeket.

A piaccgazdaság zavartalan működésének egyik garanciális eleme a hitelezői követelések kielégítésének biztonsága, amelynek büntetőjogi védelme a gazdasági rend oltalma céljából elengedhetetlen.

A csődbűncselekmények számának alakulása jelzi a gazdaság működésében keletkezett zavarok gyakoriságát, azokat az eseteket, amikor az adós gazdálkodó szervezet fizetőképtelenséggel fenyegető, vagy már fizetéképtelen helyzetében a vagyonnal rendelkezni jogosult személy a hitelezői követelések teljesítésének alapjául szolgáló eszközöket elvonja, és ezzel a hitelezők kielégítését részben vagy egészben megghiúsítja. Ez a bűncselekmény tömeges elkövetés esetén torzulásokat eredményezhet az egymáshoz kapcsolódó gazdasági tevékenységek láncolatában.

A 2010. évben csődbűncselekmény miatt 295 ügyben indult büntetőeljárás, ez az esetszám több mint negyedével kevesebb, mint a megelőző években (2008: 416, 2009: 402).

A gazdasági élet résztvevőinek fontos érdeke fűződik ahhoz, hogy a piac más szereplőinek vagyoni helyzetéről, annak változásairól olyan megbízható és valós tájékoztatást kaphassanak, aminek birtokában dönthetnek a partneri

kapcsolat kiépítéséről, vagy a kockázatot megismerve óvatos, esetleg elzárkózó üzletpolitikát folytassanak.

Aki a számvitelről szóló törvény vagy annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabályok hatálya alá tartozó gazdálkodóként a ránézve irányadó számviteli rendelkezések megszegésével, vagyoni helyzetének áttekintését vagy ellenőrzését megnehezíti, vagy megghiúsítja, a számvitel rendje megsértésének bűncselekményét követi el. A számviteli előírások megszegése miatti bűncselekmények száma emelkedő tendenciájú, a 2009. évben regisztrált 859 esetet a 2010. évben ismertté vált 1.310 cselekmény több, mint 50 %-kal haladta meg.

A számviteli fegyelem megsértése miatti bűnesetek kiemelkedő arányú növekedése a számviteli fegyelem rohamos romlását jelzi (2008: 461, 2009: 859, 2010: 1.310). Hasonlóan ugrásszerű emelkedés volt tapasztalható a felszámolási eljárások eredményes lefolytatását részben vagy egészben megghiúsító számviteli kötelezettség-szegések vétségének számában (2009: 1.580, 2010: 2.483).

A versenytársakat és a fogyasztókat is károsító áru hamis megjelölésének büntetettől a megelőző évinél 30 %-kal kevesebb került a büntetőeljárások statisztikai nyilvántartásába (2009: 500, 2010: 354). A rossz minőségű termék forgalomba hozatala miatti büntetőeljárások száma a beszámolási időszakban a 2009. évi esetek számával megegyezett (2009, 2010: 16 eset).

A bünfelderítés eredményesebb tevékenységét mutatja a szervezett bűnözés, valamint az ún. alapcselekmények törvényes ügyletkénti leplezésére törekvő magatartásnak, a pénzmosás büntettének a látencia köréből történt kiemelése. Amíg a 2008. évben egyetlen ügyet sem sikerült feltárni, addig a 2009. évben már 21 esetben a pénzmosás szándékos büntettének és 25 ügyben gondatlanságból elkövetett vétségének elkövetését regisztrálták, 2010-ben pedig a feltárt büntettek száma 9, a vétségeké pedig 8 volt.

A környezetkárosítás büntette és vétsége miatt indult büntető eljárások száma 35%-kal haladta meg a 2009. évi regisztrált adatokat (2009: 48, 2010: 65), ennél nagyobb mértékben, 78%-kal emelkedett a természetkárosítás miatt nyilvántartásba vett bűncselekmények száma (2009: 83, 2010: 148). Ugyancsak emelkedett a hulladékgazdálkodás rendjének megsértése miatt ismertté vált bűncselekmények száma, a 2009. évi 247 ügyel szemben a 2010. évi 347 bűneset több mint 40%-os növekedést jelent.

A gazdasági bűncselekményekkel érintett összeg 34,5 milliárd forint volt, amely örvendetesen alacsonyabb, mint a 2009. évben kimutatott 46,1 milliárd forint.

2.1.2. Az ügyészégi nyomozás

A büntetőeljárás nyomozási szakasza a vád előkészítését szolgálja. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) az ügyészt bármely ügy nyomozá-

sára feljogosítja, meghatározott bűncselekmények nyomozását pedig az ügyész kizárólagos hatáskörébe utalja. Az ügyész a nyomozó hatóságtól – kivételesen – magához vont eljárások esetében is maga teljesíti a nyomozást.

A kizárólagos hatáskörbe utalt nyomozásokat az ügyészség erre kijelölt központi szerve, a Központi Nyomozó Főügyészség, illetőleg a megyei (fővárosi) nyomozó ügyészségek végzik.

Az ügyészségi nyomozó szervekhez a 2010. évben 9.250 feljelentés érkezett (2007: 6.640, 2008: 7.128, 2009: 8.124). Az elrendelt nyomozások száma 5.188, a befejezetteké 6.036 volt. (Az utóbbi szám a tárgyidőszakban befejezett – a korábbi évről áthúzódó nyomozásokra, és a nyomozás elrendelése után átvett – ügyekre is vonatkozik).

A befejezett nyomozásokban 5.653 bűncselekményt és 3.049 bűnelkövetőt regisztráltak.

A *Központi Nyomozó Főügyészség* illetékessége az ország egész területére kiterjed, hatáskörét pedig a Be. ügyészségi nyomozásra irányadó rendelkezéseinek keretei között a legfőbb ügyész – törvényi felhatalmazás alapján kiadott – utasítása szabályozza.

Az ügyészi szervezetnek a hivatali bűncselekmények és a korrupció elleni eredményesebb fellépése érdekében létrehozott főügyészség elsősorban az országgyűlési képviselők, a nemzetközi jogon alapuló mentességet élvező személyek, a bírák, az ügyészek, az ügyészségi nyomozók, valamint a rendvédelmi szervek magasabb beosztású tagjai által elkövetett – nem katonai büntető-eljárásra tartozó – bűncselekmények, a felsoroltak sérelmére, vagy működésükkel kapcsolatban ellenük elkövetett bűncselekmények, a nemzetközileg védett személy, illetve a külföldi hivatalos személy elleni erőszak, továbbá a nemzetközi közélet tisztasága ellen elkövetett bűncselekmények miatt nyomoz.

Törvényi felhatalmazás alapján a legfőbb ügyész, a büntető jogi legfőbb ügyész helyettes, illetőleg a Legfőbb Ügyészség kiemelt ügyek fősztályának vezetője a hatáskörébe nem tartozó ügy nyomozására is kijelölheti a Központi Nyomozó Főügyészséget.

A Központi Nyomozó Főügyészségre 2010-ben 1.134 ügy érkezett, amely az előző évi 839-et 35%-kal meghaladja. Az érkezések közül 697 érdemi bűnügy (feljelentés), 437 egyéb kezdő irat volt. A feljelentések és egyéb iktatott ügyek közül 221 esetben áttételre került sor túlnyomó részben azért, mert az elintézés más hatóság hatáskörébe tartozott.

A főügyészség a büntető feljelentések közül 265-öt – 69-et a feljelentés kiegészítése után – döntő többségében bűncselekmény hiánya miatt elutasított. A feljelentést elutasító határozatok ellen 137 esetben éltek panasszal, ezek közül a Legfőbb Ügyészség négyet talált alaposnak és döntésével egyidejűleg az ügyben a nyomozást elrendelte.

A Központi Nyomozó Főügyészség a 2010. évben 128 ügyben (59 esetben feljelentés kiegészítése után) rendelte el, és – a korábbi években indultakkal együtt – 162 ügyben fejezte be a nyomozást. A nyomozás befejezését követően a főügyészség 28 ügyben 72 személy ellen vádat emelt, 134 esetben pedig nyomozást megszüntető határozatot hozott.

A nyomozást megszüntető határozatok ellen 64 ügyben jelentettek be panaszt, ezeket a felettes Legfőbb Ügyészség 6 eset kivételével alaptalannak találta és elutasította.

A lefolytatott nyomozások jellemzően hivatali, illetve korrupciós jellegű, vagyon elleni, továbbá közlekedési bűncselekmények, vagy hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás gyanúja alapján végzett bizonyítás keretében vizsgálták a vádemelés feltételeinek meglétét. A bűncselekmény megalapozott gyanújának közlését 59 személy panasz bejelentésével sérelmezte, az általuk kifogásolt intézkedést a jogorvoslati hatáskörében eljáró Legfőbb Ügyészség 54 esetben megalapozottnak találta, 5 személy panaszának pedig helyt adott, és az ügyben terheltkénti részvételüket megszüntette.

A Központi Nyomozó Főügyészség 2010-ben 11 kiemelt ügyben folytatott nyomozást és ezeken kívül több, a közvélemény figyelmének középpontjában álló jelentős ügyben is eljár.

A főügyészség az ügyek 18,3%-ában 30 napon belül, 20,1%-ában 30-60 nap alatt, 61,6%-ában 60 napon túl fejezte be a nyomozást. Az utóbbi kategórián belüli egy évet meghaladó nyomozások száma, illetve aránya nem érte el az összes ügy 10%-át.

Figyelemmel a nyomozott ügyek ténybeli és jogi megítélésének szerteágazó és bonyolult jellegére a Központi Nyomozó Főügyészség eljárásának időszerűségi mutatói 2010-ben megfelelőek voltak.

A *nyomozó ügyészségek* a 2010. évben 8.177 eljárást befejező intézkedést tettek. Ebből 2.542 esetben a feljelentést elutasították, 3.596 esetben a nyomozást megszüntették, 1.922 esetben vádemelésre került sor. További 122 esetben a nyomozás egyéb módon fejeződött be.

A nyomozó ügyészségek eljárásában a 2010. évben 619 személy elleni, 172 közlekedési (ebből 52 ittas járművezetés), 11 a házasság, család, az ifjúság és nemi erkölcs elleni, 3.411 az államigazgatás, az igazságszolgáltatás és a közélet tisztasága elleni, 811 a közrend elleni, 16 gazdasági, 606 a vagyon elleni bűncselekmények körébe tartozott.

2.1.3. A nyomozás törvényessége feletti felügyelet

A Be. szerint az ügyész közvádoló [Be. 28. § (1) bek.], a vádemelés feltételeinek megállapítása kizárólag az ügyész joga. A nyomozó hatóság a nyomozást az ügyész rendelkezése alapján, vagy önállóan végzi. Ez utóbbi esetben az ügyész felügyel arra, hogy azt a törvény rendelkezéseit megtartva végezzék (nyomozás

feletti felügyelet) és az eljárásban résztvevő személyek a jogaikat érvényesíthessék.

A törvény a nyomozás irányítása és felügyelete körében az ügyésznek széles körű rendelkezési jogkört ad, és rábízta a nyomozó hatóság határozatai, intézkedései, intézkedéseinek elmulasztása miatt bejelentett jogorvoslatok elbírálását is. Az ügyész a nyomozó hatóság határozatát megváltoztathatja, hatályon kívül helyezheti. A nyomozó hatóság az ügyészi utasításokat köteles végrehajtani.

Az ügyész és a nyomozó hatóság kapcsolatát szabályozó rendelkezéseket a büntetőeljárások időszerűségének javítása céljából a Be. módosításáról szóló 2009. évi LXXXIII. törvény 2009. augusztus 13-ai hatállyal módosította. A módosítás lényege, hogy az ügyész a nyomozás felügyelete során adott utasításait, a nyomozó hatóság pedig az ügyész rendelkezése alapján adott tájékoztatását főszabályként köteles írásba adni.

A kivételesen – halasztást nem tűrő esetben – szóban adott utasítást, illetve tájékoztatást utólag írásban meg kell ismételni.

Az elvégzett nyomozást követően az ügyész dönt arról, hogy a nyomozást hiánytalannak tartja-e, továbbá, hogy vádemeléssel, vagy más ügyészi intézkedéssel kell az eljárást folytatni, vagy a nyomozást meg kell szüntetni, esetleg felfüggesztéséről kell határozni.

A hatóság a bűncselekményről rendszerint feljelentésből szerez tudomást. Nyomozás akkor indítható, ha a feljelentésben közölt adatok bűncselekmény gyanúját megalapozzák és a nyomozás megindításának nincs törvényes akadálya.

Amennyiben a büntetőeljárás megindításának nincs helye, a feljelentést el kell utasítani. A törvényben meghatározott esetekben a nyomozó hatóság is elutasíthatja a feljelentést. A feljelentést elutasító határozatot a nyomozó hatóság az ügyésznek haladéktalanul megküldi.

A 2010. évben 20.023 feljelentést elutasító határozat érkezett az ügyészségekhez (2007: 14.925, 2008: 16.345, 2009: 17.105).

A nyomozó hatóság rendeli el a nyomozást, amennyiben a hatáskörébe tartozó ügyben a feljelentést nála teszik meg, vagy maga észleli a bűncselekmény gyanúját. A beszámolás évében a nyomozó hatóság 260.176 általa elrendelt nyomozásról értesítette az ügyészt (2007: 250.882, 2008: 248.775, 2009: 253.023).

2010-ben 111.761 nyomozást felfüggesztő határozat érkezett az ügyészséghez (2007: 12.081, 2008: 8.909, 2009: 41.935). A jelentős mértékű emelkedés magyarázata az, hogy 2009. augusztus 13-tól a Be. nem nyomozást megszüntető, hanem nyomozást felfüggesztő okként szabályozza, amikor az elkövető kiléte a nyomozás során nem volt megállapítható. Ez a következő

pontban ismertetett, a nyomozás megszüntetésére vonatkozó határozatok statisztikai mutatóira is magyarázattal szolgál.

Az elmúlt évben a nyomozás megszüntetések száma 62.099 volt, ez 64,5 %-kal kevesebb, mint a 2009-ben a nyomozó hatóság által hozott nyomozást megszüntető határozatok száma (2007: 246.823, 2008: 261.739, 2009: 174.748). Legnagyobb arányban az elkövető kilétének ismeretlensége vezetett a nyomozás megszüntetéséhez, illetve felfüggesztéséhez.

Az ügyész az év folyamán összesen – a megelőző évről áthúzódott ügyekkel együtt – 457.126 az előzőekben részletezett határozatot vizsgálta meg. Ez összesen 6,6%-kal kevesebb, mint 2009-ben. A nyomozó hatósági határozatok túlnyomó többségét – 446.665 határozatot (97,7%) – az ügyész tudomásul vette, 10.461 határozat esetében az annak alapjául szolgáló iratokat bekérte. Az iratok megvizsgálása alapján 2.563 esetben (0,6%) a határozatot megváltoztatta, 3.067 esetben (0,7%) pedig a határozat megváltoztatása nélkül egyéb intézkedést tett.

A beszámolás évében a Be. fokozott ügyészi felügyeletre kötelezte az ügyészt, ha az ügy ténybeli vagy jogi megítélése bonyolult, vagy a terhelt személyi szabadsága korlátozott.

Azoknak az ügyeknek a körét, amelyekben a nyomozások fokozott ügyészi felügyelet mellett folytak – a Be. 2009. augusztus 13-ai módosításáig – a vádelőkészítéssel, a nyomozás törvényessége feletti felügyelettel és a vádemeléssel kapcsolatos ügyészi feladatokról szóló 11/2003. (ÜK. 7.) LÜ. utasítás határozta meg.⁵

A törvényi szabályozásból következően az ott nevesített okok hiányában a fokozott ügyészi felügyelet gyakorlásának nincs törvényes alapja. Azoknak az ügyeknek a köre, ahol a törvény kötelezővé, vagy lehetővé teszi a fokozott ügyészi felügyelet gyakorlását, lényegében megegyezik a korábbi utasításban szabályozottakkal. Az eljárás soron kívüliségének biztosítása érdekében azonban annak bejelentése minden esetben kötelező, ha a gyanúsított személyi szabadságot elvonó kényszerintézkedés hatálya alatt áll, annak kezdetétől fogva.

A fokozott ügyészi felügyelet során az ügyész, függetlenül attól, hogy ügyészi döntést igénylő kérdés felmerült-e, az iratokat havonta köteles megvizsgálni és a nyomozás teljessége és törvényességének biztosítása érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni. Az írásbeliség ez esetben is kötelező. A nyomozó hatóság az ügyész utasításait akkor is köteles végrehajtani, ha az ügy bármely részletét érintően jogi álláspontja az ügyészi utasításban foglaltaktól eltér.

⁵ Az egyes törvényeknek a bíróságok hatékony működését és a bírósági eljárások gyorsítását szolgáló módosításáról rendelkező 2010. évi CLXXXIII. törvény 2011. március 1-jétől a fokozott ügyészi felügyeletre vonatkozó törvényi rendelkezéseket – a büntetőeljárások időszerűségének javítása céljából – hatályon kívül helyezte.

A Be. változásai folytán a beszámolás évében is magas volt a fokozott ügyészi felügyelet alá kerülő ügyek száma: 2010-ben az ügyészségek 7.127 ügyben (2007: 6.951, 2009: 6.911, 2009: 7.671) jelentettek be fokozott felügyeletet, amelyet 14.330 érdemi intézkedés követett. Az ügyek havonkénti felülvizsgálatának kötelezettsége miatti munkateher növekedést a számadatok is tükrözik.

A nyomozó hatóság vagy az ügyész határozata ellen panaszt terjeszthet elő az, akire nézve a határozat rendelkezést tartalmaz. Panasszal támadható az intézkedés és annak elmulasztása is. A panasz elbírálására, ha a határozatot a nyomozó hatóság hozta az ügyész, ha az ügyész hozta, a felettes ügyész jogosult.

A panasz egyfokú jogorvoslat, további jogorvoslatra általában nincs lehetőség. A törvényben meghatározott külön esetekben azonban a panaszt elutasító határozat felülbírálati indítvánnyal támadható (házkutatás, motozás, lefoglalás). Erről a nyomozási bíró dönt.

A nyomozó hatóság határozatai elleni, elintézésre váró panaszok száma 2010-ben 46.542 volt (2007: 25.519, 2008: 34.981, 2009: 38.408). Ebből 28.141 panaszt a gyanúsítás ellen (az összes elintézésre váró panasz 60,5%-a), 3.440 panaszt a feljelentést elutasító határozat ellen, 1.204 panaszt a nyomozást felfüggesztő, 6.457 panaszt a nyomozást megszüntető határozat ellen jelentettek be. 2000 panasz sérelmezte az őrizetbe vételt, 1.027 panasz érkezett a házkutatás, 1.504 panasz a lefoglalás miatt, 2.769 pedig egyéb okból került bejelentésre.

A panaszok 9,6%-ának helyt adtak, 82,5%-át elutasították, az egyéb intézkedések aránya 5,9% volt.

A panaszok ügyészi elbírálását – intézkedések szerint részletezve – az alábbi adatok jellemzik:

A gyanúsítás ellen bejelentett panasz 2,3%-ának (660-nak) adott helyt az ügyész.

A feljelentést elutasító határozat elleni panaszból az ügyész 1.127-nek (32,8%) helyt adott, ez az arány a megelőző évhez képest növekedett (2007: 33,7%, 2008: 36%, 2009: 24,5%). A panaszok harmadának megalapozottsága arra utal, hogy a feljelentés kiegészítésének lehetősége ellenére a nyomozó hatóságok a büntetőeljárás alapjául szolgáló egyszerű gyanú megítélésekor esetenként elhamarkodottan járnak el.

A nyomozó hatóság nyomozást felfüggesztő határozata ellen 1.204 panasz érkezett (2007: 91, 2008: 49, 2009: 313), amelyből az ügyész 393 panasznak adott helyt (32,6%). E tény utalhat arra, hogy az ismeretlen tettes ellen indult nyomozásokban a nyomozó hatóság anélkül dönt a nyomozás felfüggesztéséről, hogy nem tesz meg minden intézkedést az elkövető kilétének megállapítására.

A panasszal támadott nyomozást megszüntető határozatok száma 2010-ben 6.457 volt (2007: 4.155, 2008: 4.387, 2009: 4.893). Az ügyész 1.654 panasznak (25,6%) helyt adott. A Be. 2009. augusztus 13-tól a nyomozó hatóság számára is lehetővé teszi a nyomozás megszüntetését, ha a nyomozás adatai alapján nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése. A nyomozást megszüntető határozatok elleni panaszokat azért kell különös körültekintéssel elbírálni, mert az ügyész azzal az eljárás befejezéséről, vagy annak folytatásáról dönt.

A beszámolás évében 2000 bűnügyi őrizet ellen jelentettek be panaszt, (2008: 1.868, 2009: 1.868)⁶ amelyből az ügyész 94-nek (4,7%) helyt adott. Az alaposnak talált panaszok aránya gyakorlatilag megegyezik az előző évivel, amely változatlanul arra utal, hogy az őrizetbe vétel törvényi feltételei megítélését illetően a hatóságok nem kellő megalapozottsággal jártak el.

A házkutatás ellen bejelentett panaszok száma 1.027 (2007: 612, 2008: 787, 2009: 848) volt, amelyből az ügyész 28 panaszt (2,7%) talált megalapozottnak.

A lefoglalással kapcsolatban 1.504 panaszt jelentettek be, (2007: 1.050, 2008: 1.069, 2009: 1.228) amelyből az ügyészi elbírálás során 135 (9%) bizonyult eredményesnek.

A nyomozó hatóság egyéb intézkedése (vagy annak elmulasztása miatt) bejelentett összesen 2.769 egyéb panaszból 396-ot talált az ügyész alaposnak.

Az ügyésznek a vádemelés előtti eljárása során hozott határozatait, intézkedéseit, illetőleg intézkedéseinek elmulasztása ellen is panasznak van helye. A 2010. évben saját ügyészi határozatok ellen 8.631 panaszt jelentettek be, a helytadások aránya 4,2% (366 panasz) a panaszok 92,8%-át felterjesztették a felettes ügyészhez (8.009 panasz), 210 esetben pedig egyéb intézkedést tettek.

Az alsóbb fokú ügyészség határozata elleni elintézésre váró 9.772 panasz 10%-ának (981 panasz) adtak helyt, 77,1%-át (7.535 panaszt) elutasítottak, 10,5%-ában (1.024 panasz) egyéb intézkedést tettek.

A felülbírálati indítványok száma összesen 61 volt, a bíróság 3 indítványnak adott helyt.

Az ügyész a nála tett feljelentést maga köteles elbírálni, kivéve, ha a feljelentés kiegészítését a nyomozó hatóságra bízta. Ekkor sem válik a feljelentés elbírálása a nyomozó hatóság feladatává, ha a nyomozás az ügyész kizárólagos hatáskörébe tartozik, vagy az ügyész magának tartja fenn.

⁶ Az őrizet ellen bejelentett 1.868 panasz 2008-ban és 2009-ben pontosan megegyezik.

A 2010. évben – a tárgydőszak első napján elintézetlen 85 ügyel együtt – összesen 24.672 feljelentést kellett elbírálni, az év utolsó napján 321 feljelentés maradt elintézetlen.

Az ügyészségen tett összes feljelentések számának emelkedése változatlan (2007: 15.576, 2008: 17.791, 2009: 19.823). A feljelentés alapján az ügyész 13.693 (56,2%) esetben nyomozást rendelt el, 2.826 esetben (11,6%) a feljelentést elutasította, 2.776 esetben (11,4%) a feljelentés kiegészítéséről döntött. Az elrendelt feljelentés kiegészítés alapján további 778 esetben rendelte el az ügyész a nyomozást, ezért azok összes száma 14.471, a feljelentés kiegészítése 1.132 esetben a feljelentés elutasításához vezetett, ezért azok összes száma: 3.958.

A feljelentés alapján tett egyéb intézkedésre 5.056 esetben (20,8%) került sor.

A biztosíték letétbe helyezése azt a célt szolgálja, hogy a külföldön élő terhelt engedéllyel elhagyhassa az országot a büntetőeljárás befejezése előtt. Kisebb tárgyi súlyú bűncselekmény elkövetése esetén erre akkor van lehetőség, ha a terhelt a várható vagyoni jellegű szankciót fedező biztosítékot letétbe helyezi. A 2008. évi XXVI. törvény szűkítette ennek feltételeit: nem engedélyezhető biztosíték letétbe helyezése, ha a bűncselekmény halált okozott.

A biztosíték letétbe helyezéséről a terhelt kérelmére az eljárás vádemelés előtti szakaszaiban az ügyész, azt követően a bíróság dönt.

A beszámolás évében előterjesztett 126 kérelemnek az ügyész 113 esetben helyt adott, 8 kérelmet elutasított. A 2009-es évhez képest az előterjesztett kérelmek számában ismét (35,1%-os) csökkenés tapasztalható (2009: 194 kérelem).

Az előzetes letartóztatás a terhelt személyi szabadságának bírói elvonása a jogerős ügydöntő határozat meghozatala előtt [Be. 129. § (1) bek]. Az előzetes letartóztatásnak – mint legsúlyosabb kényszerintézkedésnek – célja az, hogy a terhelt a hatóság, a bíróság által elérhető legyen, jelenléte az eljárásban biztosított legyen, és hogy szabadlábban hagyása a bizonyítást ne veszélyeztesse. A kényszerintézkedés alkalmazásának az is feltétele, hogy az eljárás célja más, ennél kisebb korlátozással járó cselekménnyel egyébként nem biztosítható.

Az előzetes letartóztatás alkalmazásának szükségességét illetően a nyomozó hatóság és az ügyész is rendelkezik mérlegelési jogkörrel. A kényszerintézkedés elrendelésére és meghosszabbítására a büntetőeljárás vádemelési szakaszában csak az ügyész indítványa alapján kerülhet sor, a törvényben meghatározott esetekben és feltételek mellett, megszüntetésére az ügyész saját hatáskörben jogosult.

Az előzetes letartóztatás ügyészi indítványozására rendszerint a nyomozó hatóság tesz előterjesztést. A 2010. évben 7.368 esetben érkezett előterjesztés.

tés az ügyészségekre a gyanúsított előzetes letartóztatásának elrendelésére. Ebből az ügyész 6.080 esetben (82,5%) indítványozta a kényszerintézkedés elrendelését, további 275 esetben pedig nyomozó hatósági előterjesztés nélkül, így összesen 6.355 indítványt terjesztett elő a nyomozási bírónál (2007: 5.301, 2008: 5.660, 2009: 5.960). A bíróság 5.885 esetben (92,6%) elrendelte az előzetes letartóztatást, 136 esetben lakhelyelhagyási tilalmat, további 97 esetben pedig a terhelt házi őrizetét rendelte el.

A vizsgált időszak első napján 2.201, utolsó napján 2.244 terhelt volt előzetes letartóztatásban.

Az ügyész törvényi kötelezettsége annak biztosítása is, hogy az előzetes letartóztatás az elkerülhetetlenül szükséges időre korlátozódjék.

Az előzetes letartóztatásokból 1.067 legfeljebb egy hónapig, 1.311 egy és három hónap közötti ideig, 2.256 három és hat hónap közötti ideig tartott, és 243-nak (3,9%) az időtartama volt több mint egy év.

Az év során 3.493 terhelttel szemben került sor előzetes letartóztatás melletti vádemelésre, 1.412 letartóztatottal szemben az ügyész, 266 letartóztatottal szemben a bíróság szüntette meg a kényszerintézkedést.

A *személyes szabadságot korlátozó kényszerintézkedések* közül legnagyobb számban az őrizetbe vétel elrendelésére⁷ került sor.

2.1.4. Az ügyész eljárása a nyomozás befejezése után

A nyomozás elvégzését követően a nyomozó hatóság az iratokat megküldi az ügyésznek. Az ügyésznek több lehetősége van: folytatja, folytattatja a nyomozást, a nyomozást felfüggeszti, megszünteti, az ügyet közvetítői eljárásra utalhatja, vagy vádat emel, a vádemelést részben mellőzi, vagy elhalasztja.

A nyomozást követő legjelentősebb intézkedés a *vádemelés*. A vád a bírósági eljárás általános feltétele, azaz bírósági eljárás vád hiányában nem indulhat, és nem is folytatódhat. A Be. 2. §-ának (2) bekezdése meghatározza a törvényes vád fogalmát: „Törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi.” Megalapozott a vád, ha olyan bizonyítékokon alapul, amelyek törvényes bizonyítási eszközökből származnak.

A 2010. évben a nyomozó hatóságtól vádemelési javaslattal érkezett és vádemelésre váró befejezett nyomozások együttes száma 127.893 (2007: 110.711, 2008: 113.217, 2009: 118.887) volt, az előző évről átkerült 5.925

⁷ Az *őrizet elrendelésére* vonatkozó statisztikai adatok (ENYÜBS) nem teljes körűek, s ezzel kapcsolatos megbízható adat az ügyészségi ügyviteli statisztikából sem emelhető ki. Ennek oka az, hogy bár ilyen kód (őrizet elrendelése) létezik, ám kivezetésre általában csak akkor kerül sor, ha az őrizet ellen panaszt jelentettek be.

elintézetlen ügyel együtt 133.818 (2009: 124.125) ügyet kellett a vádemelésre alkalmasság szempontjából megvizsgálni.

A 133.818 ügyből 72.026 ügyben (53,8%) az ügyész vádat emelt, 18.459 ügyben (13,6%) a nyomozást megszüntette, 5.888 ügyben (4,4%) a vádemelést elhalasztotta, 2.792 ügyben (2,1%) az ügyet közvetítői eljárásra utalta, 111 ügyben (0,1%) nyomozást felfüggesztő határozatot hozott.

A vádemelés típusai a következők szerint alakultak: 45.102 ügyben az ügyész vádiratot nyújtott be, 7.263 ügyben a terheltet bíróság elé állította, tárgyalás mellőzésére 22.007 ügyben tett indítványt, 97 ügyben pedig a tárgyalásról való lemondással, nyilvános ülésen bírálta el a bíróság a vádat.

A nyomozás megszüntetésére irányuló javaslattal elintézésre váró ügyek száma összesen 7.013 volt. Az ügyész ebből 5.721 esetben (81,6%) a nyomozást megszüntette, 181 ügyben vádat emelt, 71 ügyben a vádemelést elhalasztotta, 4 ügyben pedig közvetítői eljárásra utalta. A nyomozást 12 ügyben felfüggesztette. A tárgyi időszak első napján elintézetlen ügyek száma 213 volt.

Az ügyésznek az ismertetett érdemi döntések meghozatalára 30, kivételes esetben 60 nap áll rendelkezésre. Nagy terjedelmű ügyben a felettes ügyész legfeljebb 90 napos határidőt engedélyezhet.

A vádemelési javaslatok folytán szükséges intézkedésekre 101.490 esetben (79,7%) 30 napon belül, 24.573 esetben (19,3%) 30 és 60 nap között, 1.274 esetben (1%) 60 napon túl került sor. A 90 napos ügyintézési határidő túllépésére 111 esetben került sor.

A nyomozás megszüntetésére irányuló javaslattal érkezett ügyek elintézési határideje is hasonlóan alakult: az elintézésre váró ügyek 89,2%-ában 30 napon belül, 10,3%-ában 30 és 60 nap között, 0,5%-ában pedig 60 napon túl került sor az ügyészi intézkedésre. A beszámolási időszak utolsó napján az összes elintézésre váró 134.693 ügyből (vádemelési + megszüntetési javaslat) 6.707 ügy maradt elintézetlen.

A közvetítői eljárás alkalmazására a kisebb súlyú ügyekben az áldozatvédelem és jóvátétel, továbbá a gyanúsított jogkövető magatartásának elősegítése érdekében kerülhet sor. A közvetítői eljárásra utalásra általában a nyomozás befejezését követően – az ügyész mérlegelése alapján – kerül sor, bár a vádemelés után, az első fokú bírósági eljárásban is helye van.

Az ügyet a bűncselekmények törvényben meghatározott eseteiben az ügyész akkor utalhatja közvetítői eljárásra, ha a büntetőeljárás tartama alatt ahhoz a gyanúsított és a sértett előzetesen önként hozzájárul.

A beszámolás évében 3.103 terhelt esetében került sor közvetítői eljárásra utalásra, 3.720 közvetítői eljárásra irányuló kérelmet az ügyész elutasított. Az eljárás eredményességére tekintettel 2.022 terhelttel szemben az

ügyész az eljárást megszüntette. A közvetítői eljárás után 135 terhelttel szemben a vádemelés elhalasztására, 483 terhelttel szemben pedig vádemelésre került sor.

A bírósági út elkerülésének további eszközei a nyomozás megrovás alkalmazásával történő megszüntetése, a vádemelés részbeni mellőzése és elhalasztása.

A vádemelés elhalasztásának indoka a bírósági útról elterelés, a gyorsabb, egyszerűbb büntetőeljárás, ha a büntetőjogi szankcióval elérendő cél egyéb eszközökkel is elérhető. Alkalmazására háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetéssel büntetendő bűncselekmény miatt – a bűncselekmény súlyára és a rendkívüli enyhítő körülményekre tekintettel – kerülhet sor, ha ennek a gyanúsított jövőbeni magatartásában mutatkozó kedvező hatása feltételezhető.

Vádemelés elhalasztására 2010-ben 8.168 személlyel szemben került sor (2007: 6.095, 2008: 6.715, 2009: 6.974). A jogintézmény alkalmazásának eredményességét az alábbi statisztikai adatok tükrözik: 5.061 személlyel szemben az eljárás megszüntetésére került sor, és kisebb részben vált indokolttá vádemelés (1.330 személy esetében).

Az eljárások bírósági útról történő elterelésének jogalkalmazói gyakorlata szélesedett: a beszámolás évében 494 terhelttel több személy esetében utalta az ügyész közvetítői eljárásra az ügyet, illetőleg 1.194 terhelttel több személy esetében került sor a vádemelés elhalasztására, mint a megelőző évben.

Az eljárás egyszerűsítését és gyorsítását, a bíróságok munkaterhének csökkenését szolgálja, amikor a bíróság – az ügyész indítványára – tárgyalás nélkül, a vádlott meghallgatása és bizonyítás lefolytatása nélkül állapít meg büntetést, illetőleg alkalmaz intézkedést. A beszámolás évében az ügyész az összes vádemelés 29,6%-ában tárgyalás mellőzésére tett indítványt.

Az arra alkalmas ügyek gyors lezárását szolgálja a bíróság elé állítás intézménye is. Ez az egyszerű megítélésű, bizonyítási nehézségektől mentes ügyekben alkalmazható a terhelt beismerése, vagy tettenérés esetén. Bíróság elé állításra a 2010. évben az összes vádemelések 9,8%-ában került sor.

2.2. A vádhatósági tevékenység

A büntetőbíróság előtti ügyészi tevékenység a büntetőjogi szakág sarkalatos pontja: a vádképviselőre a tény- és jogkérdések tekintetében bonyolult, nagyobb terjedelmű bizonyítást igénylő ügyek számának jelentős növekedése hárult.

A bíróságok a beszámolási időszakban 67.311 (2009: 67.637) ügyben 91.073 (2009: 91.387) terhelttel szemben hoztak jogerős ügydöntő határozatot. A harmadfokú eljárások számának növekedése folytatódott: a másodfellebbezések 102 (2009: 90) ügyet, és 122 (2009: 120) terheltet érintettek.

Az ügyész bírósági eljárásban való személyes közreműködésének növelését a bizonyítási eljárás nehézségei, valamint a büntető jogszabályok 2010. évi jelentős változásai tették szükségessé. Az ügyészek ezen okok miatt a beszámolási időszakban is a törvényben előírt kötelező eseteket jóval meghaladóan, az ügyek 67,7%-ában (2009: 63,9 %) vettek részt a bíróságok elsőfokú tárgyalásain. Tovább nőtt azon másodfokú tárgyalások száma is (2010: 89% 2009: 87,3%), amelyeken az ügyészek álláspontjuk szóbeli kifejtését tartották indokoltnak. Az ügyész jelenléte a korábbi év adatait meghaladóan alakult a másodfokú bíróságok – az ügyész kötelező részvételét nem igénylő – nyilvános ülésein is (2010: 19,9%, 2009: 17,7%).

A harmadfokú bíróság, az elmúlt évvel közel azonos arányban (2010: 90,2%, 2009: 90%) bírálta el az ügyeket nyilvános ülésen, amelyen kötelező az ügyész részvétele. A Legfőbb Ügyészség ügyészei a rendkívüli perorvoslati eljárások során 226 ügyben, 110 tárgyalási napon fejtették ki álláspontjukat a Legfelsőbb Bíróság előtt.

Az Alkotmánybíróság 72/2009. (VII. 10.) AB határozata szerint a tárgyaláson történő bizonyítás garanciája az ügyész tárgyalási jelenléte. Ezért 2010. december 31-ei hatállyal megsemmisítette a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) azon rendelkezéseit, amelyek előírták, hogy mikor kötelező az ügyész részvétele a tárgyaláson. Ezzel általános érvényűvé tette az ügyész első és a másodfokú tárgyaláson történő részvételét, amely 2011. január 1-jétől további jelentős munkaterhet ró az ügyészi szervezetre. (Az ügyész kötelező tárgyalási részvétele 2011-ben további, a beszámolási időszak adataira figyelemmel várhatóan közel 16 ezer ügyet érint.)

A büntetőeljárás bírósági szakaszában eljáró ügyészek számára a tárgyévben is változatlanul meghatározó jelentőségű feladat volt a büntetőeljárások időszerűségének elősegítése. Ezt a követelményt az ügyek – egyszerűsítést és gyorsítást szolgáló – külön eljárásokban történő elbírálásának szorgalmazásával igyekeztek teljesíteni.

A beszámolási időszakban 7.256-ra emelkedett (2009: 6.336) azon terheltek száma – a jogerősen elítéltek 7,9%-a (2009: 6,9%) –, akiknek ügye bíróság elé állítás keretében került elbírálásra. A jogintézmény igénybevétele a kiemelt bűncselekmény csoportok közül változatlanul a közlekedési bűncselekmények elkövetőivel szemben a leggyakoribb (2010: 22,6%, 2009: 15,9%).

A bíróságok tárgyalás mellőzésével, az elmúlt évet kevéssel meghaladó, 20.988 (2009: 20.829) terhelt ügyében – a jogerősen elítéltek több mint egyötödével szemben (2010: 23%, 2009: 22,8%) – hoztak ügydöntő határozatot.

A bíróságok a korábbi évekhez hasonlóan a beszámolási időszakban is változatlanul csekély arányban vonták felelősségre a terhelteket a tárgyalásról lemondás szabályai alapján (0,3%), illetve a távollétükben lefolytatott eljárásban (0,5%).

Az ügyészek a beszámolási időszakban a 2009. évet meghaladó mértékben törekedtek a büntetőeljárás elterelésére. Vádirat benyújtása helyett a közvetítői eljárásra utalt ügyekből 2.045 (2009: 1.843), a vádemelés eredményes elhalasztása miatt pedig 5.065 (2009: 4.771) terhelttel szemben szüntették meg a büntetőeljárást.

A bíróságok által kiszabott büntetések, illetve alkalmazott intézkedések megoszlásának aránya alapvetően a tárgyévben sem változott.

Az elmúlt öt év adataihoz képest emelkedett az életfogytig tartó szabadságvesztéssel (2010: 25, 2009: 11) sújtott terhelték száma. Ez az adat az elbírált cselekmények tárgyi súlya mellett azt is jelzi, hogy a közrendet, valamint az állampolgárok biztonságérzetét alapjaiban, súlyosan sértő bűncselekmények elkövetőivel szemben a törvény szigora érvényesült.

Szabadságvesztés büntetést a terhelték 33,9%-ával (2009: 32,4%) szemben szabtak ki a bíróságok. A végrehajtandó, illetve felfüggesztett szabadságvesztések egymáshoz viszonyított aránya lényegében az elmúlt év mutatóinak megfelelő. Végrehajtandó szabadságvesztésre a terhelték 33,3%-ával (2009: 33,7%), míg a büntetés végrehajtásának felfüggesztésére a terhelték 66,7%-ával (2009: 66,3%) szemben került sor.

A közérdekű munkára ítélték aránya 10,9%-ra emelkedett (2009: 7,9%). Ez az arány a büntetések között továbbra sem számottevő. A pénzbüntetésre ítélt terhelték aránya csökkent ugyan, azonban – a szabadságvesztéshez hasonlóan – még így is a jogerősen elítéltek harmadát érinti (2010: 33,6%; 2009: 39,9%). Kisebb mértékben növekedett az önállóan alkalmazott intézkedések gyakorisága (2010: 21,2%; 2009: 19,3%). A bíróságok mellékbüntetést önállóan – a 2010. május 1-jén hatályba lépett 2009. évi LXXX. törvény rendelkezéseire figyelemmel – csak 2010. április 30-ig szabhattak ki. Erre figyelemmel a beszámolási időszakban az ilyen joghátránnyal sújtott terhelték aránya jelentéktelen volt.

Az ügyészek első fokú bíróságok ügydöntő határozatai ellen bejelentett fellebbezéseinek az összes fellebbezéshez viszonyított aránya a korábbi évhez képest lényegében nem változott 39,3% (2009: 39%). Az összes fellebbezési ok közül a legmagasabb azon fellebbezések aránya volt, amelyek súlyosabb joghátrány kiszabására irányultak (2010: 77,7%, 2009: 76,4%). Ez az adat attól függetlenül elismerésre méltó, hogy e fellebbezések eredményessége alig haladta meg a 2009. évit (2010: 32,5%, 2009: 30,6%), mert az elkövetők szigorú felelősségre vonása iránti igényt jelzi.

A büntetés enyhítése céljából 37 terhelt esetében, míg felmentés érdekében mindössze 18 terheltet érintően jelentettek be fellebbezést.

A főügyészségek által fenntartott fellebbezések eredményessége továbbra is kedvezően alakult. A másodfokú ügyészek által fenntartott fellebbezéseknek több mint a fele, 56,4% (2009: 55,3%), eredményre vezetett. Az ügyészek a másodfokú bíróság ügydöntő határozatai ellen 101 (2009: 81) terhelttel

szemben jelentettek be fellebbezést, melyek közül a harmadfokú eljárásban fenntartottak 51,8%-a (2009: 45,4%) volt eredményes.

Az évtizedek óta kedvező váderedményesség az elmúlt évvel megegyezően alakult (96,9%).

Az ügyészek rendkívüli jogorvoslati eljárásokban való közreműködése 2010-ben is hatékonyan szolgálta a jogalkalmazás egységességét.

A felülvizsgálati ügyek száma a beszámolás évében jelentősen emelkedett. A Legfelsőbb Bíróság 320 ügy (2009: 268) iratait küldte meg nyilatkozattétel végett a Legfőbb Ügyészségnek. Az ügyészség a terhelték és védőik által előterjesztett 241 indítvány 6,2%-át támogatta, míg a főügyészségek által benyújtott 79 indítvány 79,7%-át találta alaposnak. Az ügyészség nyilatkozatainak eredményessége kedvezően alakult, mivel a Legfelsőbb Bíróság az ügyek 92,3%-ában (2009: 89,6%) osztotta a Legfőbb Ügyészség álláspontját.

A törvényesség érdekében jogorvoslat bejelentése iránti kérelmek száma lényegében nem változott (2010: 74; 2009: 75). Ezen eljárások legtöbb esetben a vádlottak vagy védőik kérelmére indultak (2010: 52, 2009: 57). A bíróságok jelzésére 1 esetben, míg a főügyészségek előterjesztésére 8 ügyben indult meg az eljárás. A jogintézmény alkalmazhatóságának törvényben meghatározott korlátai mindössze 10 ügyben adtak lehetőséget jogorvoslati indítvány benyújtására (2009: 9 ügy). Ebből a Legfelsőbb Bíróság a beszámolási időszakban – valamennyinek helyt adva – 6 indítványt bírált el.

Az egységes jogalkalmazás biztosítása érdekében a legfőbb ügyész az elmúlt évben 2 (2009: 3) jogegységi indítványt terjesztett elő és a Legfelsőbb Bíróság jogegységi tanácsának elnöke által megküldött 2 (2009: 3) jogegységi indítványra tett nyilatkozatot.

Perújítási eljárások kezdeményezésére – a korábbi évekhez hasonlóan – a beszámolási időszakban is csekély számban, mindössze az ügyek 1,7%-ában (2009: 1,9%) került sor. Az összesen 1.185 perújítási ügyből 1.029 esetben indult eljárás a terhelték vagy védőik indítványára. A bíróságok 156 ügyben az ügyész indítványára jártak el.

A vádképviselési szakterület

– a tárgyévben megvizsgálta az adócsalások miatt indult büntetőügyekben a vádtól eltérő jogi minősítések okait és az adóhiány megállapítására igénybe vett módszereket. Elemezte az ügyész joghátrány-indítványozási gyakorlatát. A vizsgálat megállapításai alapján intézkedéseket tett az ügyészségi gyakorlat további egységesítése érdekében,

– ismételten értékelte a közúti baleset gondatlan okozásának büncselekménye miatt folytatott eljárásokban a Legfőbb Ügyészség szakfőosztályai által közösen kiadott állásfoglalások, és a 6/1998. BJE jogegységi határozatban kifejtett iránymutatás érvényesülését.

2.3. A büntetés-végrehajtás törvényességi felügyelete

A büntetés-végrehajtási törvényességi felügyeleti és jogvédelmi (bv. felügyeleti) ügyészi tevékenység 2010. évi mutatói már tükrözik a jogi szabályozás változásának hatásait és az európai uniós kötelezettségek folytán megjelent feladat-növekedést, ennek az ügyészi tevékenységnek a további erősödését. A bejegyzett érkezések száma 15,3%-os növekedéssel 129.127, az ügyek száma 8,7%-os növekedéssel 47.804 volt, az előző évvel azonos, 24 fős ügyészi létszám mellett.

A szakterület utóbbi évtizedekben folyamatosan növekvő jelentőségű feladatát képezi valamennyi büntetés, büntetőjogi intézkedés, a legsúlyosabb jogkorlátozással járó eljárásjogi kényszerintézkedés, továbbá az egyéb, nem büntető törvényekben is előírt szankciók, jogkorlátozások végrehajtásának a jogállamiság szempontjából történő kontrollja. Az esetleges törvénysértések nem csak az állam büntető igényének érvényesülését akadályozhatják, hanem a büntetés célján túlmenő hátrányokat is okozhatnak a végrehajtás hatálya alatt álló személy számára.

A hatékonyságot a bv. felügyeleti ügyészek vizsgálati és intézkedési jogköre biztosítja, amely feltételezi a rendszeres, a soron kívüli, és szükség szerint az azonnali ellenőrzést, vizsgálatot, adott esetben a haladéktalan büntetőjogi vagy büntetés-végrehajtási jogi intézkedési jogosultságot, valamint minden bűnüldöző, igazságszolgáltató, végrehajtó, igazságügyi igazgatási szerv irányába az indítványozási jogosultságot.

A fogva tartási helyek rendszeres – az utóbbi években már minimum kéthetente történő – ellenőrzéseivel, a lényegüknél fogva eleve jogkorlátozást tartalmazó szankciók, intézkedések sora végrehajtásának törvényességi vizsgálataival elősegítette a törvénysértések feltárását és megszüntetését, a felelősségre-vonásokat, hatékonyan hozzájárult a nagyobb számban történő előfordulás megelőzéséhez. Ennek a nemzetközi ellenőrzés alatt is álló ügyészi szakterületnek a jelentőségét, fontosságát a jogállamiság érvényesülését ellenőrző bizottságok eddig minden alkalommal – így legutóbb 2009-ben a CPT is – hangsúlyozták és elismerték.

A személyes szabadsággal összefüggő esetleges törvénysértések, mulasztások megszüntetése az egyes esetekben egy jogállamban azonnali intézkedést igényel. Ezt biztosítja a bv. felügyeleti ügyészek vizsgálati és intézkedési jogköre, amivel az elmúlt évben is kitartó következetességgel éltek. Vizsgálatok és ellenőrzések végzésével feltárták a jogszabálysértéseket és a megszüntetésük, valamint a megelőzés érdekében is határozottan felléptek.

2010-ben az előző évhez viszonyítva 79,2%-kal több volt a bv. felügyeleti ügyészi jelzések, 8,3%-kal a rendelkezések, 12,2%-kal a büntető felelősségre-vonások kezdeményezése.

A bv. szervek tevékenységének jogszerűsége, ezáltal minősége alapvető feltételként befolyásolja a szankcionálás eredményességét.

A büntetés-végrehajtási (bv.) intézetek normál befogadóképessége 12.335 főre méretezett. A fogvatartottak összlétszámának éves viszonylatban 879 fővel való emelkedése az év utolsó napján 16.328 főre növelte a zsúfoltságot a bv., különösen a megyei bv. intézetekben (az év folyamán a 132%-os átlag mellett 200% körüli volt a telítettség az egyes megyei bv. intézetekben). Ez, továbbá a munkavégzési lehetőségek szűkös volta, a tétlenség növelte a fogvatartottak közötti feszültséget, a rendkívüli eseményeket, a tárgyévben ez 36,2%-os növekedést jelentett.

Az év utolsó napján fogvatartott 16.328 fő közül 4.803 volt az előzetesen letartóztatott, közülük 1.822 volt 6 hónapnál hosszabb ideje előzetes letartóztatásban.

Éves viszonylatban csökkent azoknak az elítélteknek a száma, akiket a bv. bírő az elmúlt év folyamán enyhébb fokozatba helyezett (1.749). A szigorúbb fokozatba helyezés nem változott. Az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazása a megelőző évi 350-ről 331-re csökkent. Az elítéltek magánelzárás fenytése 282-vel kevesebb az előző évinél, ez különösen a fogház fokozatban lévőknél csökkent.

A 2010. év folyamán 5.427 elítéltet bocsátottak feltételes szabadságra (2009. évben 6.474 főt). 1.838 (2009-ben 1.545) személynek a feltételes szabadságra bocsátását a bv. bírő nem engedélyezte, 1.041-et pedig a Btk. módosítását tartalmazó új törvény alapján zárt ki a feltételes szabadság kedvezményéből (2009-ben ez a szám még csak 419 volt).

Az elmúlt évben a bv. felügyeleti ügyészek 9.246 vizsgálatot tartottak, ami éves viszonylatban 9,5%-os emelkedést jelent. Sajnos ebből 1.590 (17,2 %) bűncselekménnyel volt kapcsolatos, ami az előző évinél 42,7%-kal több. Ennek következtében nőtt a büntető felelősségre-vonást kezdeményező bv. felügyeleti ügyészi intézkedések aránya is.

A bv. felügyeleti ügyészek az ellenőrzéseik, vizsgálataik, a fogvatartottakkal kapcsolatos bánásmód törvényességének rendszeres vizsgálata során a helyzet rosszabbodására, az ezzel kapcsolatos büntető eljárások számának növekedésére hívták fel a figyelmet.

A magántőke bevonásával működtetett szombathelyi és tiszalöki országos bv. intézetben tartott vizsgálatok a jogi szabályozás hiányosságai mellett a gyakorlati végrehajtásban is feltártak törvénysértéseket a munkáltatás, a foglalkoztatás, az ellátás, a jogi helyzetre vonatkozó rendelkezések érvényesülése terén.

A fogvatartottak elhelyezése, anyagi és egészségügyi ellátása körében végzett országos vizsgálat különösen a megyei bv. intézetekben tárt fel növekvő zsúfoltságot, számos hiányosság merült fel az anyagi és egészségügyi ellátás terén is. Az ügyészi jelzésekre érkezett válasz szerint a felújítás a pénzügyi helyzet függvényében fog alakulni, a hiányosságok megszüntetésére nincs elegendő anyagi fedezet.

A feltárt főbb hiányosságok közül a bv. intézetek esetében a helyzet jellemzésére szolgál például, hogy a régi épületek egy részében a zárkákban az illemhely nincs leválasztva a zárka légtérétől, csak egy függöny takarja; a jogszabályban előírt szabad mozgásteret sok zárkában nem tudják biztosítani; nem megfelelő a légtér, szellőzés, természetes világítás, fűtés; hiányos egyes zárkák felszereltsége; megsértették az elkülönítési szabályokat; kétszer is végrehajtottak egyszer kiszabott magánelzárás fenyítést; szabálytalanság volt a zárkák zárva tartása, a befogadás, az orvos által előírt diétás étkezés biztosítása, a levelek továbbítása, a díjazás nélküli munkáltatás terén, elmaradt a munkavédelmi és tűzvédelmi oktatás, a sérülést okozott kényszerítő eszköz alkalmazásának jelentése az ügyészeknek.

A higiéniai követelmények hiányosságai miatt a rendőrségi fogdák külföldiek őrzött szállásának több szempontból nem feleltek meg, s több helyen a magyar állampolgárok fogva tartásának sem. Előfordult, hogy a sérülten befogadott személy orvosi vizsgálatát és a meghallgatását nem végezték el. Az előállítások dokumentálása sok esetben hiányos volt (az okáról és időtartamáról, meghosszabbításáról szóló irat nem volt fellelhető); előfordult, hogy az elszállított személytől átvett tárgyakról nem vettek fel jegyzőkönyvet, 8 órán túli fogva tartás történt a rendőri szerv vezetőjének engedélye nélkül, nem csak az elővezetéssel ténylegesen felmerült költségeket számolták fel, az őrizetbe-vételt elrendelő határozat indokolást nem tartalmazott.

A büntetőjogi intézkedések köréből az elkobzás végrehajtásával kapcsolatos vizsgálatok emelhetők ki, amelyek feltárták, hogy hiányosak voltak a lefoglalásról készült jegyzőkönyvek, nem tartalmazták a hatósági tanúk aláírását, a panaszjog lehetőségét, de több hiányosságot lehetett észlelni a bűnjelnyilvántartó könyv vezetésével, a készpénz letétek kezelésével, a bűnjelraktárakkal kapcsolatban is.

A házi őrizet ellenőrzése a rendőrség részéről több esetben nem volt folyamatos, az elrendelésről vagy megszüntetésről viszont elmulasztották az ellenőrzést végrehajtó rendőrséget is értesíteni (2010. dec. 31. napján 228 fő állt házi őrizet alatt).

A büntetés-végrehajtást érintő, az ügyészségekhez írásban benyújtott panaszok 7,5%-os emelkedést, a kérelmek 29%-os emelkedést és a bejelentések 43,3%-os emelkedést mutatnak az előző évhez képest.

A bv. felügyeleti ügyészek által meghallgatott fogvatartottak száma 9,6%-kal, 9.905 főre emelkedett. Közülük 2.267 fő külön kérelmi lapon kérte a bv. felügyeleti ügyészi meghallgatását.

A panaszok, kérelmek és bejelentések intézése során a fogvatartottak ügyeiken túlmenően polgári jogi, társadalombiztosítási jogi, munkajogi, családi jogi és még több jogághoz tartozó ügyben kértek a bv. felügyeleti ügyésztől felvilágosítást, intézkedést, vagy a kérelmüknek, a feljelentésüknek az illetékes szervhez történő továbbítását. Az intézeti étellel kapcsolatban a legtöbb kérelem a más bv. intézetbe szállításra irányult, a legtöbb panasz az elhelye-

zési (nemdohányzóként dohányzó zárkába helyezték) és ellátási (tisztálkodási lehetőség szűkössége) körülményekkel volt kapcsolatos, a bejelentések és feljelentések többsége a bánásmód (bántalmazás, megalázó hangnem használata) miatt történt.

Az év utolsó napján a rendőrségi fogdáknak összesen 77 főt tartottak fogva 740 férőhelyen. A rendőrségi fogdáknak történt elhelyezéssel kapcsolatban panasz nem merült fel.

A bv. felügyeleti ügyészek a büntetés-végrehajtásával kapcsolatos bíróság előtti tevékenysége során 24.837 befejezett ügy keletkezett, ez 11,6%-os emelkedés 2009-hez képest. Ebből 12.932 ügyben a bv. felügyeleti ügyész jelen volt a bv. bírói meghallgatáson, tárgyaláson és közreműködésével elősegítette törvényes határozat meghozatalát, az eljárás gyors lefolytatását (9,5%-os emelkedés az előző évhez képest).

A közérdekű munka végrehajtásával kapcsolatos intézkedést igénylő kezdeményezések száma éves viszonylatban 27,6%-kal, 9.411-re emelkedett. A bv. felügyeleti ügyészi indítványok száma e körben 26,3%-kal nőtt az előző évhez képest. Ebből a szabadságvesztésre átváltoztatásra irányuló indítvány 1.733 volt. A közérdekű munka végrehajthatósága megszűnésének megállapítására az előző évi 713-mal szemben 2010-ben 839 esetben, a szabadságvesztésre átváltoztatására pedig 1.783 esetben került sor. (Ha ezt a 2010. dec. 31-én közérdekű munka büntetését töltött 12.006 főhöz viszonyítjuk, az arány nagynak tűnik, ami a végrehajtási feltételek hiányosságaira mutat rá e büntetés esetében is.)

A 2010. évben 4.995.612.738 Ft pénzbüntetést jegyeztek elő végrehajtásra, amelyből az év utolsó napján 2.190.702.300 Ft (43,9%) volt a hátralék. A végrehajtás ütemében ez 11,1%-os lemaradást jelent az előző évi ütemhez viszonyítva. A befolyt összeg 2.574.549.465 Ft-ot tett ki. A hatékonyság érdekében a végrehajtási szabályok módosítását javasoltuk.

Továbbra is zavarólag hat a jogfosztó büntetések és mellékbüntetések végrehajtásának törvényességére a megfelelő, részletes végrehajtási szabályok hiánya. A bv. felügyeleti ügyészek a feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében szükséges intézkedéseket minden esetben megtették. Az év utolsó napján 345 személy foglalkozástól, 13.112 fő járművezetéstől eltiltás hatálya alatt állt, 375 személy kiutasított, 20.717 fő közügyektől eltiltott volt, éves viszonylatban a számuk több, mint ezerrel, 34.475 főre nőtt.

2010. december 31-én 13.781 felnőtt korú és 8.856 fiatalkorú, együtt összesen 22.637 személy állt pártfogó felügyelet hatálya alatt. Közülük 2.968 fő (2.824 felnőtt és 144 fiatalkorú) feltételes szabadságra bocsátott, 4.779 (1.093 felnőtt és 3.686 fiatalkorú) személy próbára bocsátott, 8.977 (5.719 felnőtt és 3.258 fiatalkorú) felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt, 5.913 (4.145 felnőtt és 1.768 fiatalkorú) pedig olyan személy volt, aki a vádemelés elhalasztása folytán került pártfogó felügyelet hatálya alá. Közülük az év fo-

lyamán 796 főnek újabb bűncselekmény elkövetése, 470-nek a magatartási szabályok megszegése miatt szűnt meg a pártfogó felügyelete.

A vizsgálati tapasztalatok továbbra is a magatartási szabályok betartásában, az ellenőrzési feltételek javításában látják a megelőző hatás erősítését.

A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalának bűnügyi nyilvántartó hatóságánál végzett ügyészi törvényességi felügyeleti tevékenység észrevételeivel elősegítette az új törvény és végrehajtási rendeleteinek gyakorlati érvényesülését. A mentesülési és nyilvántartási határidő perújítás esetén történő számításával kapcsolatos hibákra kellett a figyelmet felhívni.

A bv. felügyeleti ügyészi feladatkör további növekedését jelenti, hogy a 2010. év végén a kitoloncolások végrehajtásának törvényességi felügyelete is bv. felügyeleti ügyészekhez került.

2.4. Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység a büntetőügyekben

A bűnelkövetői arányokra, valamint a szerkezeti összetételre is figyelemmel, a kiskorúak bűnözésének intenzitása a 2010. évben is jelentősnek értékelhető, annak strukturális jellemzői változatlanul nem mutatnak szignifikáns eltérést a felnőttkori bűnözéshez képest. A bűnelkövetők számában tapasztalható növekedés ellenére a gyermekkorúak és a fiatalkorúak devianciájában az elmúlt évben sem következtek be lényeges elmozdulások.

A beszámolási időszakban a bűnelkövetők 9,2%-a volt fiatalkorú (11.248), akiknek a száma a 2009. évhez képest 12,1%-kal nőtt. A nem büntethető gyermekkorú elkövetők száma (2.607) 1,3%-kal volt több, mint egy évvel korábban. A tárgyévben a fiatalkorúak részvételével 6,7%-kal több bűncselekményt követtek el, mint 2009-ben (2009: 16.290; 2010: 17.379), a gyermekkorúak vonatkozásában az elkövetések száma a 2009. évi jelentős csökkenést követően az utóbbi öt év átlagához közelítően alakult (6.357).

Az ifjúkori bűnelkövetők bűnözését jellemző vagyon elleni bűncselekmények dominanciája mellett a korábbi években tapasztalt kedvezőtlen jelenségek az elmúlt esztendőben is megfigyelhetőek voltak.

A vagyon elleni bűncselekmények – melyeket gyakorta a csoportos, sorozatos elkövetés jellemez – leginkább híradástechnikai, műszaki cikkek, ékszerek, készpénz, mobiltelefonok megszerzésére irányultak. Az élet elleni bűncselekményeket, a rablásokat, a testi sértéssel járó bűncselekményeket, a nemi erkölcs elleni erőszakos bűncselekményeket gyakran nagyfokú agresszivitás, esetenként kifejezetten kegyetlen végrehajtási mód jellemezte.

A fiatalkorú részvételével elkövetett emberölések száma ugyan csökkent (2009: 21; 2010: 17) az elkövető vagy sértett életkora, illetve az elkövetés körülménye azonban nemegyszer ráirányította a közfigyelmet az élet, testi épség elleni cselekményekre.

Különösen aggasztó a gyermekkorúak részvételével elkövetett garázdaságok számának ugrásszerű emelkedése (2009: 321; 2010: 2.009), továbbá az ilyen életkorú személyek általi testi sértések számának mintegy megduplázódása (2009: 462; 2010: 903). Sajnálatos továbbá, hogy egyre gyakoribbak az iskolán belüli erőszak – pedagógus, vagy iskolatárs sérelmére elkövetett bűncselekményekben is tetet öltő – különféle megnyilvánulásai. A közfeladatot ellátó személy elleni ilyen erőszakos cselekményeket részben a kiskorúak, részben a vélt vagy valós sérelmet szenvedő diákok szülei követték el.

A bűnelkövetésben közrejátszó – a fiatalkorú bűnelkövető személyével kapcsolatos – oksági tényezők között változatlanul a leggyakoribb az anyagi haszonszerzés, jelentősen közrehat továbbá a rossz baráti környezet, a családi probléma, a bűnöző családi környezet hatása, a kalandvágy, valamint az agresszivitás is.

A kiskorúak nem csak elkövetői, áldozatai is lehetnek a bűnözésnek. Az elmúlt évben 8.940 fiatalkorú és 6.527 gyermekkorú sérelmére követtek el különböző bűncselekményeket, ami az előző évhez képest 23,4%-os, illetve 29,1%-os emelkedést jelent. A hatóságok tudomására jutott kiskorú veszélyeztetése bűncselekmények száma az előző éveknek megfelelően alakult (2009: 1.979; 2010: 1.972).

A fiatalkorúak ügyészei 2010-ben is a korábbi évekhez hasonlóan jelentős munkateher mellett végezték tevékenységüket (az ügyészségre országosan 14.931 vádemelési javaslat érkezett, 9,5%-kal több mint egy évvel korábban).

A fiatalkorúak ügyeiben eljáró ügyészek az intézkedéseik során rendszerint a szakszerűsége, a fiatalkorúakra előírt speciális szabályok helyes alkalmazására és az eljárások lehető leggyorsabb lefolytatására törekedtek. A szakterületi ügyészek a vádemelési javaslattal érkezett ügyek 99,2%-át 60 napon belül feldolgozták, s ezen ügyek 82,9%-ában 30 napnál rövidebb időt vett igénybe az ügyintézés.

A büntetőeljárást gyorsító és egyszerűsítő jogintézmények alkalmazása körében 18,5%-kal több ügyben történt bíróság elé állítás, mint egy évvel korábban (2009: 260; 2010: 308) és 17,9%-kal nőtt a vádemelés elhalasztások aránya (2009: 1.110 ügy; 2010: 1.309 ügy). A 2010. évben összesen 291 büntetőügyben 457 személyt érintően került sor közvetítői eljárás ügyész általi alkalmazására, ami a megelőző évi adatokhoz képest jelentős növekedést mutat (mintegy 26%). Az elmúlt évben a vádemelési javaslattal érkezett ügyek 1,9%-át utalták a fiatalkorúak ügyészei közvetítői eljárásra, ami arányait tekintve lényegében azonos a felnőtt korúakat érintő mutatókkal.

A büntetőeljárás diverzió jelentőségére figyelemmel a Legfőbb Ügyészség 2010. évi vizsgálati terve alapján valamennyi főügyészség megvizsgálta a közvetítői eljárás jogalkalmazási gyakorlatát a fiatalkorúak elleni büntető eljárásban. A vizsgálat megállapítása szerint a fiatalkorúak büntető ügyeiben eljáró ügyészek alapvetően törvényes gyakorlatot folytatnak, a vonatkozó jogszabályi rendelkezések és a Legfőbb Ügyészség iránymutatásai megfelelően érvénye-

sülnek eljárásaik során. Az elrendelt közvetítői eljárások túlnyomó többsége eredményesen fejeződött be.

A gyorsabb bírósági eljárás érdekében közel annyi személlyel szemben került sor a tárgyalás mellőzésének indítványozására, mint egy évvel korábban (2009: 1.363; 2010: 1.318).

A gyermek- és ifjúságvédelmi szakterületen a 2010. évben a vádképviselő ellátása során az ügyészi indítványok és fellebbezések megfelelően elősegítették, hogy a bíróság a tényállást a fiatalok személyét és környezetét jellemző körülmények tekintetében is felderítse és olyan szankciót alkalmazzon, amely leginkább szükséges a fiatalok helyes irányú fejlődése érdekében.

A vádemelések ténybelileg és jogilag rendszerint megalapozottak voltak. Erre utal, hogy a fiatalok ügyeiben az elmúlt években elért váderedménységet sikerült 2010-ben is megőrizni (2009: 98,7%; 2010: 98,9%).

A jogerős bírósági határozattal befejezett ügyek száma a fiatalok terhelteknél 0,9%-kal volt kevesebb, mint egy évvel korábban (2009: 4.517; 2010: 4.324). A fiatalok vádlottakkal szembeni büntetés kiszabási szempontok a büntetés sajátos céljára is figyelemmel az ítélkezési gyakorlatban az elmúlt évben is megfelelően érvényesültek. A megvádolt fiatalokkal szemben a bíróságok az előző évhez hasonló arányban szabtak ki határozott tartamú szabadságvesztést (2009: 27,9%; 2010: 29,8%), s azok 77,4%-ában a büntetés végrehajtását próbaidőre felfüggesztették. A megvádolt fiatalok legnagyobb részét (3.136 fő) a bíróság 2010-ben is próbára bocsátotta. A javítóintézeteki nevelésre kötelezett fiatalok száma 21%-kal volt kevesebb, mint az előző évben (182 fő).

Az ügyészek 2010-ben is valamennyi fogvatartási helyen rendszeresen ellenőrizték a fiatalokkal szembeni személyi szabadságkorlátozások végrehajtására vonatkozó rendelkezések megtartását, különösen a bánásmód törvényességét.

3. A magánjogi és a közigazgatási jogi ügyészi tevékenység

A magánjogi és a közigazgatási jogi ügyészi munkára hatással volt, hogy a kormányváltást követő jogalkotási tevékenység révén a szakágat érintő jogszabályok esetenként többször és jelentősen megváltoztak. Ügyészi jogkört meghatározó normákat (például a társasházak felügyelete) helyeztek hatályon kívül, új rendelkezésekkel pedig ügyészi hatáskört állapítottak meg (például a rendőrség belső bűnmegelőzési szerve által végzett megbízhatósági vizsgálat törvényességi felügyelete).

Az anyagi és eljárási szabályok változásának, ismert jogintézmények átalakulásának figyelemmel kísérését nehezítette, hogy sokszor az alapvető jelentőségű jogszabályok (Ket., Pp., Ütv., stb.) módosításait is ún. salátatörvényekben helyezték el.

A jogalkotásról szóló – a beszámolási időszakban hatályos – 1987. évi XI. törvény kötelező rendelkezése ellenére a 2010. évben a jogszabály-előkészítésért felelős minisztériumok a szakágat érintően mindössze 281 jogszabálytervezetet küldtek meg ügyészségi észrevételezésre, ami fele a 2009. évinek (574). A Legfőbb Ügyészség érdemi észrevételeinek aránya (20%) nem változott.

A közigazgatási jogi ügyészi tevékenységet befolyásolta továbbá a közigazgatási szervezetrendszer 2010-ben is folytatódó átalakítása. Az e szerveket érintő vizsgálatoknál, ügyészi intézkedéseknél nemcsak az azokkal összefüggő törvényességi információkat kellett figyelembe venni, hanem azt is, hogy a hivatalt éppen átszervezik-e és ki a vezetője.

Az államigazgatási hatóságok felettes szerveinek változása az ügyészi törvényességi felügyelet tervezhetőségét és az egyes jogterületeken már elért egységes joggyakorlat fenntartását nehezítette. (Például: az általános hatáskörű építésügyi hatóságok felügyelete a földművelésügyi és vidékfejlesztési minisztertől a belügyminiszterhez; a műemlékekkel kapcsolatos építésügyi eljárások lefolytatására jogosult kulturális örökségvédelmi szervé a nemzeti erőforrás miniszterhez, a környezetvédelmi felügyelőségek irányítása a vidékfejlesztési miniszterhez került.)

A helyi önkormányzatok döntéseivel kapcsolatban visszás volt a törvényességi ellenőrzésre hivatott szerv hiánya.

Az ügyészi magánjogi és közigazgatási jogi tevékenység a 2010. évben is a szakági vizsgálatok és a törvényességi kérelmek intézése módszerével valósult meg.

A törvényességi felügyeleti vizsgálatok száma az említett okok miatt 9,2%-kal csökkent (5.689-ről 5.163-ra), viszont az utóvizsgálatok száma több mint kétszeresére nőtt (220-ról 496-ra), és közel 7%-kal emelkedtek a vizsgálatok nyomán tett ügyészi intézkedések.

A törvényességi kérelmek számának további, 13,2%-os emelkedése (3.876-ról 4.388-ra) az ügyészség iránti változatlan bizalmat jelzi.

A kérelmek közül 735 (az összes kérelem 17%-a) közlekedési szabálysértéssel, jelentős részük társadalmi szervek működésével (386), az építésügyi- (321) és a közlekedés-igazgatási hatóság (241), valamint az ingatlan-nyilvántartási szerv (166) eljárásaival kapcsolatos. Nőtt a birtokvédelmi, a környezet- és a fogyasztóvédelmi tárgyú kérelmek száma is.

A kérelmek nyomán 10%-kal több érdemi ügyészi intézkedésre került sor. Ezen belül nőtt a törvénysértő mulasztás és gyakorlat okán benyújtott felszólalások (306-ról 387-re) és felelősségre vonások száma (792-ről 925-re, közel 150-el több személyt érintve).

A szakág tevékenységének részét képezi a Legfelsőbb Bíróság jogegységi eljárásának kezdeményezése, határozat-tervezetek véleményezése. 2010-ben az ügyészség 2 indítványt tett és 8 eljárásban működött közre, hasznosítva az ügyészi keresetek nyomán hozott bírósági ítéletek folyamatos elemzésének és értékelésének tapasztalatait.

A magánjogi és közigazgatási tevékenység keretében a Legfőbb Ügyészség rendszeres kapcsolatot tartott a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletével, 2010. szeptember 6. napjáig a Közbeszerzések Tanácsával, a jövő nemzedékek országgyűlési biztosával. Képviselője részt vesz „az ügyészi eljárások elektronizálása” elnevezésű fejlesztéshez kapcsolódó eljárásban.

Az elszámoltatási kormánybiztos egyes, szakági ügyeket érintő megkereséseire az ügyészségek soron kívül tájékoztatást adtak.

3.1. A magánjogi ügyészi tevékenység

3.1.1. Az ügyészi magánjogi tevékenység legjelentősebb területe a civil szervezetek – alapítványok, egyesületek, más közhasznú, kiemelkedően közhasznú szervezetek – működése törvényességének felügyelete. Az ügyészi felügyelet célja annak biztosítása, hogy e szervezetek működése megfeleljen a törvényben és a létesítő okirataikban előírt szabályoknak, és tevékenységük valóban a közérdekű célok megvalósítását szolgálja. 2010-ben alapítványi tárgyú ügyekben 6.137, míg társadalmi szervezeteket érintő ügyekben 10.544 ügyészi intézkedésre került sor. Az ügyészi intézkedések száma összesen 16.681 volt.

A törvényességi felügyeleti tevékenység elsősorban hivatalból folytatott vizsgálatok, elemzések útján érvényesült.

Az ügyészségek 2010-ben 807 alapítványnál, 106 közalapítványnál és 1.842 egyesületnél folytattak vizsgálatot, amely az alapítványok esetében közel kétszerese a 2009. évinek. A Legfőbb Ügyészség vizsgálati terve alapján, a megyei és helyi ügyészségek részvételével folyt vizsgálat 480 közhasznú és kiemelkedően közhasznú minősítésű, szociális tevékenységre alakult egyesület működését érintette.

E szervezetekhez az ügyészségek összesen 3.385 intézkedést nyújtottak be: 443 óvást, 1.908 felszólalást, 22 figyelmeztetést és 996 jelzést; felelősségre vonás kezdeményezésére 16 esetben került sor.

A 2010. évben az ügyészségek 506 alapítvánnyal és 887 egyesülettel szemben nyújtottak be keresetet, megszűnésük megállapítása, illetve működésük törvényességének helyreállítása céljából. Emellett az ügyészek az un. párttörvényben foglalt jogkörük alapján 58 esetben indítottak peres eljárást a párt megszűnésének megállapítása iránt, többségében (50) azon pártok ellen, amelyek két egymást követő általános országgyűlési képviselő-választáson nem állítottak jelöltet.

Az alapítványok, egyesületek törvényes működésének alapfeltétele, hogy már a szervezet létrehozásánál maradéktalanul betartsák az előírásokat. A törvényt sértéssel alapított szervezetek bírósági nyilvántartásba vételének megakadályozását szolgálja a szervezetek nyilvántartásba vételéről rendelkező végzések elleni ügyészi fellebbezés lehetősége. Az ügyészségek az elmúlt évben 496 nyilvántartásba vételt elrendelő törvényt sértő végzés ellen nyújtottak be fellebbezést.

A beszámolási időszakban előfordult, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság három ügyben annak ellenére megküldte az egyház nyilvántartásba vételéről rendelkező végzését az ügyészségnek, hogy ezt a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény és az egyházak nyilvántartásáról szóló 11/1990. (VI. 13.) IM rendelet nem írja elő. Az érintett egyházak alapszabályainak jogszabálysértő volta – különösen a hitéleti tevékenység megjelölése hiánya – miatt bejelentett ügyészi fellebbezésnek az illetékes ítélőtábla érdemben helyt adott. Az eset felvetette annak a kérdésnek a megoldását, hogy a jogalap nélkül megküldött bírósági végzésekkel kapcsolatban tehető-e ügyészi intézkedés.

3.1.2. A családjogi tárgyú ügyészi jogkörök közül a leggyakoribb 2010-ben is az apaság vélelmének megdöntése iránti kereset volt (78). Az ügyész a keresetet – egyéb feltételek megléte esetén is – csak akkor nyújtja be, ha a vérszerinti apa várhatóan teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot tesz, és ily módon biztosítható a gyermek családi jogállásának rendezése, megfelelő nevelése.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény, a Ptk. – más jogosultak mellett – az ügyészt is feljogosítja arra, hogy az ügyei viteléhez szükséges belátási képességgel – elmebeli állapota, szellemi fogyatékosága vagy valamilyen kóros szenvedélye miatt – nem rendelkező személy gondnokság alá helyezése iránt pert indítson. Az ilyen tárgyú keresetek száma 2010-ben jelentősen nőtt.

3.2. Cégtörvényességi eljárások

3.2.1. A magánjogi ügyészi tevékenység másik fontos formája a gazdasági jogi szakterületi közreműködés a bíróság hatáskörébe tartozó egyoldalú eljárásokban, különösen a cégeljárásban. Az egységes jogalkalmazás és az ügyészi tevékenység eredményessége érdekében a Legfőbb Ügyészség 4 alkalommal bocsátott ki irányító intézkedést ezen a területen.

A cégek feletti törvényességi felügyelet keretében a megyei (fővárosi) bíróságok mint cégbíróságok egyfelől közhiteles nyilvántartást vezetnek a gazdasági társaságokról és más, a cégjegyzékbe kötelezően vagy önkéntesen bejegyzendő jogalanyokról, másrészt általános, törvényességi szempontú felügyeleti jogkörrel rendelkeznek a bejegyzett cégek felett. Ezekhez kapcsolódóan az egyoldalú cégbejegyzési, illetve változásbejegyzési eljárásban a közhitelesség és a törvényes működés alapjainak megteremtése érdekében a törvény az ügyésznek perindítási jogot biztosít. Az ügyész kezdeményezheti továbbá a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárását, valamint az eljárásban félként

részt vehet. Az ügyészi részvétel biztosítja az ellenérdekű felet nélkülöző eljárásokban is a törvénysértések megszüntetését, illetve orvoslását.

Az elmúlt évben az ügyész 50 esetben nyújtott be keresetet a bejegyzési és változásbejegyzési eljárásokban meghozott, kérelemnek helyt adó döntés hatályon kívül helyezésére a végzés, illetve a bejegyzés alapjául szolgáló okiratok törvénysértő volta miatt. Egy esetben indult per a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása iránt.

Az ügyész akkor kezdeményezheti a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárását, ha a cégjegyzékbe bejegyzett adatok törvénysértők, a cégjegyzéki adatok vagy a létesítő okirat hiányosak, illetve a cég nem tartja be a működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket. Lehetősége van az ügyésznek arra is, hogy a cégbíróság hivatalból folytatható eljárását célzó bejelentést tegyen, ha egyébként valamilyen eljárásjogi okból nem jogosult a törvényességi felügyeleti eljárásban félként részt venni. Az ügyész 2010-ben 1.085 esetben kezdeményezett cégbírósági törvényességi felügyeleti eljárást, ami közel azonos az előző évvel (1057).

3.2.2. A gazdasági jogi tárgyú törvényességi kérelmek intézése az érintett hatóságok, állami szervek jogállása miatt zömmel a Legfőbb Ügyészségen történik. A kérelmezők egyfelől az ügyészi törvényességi felügyeleti hatáskörbe tartozó intézkedéseket kérik a közigazgatási szervek – Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete, Közbeszerzési Döntőbizottság, Gazdasági Versenyhivatal, a volt Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal – egyedi döntéseivel szemben (vagy mulasztásukra hivatkozva), másrészt közérdekből indítható peres és cégtörvényességi felügyeleti eljárások kezdeményezését kérik. A kérelmek kivizsgálása eredményeként az említett szervek határozatai ellen a Legfőbb Ügyészség 2010-ben 2 óvást, 1 felszólalást, 2 jelzést nyújtott be.

A közérdekű keresetindításra irányuló kérelmek egy részének közös jellemzője, hogy a kérelmezők a maguk vagy a tulajdonukban álló gazdálkodó szervezet érdekeit közérdekké minősítik. Továbbra is rendszeresen érkeznek olyan kérelmek, amelyek az ügyész feladatait általánosan meghatározó jogszabályi rendelkezésekre hivatkozva kérik intézkedést annak ellenére, hogy az adott ügyben a speciális törvényi feltételek nem állnak fenn. Változatlanul érkeznek kérelmek közszereplőktől és gyakoriak az országos visszhangot kiváltó ügyekkel kapcsolatos kérelmek is.

3.3. Környezet- és természetvédelem

A környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos, a tárgykört szabályozó jogszabályokban külön nevesített ügyészi tevékenység változatlanul a büntetőjogi, valamint a magánjogi és a közigazgatási jogi szakág együttműködésével valósul meg.

A 2010. évben országos vizsgálat tárgyát képezte a természetvédelmi hatósági eljárások jogszerűségének, eredményességének ellenőrzése.

A megyei főügyészségek vizsgálták továbbá a növényvédelmi, az építésügyi hatóságok tevékenységét, a telepengedélyezési eljárások törvényességét, a termőföld más célú hasznosításával, művelési ágának megváltoztatásával kapcsolatos eljárásokat. Jogszabálysértés, mulasztás esetén a szükséges intézkedéseket megtették.

A MAL Zrt. ajkai telephelyén bekövetkezett vörösiszap-katasztrófával összefüggésben a hatósági intézkedések jogszerűségét illetékességi területén a Győr-Moson-Sopron Megyei Főügyészség vizsgálta, a Veszprém Megyei Főügyészség pedig folyamatosan figyelemmel kíséri a környezetvédelmi felügyelőségnek az adott környezethasználó működésével kapcsolatos eljárását és határozatait.

A környezet-, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségektől érkező 4.738 bírságoló, kötelező határozatot ellenőrizve az ügyészségek információt szereztek az ismétlődő vagy súlyosabb környezeti veszélyeztetésről, károsodásról, ezek alapján büntető- és szabálysértési eljárásokat kezdeményeztek, magánjogi jogkörben jártak el, illetőleg a hatóságok jogsértései miatt törvényességi felügyeleti intézkedéseket tettek. A jól kialakított szakági együttműködés alapján a büntető szakterületek is tájékoztatást adnak környezeti bűncselekményekről, ezek alapján a főügyészségek számos további intézkedést tettek.

A Zala Megyei Főügyészség észlelte például, hogy a nyomozó hatóságok eljárásuk során nem keresik meg a környezetvédelmi hatóságot a hulladékgazdálkodással kapcsolatos közigazgatási intézkedés megtétele céljából. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség szintén a büntető szakág jelzése nyomán óvott meg 20 hamis tartalmú építési és használatbavételi engedélyt, amelyek alapján jogosulatlanok jutottak lakásépítési kedvezményhez.

Környezet-, természetvédelmi és építésügyi törvényességi kérelmek száma az elmúlt évben 401 volt, ez a mutató lényegében megegyezik a 2009. évi 404 ügyszámmal. Sajnálatos, hogy a kérelmek alapján – amelyek az épített és a természeti környezetbe való egyre nagyobb mértékű beavatkozásokat sérelmezték – az állapítható meg, hogy a jogellenes környezethasználat megakadályozására hivatott hatósági eljárások erélytelenek. Ezért ügyészi óvásokkal kellett megállítania például a Hévízi-tó visszafordíthatatlan károsítását a Zala Megyei Főügyészségnek, ugyanis a kiemelt oltalmat élvező tőzegláptó partjának megerősítésére súlyosan szakszerűtlen, szennyezést okozó technológiát engedélyezett volna a természetvédelmi hatóság.

A magánjogi tevékenység körében az elmúlt évben 24 környezetvédelmi és természetvédelmi kereset benyújtására került sor, és további 233 érdemi intézkedést tettek az ügyészségek, amelyekben például perindítás kilátásba helyezése mellett felszólították a veszélyeztetőt, károsítót tevékenysége abbahagyására, ártalmatlanításra, illetőleg szennyező ipari technológiák megváltoztatására. Az ügyészségek ezek mellett védett állatok befogása, elpusztítása, illegális fakivágás, jogellenes víz- és talajszennyezés, hulladék elhagyása miatt jártak el.

3.4. Szabálysértési, rendészeti eljárások

3.4.1. A 2010. évben a jogterületet érintő számos jogszabály módosult. A Legfőbb Ügyészségnek módja volt a jogszabálytervezetek észrevételezésére a következő témákban: az egyes rendészeti tárgyú törvények, az egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosítása, a légiközlekedésről szóló jogszabályok, egyes migrációs tárgyú törvények jogharmonizációs célú módosítása, az elzárás, illetőleg a pénzbírságot helyettesítő elzárás végrehajtásának részletes szabályai, a rendőrségről szóló törvény módosítása, a nemzeti adó- és vámhivatalnál alkalmazásra kerülő kényszerítő eszközökkel kapcsolatos rendelkezések módosítása.

A szabálysértési törvény módosítására vonatkozóan viszont egyetlen előterjesztést sem kaptunk meg észrevételezésre. A hatálybalépést követően a jogalkalmazás során jelentkező anomáliák feloldása érdekében több esetben kezdeményeztünk jogszabály-felülvizsgálatot az illetékes minisztériumnál. Háromszor tettünk javaslatot a bűnügyi és a központi szabálysértési nyilvántartás szabályainak módosítására a teljesebb koherencia érdekében. Kezdeményezéseink azonban nem vezettek eredményre.

3.4.2. A beszámolási időszakban a szabálysértési eljárásokkal kapcsolatos ügyészi törvényességi felügyeleti tevékenység mennyiségi és minőségi mutatói az előző évekhez hasonlóan emelkedést jeleztek mind az iktatott ügyek számában (15,7%), mind az érdemi ügyészi intézkedéseket (18,4%) illetően.

A szabálysértésekről szóló törvény (Sztv.), a KRESZ és az un. objektív felelősségen alapuló közigazgatási bírságot is szabályozó közúti közlekedésről szóló törvény jelentős módosításai hatással voltak az ügyészi tevékenységre.

A szabálysértési hatóságok által megküldött eljárást megszüntető határozatok száma 16,1%-kal emelkedett, és 18,4%-kal nőtt a szabálysértési ügyekkel kapcsolatos kiemelt intézkedések száma. Ezen intézkedések 44%-a – szám szerint 1.773 – óvás volt, amely az előző évihez képest 11,9%-os növekedést jelent. A panaszok alapján foganatosított érdemi ügyészi intézkedések száma is nőtt. A szabálysértési ügyekben elrendelt elővezetések száma hasonló volt az előző évihez (20.608).

A 2010. évben az ügyészségeken előterjesztett törvényességi kérelmek száma 3.876-ról 4.388-ra nőtt (13,2%), ezek 22%-a (976) közlekedési szabályszegéssel volt kapcsolatos. A szabálysértéseket érintő kérelmek száma némi csökkenést mutat, ugyanakkor a közlekedési közigazgatási ügyekben benyújtottaké jelentősen, 32%-kal emelkedett.

Továbbra is növekedett a szabálysértési hatóságok felettes szerveitől az Sztv. 37. §-a szerinti megkeresések („ha az érdemi határozat törvényessége aggályos, ezt az illetékes ügyészségnek jelzi”), valamint a megkeresések nyomán tett érdemi intézkedések száma. A jelzés alapján vizsgált ügyek 80%-ában óvás benyújtására került sor. A megkeresések döntő többségét az un. objektív felelősség szabályai szerinti közigazgatási bírság kiszabására irányuló

eljárás és az ugyanazon jogsértés miatt folytatott szabálysértési eljárással kapcsolatban terjesztették elő.

A hozzátartozók távoltartásával kapcsolatos ügyekben jelentősen nőtt az ügyészi tevékenység. Ez a növekedés abból ered, hogy 2010-re vált gyakorlattá a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távolságtartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény szerinti eljárás.

Külső szervektől 354 esetben érkezett elvi kérdés tisztázása iránti megkeresés az ügyészségekhez. A szabálysértési eljárásokban például a szabálysértési hatóságok adatkezelési felhatalmazásának hiányos szabályozása, a törvényi módosítás hatályba lépésének szokatlan és nehezen értelmezhető meghatározása, a közlekedési közigazgatási és a szabálysértési törvények párhuzamos szabályozása okozott jogalkalmazási problémát.

3.4.3. A Legfőbb Ügyészség 2010. évi vizsgálati terve alapján a megyei (fővárosi) főügyészségek és az általuk kijelölt helyi ügyészségek elvégezték a közúti közlekedésről szóló törvény alapján folytatott hatósági ellenőrzések, közigazgatási bírságotlasi eljárások és határozatok törvényességi vizsgálatát a Nemzeti Közlekedési Hatóság 9 regionális igazgatóságánál és kirendeltségénél, a Vám- és Pénzügyőrség 4 regionális parancsnokságánál és 37 vámhivatalánál, továbbá 19 megyei rendőr-főkapitányságnál, 85 városi rendőrkapitányságnál és 10 határrendészeti kirendeltségénél, összesen 164 hatóságnál.

A vizsgálat összesen 2.454 ellenőrzési és 2.126 bírságotlasi eljárásra terjedt ki. A vizsgálatok alapján feltárt jogszabálysértések miatt 103 óvás, 109 felszólalás, 78 jelzés, 2 figyelmeztetés benyújtására és 1 büntető eljárás kezdeményezésére került sor.

Saját kezdeményezésként a helyi ügyészségek az előző évivel azonos számban folytattak vizsgálatot a szabálysértési hatóságoknál, ezen belül 60%-os növekedést mutat a rendőri szerveknél folytatott ellenőrzések száma.

3.5. Közigazgatási ügyészi tevékenység

3.5.1. A szakterületen 2010-ben a Legfőbb Ügyészségen kiemelt feladatként jelentkezett a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény felülvizsgálata első ütemében való részvétel. A módosítástervezetekre tett észrevételeink elfogadását a Ket.-nek a 2010. évi CXXVI. törvénnyel történt módosítása tükrözi.

A jogalkotásról szóló, az 1987. évi XI. törvényt 2011. január 1-jétől felváltó, 2010. évi CXXX. törvény tervezetére adott, 24 pontba foglalt – a jogszabályok megalapozottabb előkészítését, a normavilágosságot, a gyakorlatban való alkalmazhatóságot célzó – észrevételeink többségét viszont az előterjesztő nem vette figyelembe.

3.5.2. A közigazgatási jogi ügyészi tevékenység fő módszere 2010-ben is a törvényességi felügyeleti vizsgálat volt.

A főügyészségek e körben figyelemmel voltak a változó gazdasági és társadalmi körülményekre. Több főügyészség ellenőrizte, hogy a szociális ellátásról és a szociális igazgatásról rendelkező törvény hatálya alá tartozó, vagy más, az aktív korúak ellátására vonatkozó szabályokat miként alkalmazzák; a temetési segély, közgyógyellátásra jogosultság, mozgáskorlátozottak közlekedési támogatása, stb. megállapítása valóban rászorultsági alapon történt-e.

A leggyakoribb törvénysértések abból adódtak, hogy a hatóságok, vagy az önkormányzatok irányadó rendeletei nem követték a jogszabályok folyamatos változását. A jogszabálysértések egy részét a jegyzők a jogosult terhére követték el, ilyen esetekben az ügyészi intézkedések a jogosultat megillető támogatás jogszerű megállapítására irányultak. Más esetekben a hatóságok törvénysértően mellőzték a hiánypótlás elrendelését, a jogosulatlanul felvett ellátás visszafizettetését vagy elmulasztottak rendelkezni a visszafizetendő összeg után járó kamatról.

A Zala Megyei Főügyészség a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményekben elhelyezett ellátottak személyi térítési díjának megállapításával kapcsolatos hatósági intézkedések jogszerűségét vizsgálta. 12 óvást terjesztett elő olyan határozatok ellen, amelyekben a fenntartó a térítési díj felülvizsgálata során az ellátott tulajdonában levő ingatlan forgalmi értékét és az ingatlan jelzálogjoggal való megterhelése feltételeinek fennállását elmulasztotta vizsgálni. Több ügyben megállapítható volt, hogy a térítési díj fedezetül szolgáló készpénzvagyon és a jelzálog értékének megállapítása jogszabálysértően történt.

A főügyészségek figyelemmel kísérték az új jogszabályi rendelkezések érvényesülését is. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészségnek az üzletek működésével kapcsolatos jegyzői hatósági eljárások törvényességi vizsgálatáról készült összefoglaló jelentése alkalmas volt a tárgykörre irányadó új szabályozás, a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény és a kapcsolódó jogszabályok összefüggéseinek feltárására, a gyakorlati alkalmazás és a felmerülő jogalkalmazási problémák megismertetésére. Több főügyészség vizsgálta a 2009-ben hatályba lépett, a jegyzői birtokvédelmi eljárásról szóló kormányrendelet, valamint a 2010. márciusában hatályba lépett hagyatéki eljárásról szóló törvény rendelkezéseinek érvényesülését.

A 2010. évben öt megyei főügyészség végzett ingatlan-nyilvántartási tárgyú – vételi jog bejegyzésének törvényességét érintő – ügyészi vizsgálatot. Ennek során 16 óvás, 26 felszólalás és 13 jelzés benyújtására került sor. A vizsgálattal összefüggésben két főügyészség a vételi jog bejegyzésének alapját képező pénzügyi általános szerződési feltétel jogszabálysértő volta miatt kereseti kérelmet terjesztett elő az illetékes bíróságon. A részarány-tulajdon kiadását követően megmaradt kivett művelési ágú ingatlanok Magyar Állam tulajdonába és az állami vagyonkezelő kezelésébe adása iránt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség 39 kereseti kérelmet nyújtott be az illetékes bírósághoz.

3.5.3. Az ügyészségekhez benyújtott „egyéb közigazgatási tárgyú” ügyviteli megjelölésű törvényességi kérelmek a korábbi évekhez hasonlóan meglehetősen széles kört öleltek fel a földügyektől az üzletek működésével és az egészségügyi igazgatással kapcsolatos kérelmeken át az önkormányzatok működésére vonatkozó képviselőtestületi döntések, a helyi adó kivetésével, behajtásával kapcsolatos határozatok sérelmezéséig. Kárpótlási tárgyú kérelem még mindig előfordult, mert a földkiadási eljárásokat az erre vonatkozó törvény 1993. januári hatályba lépése óta még nem sikerült lezárni.

A törvényességi kérelmek főleg a tényállás-tisztázás elmulasztását, az ügyintézési határidő túllépését kifogásolták.

Újként jelentkeztek a hírközlési szolgáltatók működésével összefüggő, a hírközlési hatóságok eljárását sérelmező beadványok. Növekedett a száma az olyan törvényességi kérelmeknek is, amelyek az országos illetékességű államigazgatási szervek egyes speciális közigazgatási eljárásait sérelmezték.

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (NVH) Közvetlen- és Vidékfejlesztési Támogatások Igazgatóságának, Központi szervének, továbbá az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságnak a mulasztásai és jogszabálysértő döntései miatt a Legfőbb Ügyészség több felszólalást és óvást nyújtott be. Az NVH szinte folyamatos, az ügyek nagy számát érintő eljárási késedelmét a Vidékfejlesztési Minisztériumnak is jeleztük.

Az ingatlan-nyilvántartási tárgyú kérelmek elbírálásánál változatlanul gond, hogy a hiteles tulajdoni lap ügyészi eljáráshoz való beszerzése nem díjmentes.

3.5.4. A Legfőbb Ügyészség és az Állami Számvevőszék között évek óta kiegyensúlyozott szakmai kapcsolat keretében az Állami Számvevőszék elnöke rendszeresen megküldi azokat a jelentéseket, amelyek az ügyészi törvényességi felügyelet gyakorlása szempontjából felhasználható megállapításokat tartalmaznak. A 2010. évben 27 jelentést vizsgált meg az ügyészség, ezeket minden esetben értékelte és megtette a szükséges eljárás megindítását célzó intézkedést.

3.6. Fogyasztóvédelmi tevékenység

A fogyasztói érdekek kiemelt védelme, a fogyasztóvédelmi tárgyú közérdekű keresetek indításának ösztönzése, illetve az ügyészségek és a fogyasztóvédelmi feladatokat ellátó hatóságok, társadalmi szervezetek közötti kapcsolattartás érdekében 2010 áprilisában megállapodás jött létre a Legfőbb Ügyészség és az akkori Szociális és Munkaügyi Minisztérium, valamint a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság együttműködéséről.

A fogyasztóvédelmi hatóságok 2010-ben is megküldték bírságot határozataikat, amelyek nyomán 215 ügy iratát vizsgáltuk meg, és óvásokat, felszólalásokat, jelzéseket nyújtottunk be. Az óvások jellemzően anyagi jogi kérdéseket érintettek (pl. a lakosságnak a gáz- és vízszolgáltatókkal kapcsolatos

elszámolási problémáit). Az ügyészi intézkedések benyújtására főleg eljárási jogszabálysértések miatt került sor.

A fogyasztóvédelemről szóló törvény feljogosítja az ügyészt, hogy az ellen, akinek jogszabályba ütköző tevékenysége a fogyasztók széles körét érinti, vagy jelentős nagyságú hátrányt okoz, pert indítson a fogyasztók védelme, illetve a jelentős hátrány kiküszöbölése érdekében. E felhatalmazás alapján a 2010. évben 181 érdemi intézkedés mellett 14 kereset benyújtására került sor.

A tipikus fogyasztóvédelmi jogsértések – a termék eladási ára feltüntetésének elmaradása, a termék és a csomagoló anyag együtt történő mérése, a tényleges ár helyett az egységár feltüntetése stb. – az ország szinte valamennyi megyéjében előfordultak, a nagy áruházláncok fióktelepein és a kisebb kereskedelmi egységekben egyaránt.

Az egyik nagy hazai sörgyárral szemben azért indított pert a Miskolci Városi Ügyészség, mert az alkohol tartalmú termékeket iskolák környékén reklámozta.

Az ügyész arra is jogosult, hogy a fogyasztói szerződésekben alkalmazott vagy alkalmazás céljából nyilvánosan megismerhetővé tett általános szerződési feltételek tisztességtelen volta miatt bírósághoz forduljon a feltétel érvénytelenségének megállapítása, illetve az alkalmazásra ajánlástól eltiltás érdekében. E jogkörében 2010-ben 45 esetben került sor keresetlevél benyújtására, elsősorban pénzügyi szolgáltatókkal, biztosítókkal, valamint ingatlanforgalmazással foglalkozó gazdálkodó szervezetekkel szemben.

A keresetek túlnyomó részben eredményesek voltak, és az ítéleti rendelkezések országos napilapban való közzététele révén megteremtették az egyéni jogérvényesítés lehetőségét és szolgálták a megelőzést is.

3.7. Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység a magánjogi és a közigazgatási jogi ügyekben

A gyermek- és ifjúságvédelmi szakterület büntetőjogon kívüli tevékenységének középpontjában az elmúlt évben is a törvényességi vizsgálatok végzése, valamint a különböző kérelmek, panaszok intézése állt.

A törvényességi vizsgálatok a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény végrehajtásának széles körét érintették, így például a védelembe és az átmeneti nevelésbe vétel, az örökbefogadás, az óvodáztatási, valamint az otthonteremtési támogatással kapcsolatos eljárások körére terjedtek ki.

A főügyészségek a tárgyévben saját hatáskörben lefolytatott vizsgálatok kapcsán 1.422 intézkedést tettek.

A törvényességi felügyeleti vizsgálatok végzése terén több megyében is átlagot meghaladó aktivitás volt tapasztalható. Így például Vas megyében a szakterületi ügyészek 10 vizsgálatot és 13 utóvizsgálatot folytattak le, melyek eredményeként 161 ügyészi intézkedésre került sor (44 óvás, 50 felszólalás, 62 jelzés, 2 figyelmeztetés és 3 büntetőeljárás kezdeményezése).

A főügyészségek az elmúlt évben is megvizsgálták a gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése tárgyában hozott gyámhivatali határozatok törvényességét. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség a fenti vizsgálatot kiterjesztette a megelőlegezett tartásdíj behajtása iránt indult eljárások törvényességére is. A vizsgálat az érintett szervek többsége részéről a sikeres végrehajtás iránti teljes érdektelenséget állapította meg, súlyos mulasztásokat, jogszabálysértéseket tárt fel, melyek megszüntetése érdekében a főügyészség 14 felszólalást és 7 jelzést nyújtott be a vizsgált hatóságok vezetőihez.

A szakterület hatáskörébe tartozó szabálysértési ügyekben a főügyészségek az elmúlt évben is vizsgálták az e tárgyban hozott határozatok törvényességét, jogszabálysértés esetén a szükséges intézkedéseket megtették. A Pest Megyei Főügyészség például 121 szabálysértési ügy iratainak tételes vizsgálata alapján 30 óvást és 5 felszólalást nyújtott be.

A gyermek- és ifjúságvédelmi szakterületen a törvényességi kérelmeket és panaszokat – amelyek gyakran a gyámhivataloknak a szülők és a gyermekek kapcsolattartásával összefüggő eljárásait és a hozott határozatokat sérelmezték – az ügyészek az elmúlt évben is törvényes határidőben kivizsgálták és megfelelően intézkedtek.

4. A katonai ügyészség tevékenysége

4.1. A büntetőjogi katonai ügyészi tevékenység

A katonai ügyészség büntetőjogi feladatait a Be.-ben a katonákra vonatkozó eltérések figyelembe vételével, az általános szabályok szerint látja el. A Be. 477. §-ának (1) bekezdése értelmében, ha a nyomozást nem a katonai ügyész végzi, nyomozó hatósággént az illetékes parancsnok (vezető) jár el. A kisebb súlyú katonai vétségek esetében a parancsnokok által folytatott nyomozások felett a katonai ügyészség felügyeletet gyakorol, illetve azok nyomozását a hatáskörébe vonhatja.

A területi katonai ügyészségek a kizárólagos vádhatósági jogkörüket az első fokon eljáró fővárosi és a kijelölt további négy (Csongrád, Hajdú-Bihar, Győr-Moson-Sopron, valamint Somogy) megyei bíróság katonai tanácsai előtt gyakorolják. A fellebbezéssel és egyéb rendkívüli perorvoslatokkal érintett bűnügyekben – országos hatáskörrel – a Katonai Fellebbviteli Ügyészség teljesíti a vádhatósági feladatokat.

A katonai ügyészi nyomozások felett a felügyeletet – illetve a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága előtti, rendes és rendkívüli perorvoslati feladatokat – a Katonai Főügyészség látja el.

A Btk. 122. §-ának (1) bekezdése szerint katona a Magyar Honvédség tényleges állományú, valamint a Rendőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja, akiknek katonai bűncselekményei (Btk. XX. Fejezet) miatt katonai büntetőeljárásnak [Be. 470. § (1) bekezdés a) pont] van helye.

A Be. 470. §-a (1) bekezdésének b)-c) pontjai alapján az elmúlt évben a katonai büntetőeljárás hatálya – a katonai bűncselekményeken kívül – kiterjedt a Magyar Honvédség tényleges állományú tagjai által elkövetett bármely bűncselekményre, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok, továbbá a büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos állományú tagjai által a szolgálati helyen, illetőleg a szolgálattal összefüggésben elkövetett más köztörvényi bűncselekményeire is.

A katonai büntetőeljárás hatálya kiterjed továbbá a szövetséges fegyveres erő tagja által elkövetett, magyar büntető joghatóság alá tartozó, szolgálattal össze nem függő köztörvényes bűncselekmények elbírálására is [Be. 470. § (1) bekezdés d) pont]. Ebben az esetben azonban a katonai büntetőeljárás során a NATO-val, illetve a tagállamaival kötött nemzetközi jogállási egyezmények speciális joghatósági és kölcsönös bűnügyi együttműködési szabályait is alkalmazni kell.

A katonai büntetőeljárásban a polgári személy büntársak büntetőjogi felelőssége – kizárólag szoros személyi vagy tárgyi összefüggés esetén is – csak akkor bírálható el, ha az eljárás elkülönítése egyébként nem lehetséges [Be. 470. § (3) bekezdés].

Ugyancsak katonai büntetőeljárásnak van helye akkor, ha a (magyar) katona büntetőjogi fogalma alá tartozó személy a feljelentett katonai bűncselekményt szövetséges fegyveres erő katonájával szemben, így például külföldön állomásozó békefenntartó alakulat tagjaként követi el (Btk. 122/A. §).

A katonai ügyészi szervezet felkészültsége és a bűnözési struktúra változásai miatt meg kell említeni, hogy a Magyar Honvédségen kívüli fegyveres testületek – gyakorlatilag a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 1. §-ának (1) bekezdésében nevesített valamennyi rendvédelmi szerv – esetében a jelenlegi katonai büntetőeljárás hatáskörök kiterjesztésével, a szolgálattal össze nem függő köztörvényes bűncselekmények esetén is lehetőség nyílna a büntetőeljárások eddigieknél gyorsabb, ezáltal ésszerűbb határidőn belül történő befejezésére.

A tárgyévben a katonai ügyészségekre 2.891 új büntető feljelentés érkezett, amely 23%-kal volt több az előző évi adatnál (2009-ben is 32,5%-os emelkedés volt). A feljelentettek száma összesen 3.658 volt, amelyből 1.560

ismeretlen tettes ellen tett feljelentés volt. Ez a számadat 25,2%-os emelkedést mutat (2009-ben 28,6% volt az emelkedés).

A területi katonai ügyészségek az előző évről folyamatban maradt 421 ügygel együtt 3.312 büntető feljelentés ügyében jártak el, amely 24%-os emelkedést jelent. Az év végén még 362 befejezetlen bűnügy volt. Ez a mutató 59 ügygel kevesebb az előző évinél.

A katonai büntetőeljárásban 2.717 ismertté vált bűncselekmény elkövetését állapították meg, az 1.499 ismertté vált katonai bűncselekmény az össz-bűncselekmények 55%-a. Ezek közül 1.301 eset volt szolgálati bűncselekmény, többségében szolgálatban kötelességszegés.

A tárgyévben a bűncselekmények 45%-a (1.218) volt köztörvényes bűncselekmény.

A személy elleni bűncselekmények száma 83 volt, melyek közül az elkövetők 10 esetben súlyos, 44 esetben pedig könnyű sérülést okoztak a sérülteknek. Az elmúlt évben 2 esetben követtek el emberölést. 20 esetben foglalkozás körében elkövetett gondatlan vagy szándékos veszélyeztetést követtek el, míg a korábban csak nagyon ritkán előforduló zaklatás bűncselekménye 12 esetben fordult elő.

A közlekedési bűncselekmények száma 2004 óta csökkenő tendenciát mutat. A 2010. évben 38 ilyen bűncselekmény történt. A közlekedési bűncselekmények jelentős többsége (24) ittas állapotban történt gépjárművezetés miatt következett be.

A közélet tisztasága elleni bűncselekmények közül 45 esetben jártak el a katonai ügyészek a vesztegetés büntetvének különböző alakzatai miatt. A hivatali bűncselekmények közül kiemelendő, hogy 383 esetben követtek el hivatali visszaélést, 220 esetben pedig bántalmazás hivatalos eljárásban büntetést.

A vagyon elleni bűncselekmények aránya 10,2% volt. Ki kell emelni, hogy a korábbi évekkel ellentétben nem a lopások, hanem a sikkasztásos bűncselekmények voltak túlsúlyban (70 lopás, 91 sikkasztás).

A 2.098 fő ismert feljelentettből 438 (a feljelentettek 20,8%-a) volt a Magyar Honvédség tényleges állományába tartozó katona. A feljelentett rendőrök száma 765 volt, arányuk gyakorlatilag nem változott, mert ez 2010-ben 36,5 % volt, míg 2009-ben 35%. Tovább emelkedett viszont a büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos állományú tagjai ellen tett feljelentések száma 17%-kal. Ez 782 személyt érintett, és azt is hozzá kell tenni, hogy 2009-ben is már 74,4%-os emelkedés volt. A polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományába tartozó 33 személy ellen tettes feljelentést (2009-ben ez a szám 14 volt). A büntetőjogi értelemben vett katonával együtt bűncselekményt elkövető polgári személyek száma – akik esetében a büntetőeljárások elkülönítése nem volt lehetséges – 79 volt a 2009. évi 58-cal szemben.

A katonai ügyészségek 2.385 ügyet fejeztek be (a 333 áttétel nélkül), ez 21%-os emelkedést jelent (2009-ben 18,2%-os emelkedés volt). Ebből 227 ügyben a feljelentés elutasításáról hoztak határozatot, a többi 2.158 ügyben pedig lefolytatták a nyomozást. Ez 29%-os emelkedés a korábbi évhez viszonyítva (2009-ben 32,4 %-os volt az emelkedés).

Kizárólag a katonai ügyész nyomozott 1.692 ügyben, amely 9%-os növekedés az előző évhez képest.

A területi katonai ügyészségek a nyomozásokat az ügyek 65,2%-ában a két hónapos törvényi alaphatáridőn belül befejezték. A hat hónapon túli nyomozások száma 46 volt, és ezen ügyekből több ügy is más hatóságtól, hosszabb nyomozást követően került áttételre a katonai ügyészségekre.

A külföldön állomásozó magyar kontingenseknél 12 ügyben kellett nyomozást elrendelni összesen 12 bűncselekmény miatt, amelyből 3 katonai, míg 9 köztörvényi bűncselekmény volt.

A személyes szabadságot korlátozó kényszerintézkedések az előző évi 16-tal szemben a tárgyévben 33 gyanúsítottat érintettek. Az előzetes letartóztatással érintett terheltek ügyeiben a katonai ügyészek minden esetben soron kívüli eljárással törekedtek arra, hogy az elrendelt kényszerintézkedéseket a lehető leghamarabb megszüntessék.

A kényszerintézkedések indítványozási gyakorlata törvényes és megalapozott volt. A katonai ügyészek kényszerintézkedés elrendelésére tett indítványát a bíróságok egyetlen alkalommal sem utasították el.

A tárgyévben az előző évi 44,6%-hoz képest 55,9%-ra nőtt a nyomozás-megszüntetések aránya. A 2.158 nyomozott ügyben 1.206 esetben kellett megszüntetni a nyomozást; ebből 615 alkalommal a bizonyítottság, míg 360 alkalommal a büntetőjogi felelősség hiánya miatt. 93 esetben a katonai ügyészek megrovást alkalmaztak. Fegyelmi eljárásra 175 katonai vétséget elkövető gyanúsított ügyét utalták vissza.

A 2010. évben 797 ügy érkezett a Katonai Főügyészségre a 2009. évi 350-nel szemben. A jelentősen megnövekedett számú határozatokból a korábbi 13 helyett 2010-ben 37 esetben kellett a határozatot hatályon kívül helyezni. Néhány esetben a tényállás felderítetlen volt, illetve eljárási hiba történt, míg 20 esetben anyagi jogi hibák fordultak elő.

A területi katonai ügyészségek 508 ügyben, a nyomozott ügyek 23,5%-ában, 618 terhelte ellen emeltek vádat. Ez lényegében – kisebb eltérésekkel – azonos a 2009. évi adattal. A vádlottak közül 146 katona, 272 rendőr volt, 136 a büntetés-végrehajtás állományába tartozott, 9 polgári nemzetbiztonsági szolgálatok tagja, míg 55 polgári személy volt.

A korábbi évhez képest csökkent a bíróság elé állítások száma. 86 bűnügyben 97 vádlottal szemben alkalmazták ezt az eljárási formát (2009-ben

122 ügyben 148 vádlott volt). Tárgyalás mellőzésével 70 vádlottal szemben jártak el, amely növekedést mutat, mert 2009-ben ez a szám 54 volt. Tárgyalásról lemondás 2 esetben történt.

Az illetékes katonai tanácsok 534 vádlottal szemben hoztak határozatot (2009-ben 635 vádlott volt). Az első fokú eljárásban a váderedményesség 89,5 % volt, ez az arányszám az előző évhez képest csökkent, mert 2009-ben ez a mutató 94,5% volt. A katonai ügyészek az első fokon tárgyalta 404 ügyből 379 ügy tárgyalásán vettek részt, míg 25 tárgyaláson nem vett részt katonai ügyész. Jogerősen összesen 48 személyt mentettek fel, míg 23 fővel szemben megszüntették az eljárást.

A szabadságvesztés büntetést, mint súlyosabb büntetési nemet összesen 98 (2009-ben 69) vádlottal szemben szabtak ki. Megállapítható, hogy az előző évhez képest arányuk 11,8%-ról 18,3%-ra növekedett. A szabadságvesztés végrehajtását az ügyek 84,7%-ában függesztették fel, míg az előző évben a felfüggesztett szabadságvesztések aránya 79,8% volt. 15 vádlott ítélete végrehajtandó szabadságvesztés volt, szinte azonos a 2009. évvel.

A Tököli Büntetés-végrehajtási Intézetben kialakított Katonai Büntetés-végrehajtási Intézetben letöltendő szabadságvesztésnek továbbra is lenne létjogosultsága, annak ellenére, hogy 2009-ben egyetlen egy esetben sem szabtak ki ilyen szabadságvesztés büntetést, és ez 2010-ben is csak 2 terhelte érintett.

A kiszabott szabadságvesztés büntetésekhez képest a büntetések zömét most is a pénz-főbüntetések tették ki, a tárgyévben 290 vádlottal szemben szabtak ki ilyen főbüntetést. Arányuk az összes elmarasztalt vádlott számához viszonyítva az elmúlt évhez képest 67,6%-ról 54,3%-ra csökkent. Ezen kívül 26 vádlottal szemben felfüggesztett pénz-főbüntetést szabtak ki. Önálló mellékbüntetésre és intézkedésre a tárgyévben 120 (2009-ben 107) vádlottat ítélték.

Katonai ügyészi fellebbezésre 60, míg védelmi fellebbezésre 70 vádlott esetében került sor. Együttes fellebbezés 45 esetben volt.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészség tevékenységének alapvető ügyfeldolgozási és eredményességi mutatói más fellebbviteli ügyészségekhez képest is megállják a helyüket.

A vádemelés és a vádképviselési, ezen belül a fellebbezési tevékenység irányítása körében a Katonai Főügyészség figyelemmel kísérte az első és másodfokú bíróság előtti katonai ügyészi tevékenységet.

A tököli Katonai Büntetés-végrehajtási Intézetben a 2010. év első felében 1 szerződéses katona töltötte a három hónapos szabadságvesztés büntetését, míg 6 előzetes letartóztatott – valamennyi honvédségi állományú, közöttük tiszthelyettes férfi, főtiszt férfi és tiszt hölgy – volt rövidebb vagy hosszabb ideig fogva tartva. A második félévben szabadságvesztés büntetést egyetlen

személy sem töltött itt, ugyanakkor 6 (4 honvédségi, 2 rendőrségi állományú) előzetes letartóztatott fordult meg a körleten. Az előzetes letartóztatottak közül 1 személy nő volt.

Ez az év volt egyébként az első év a Magyar Honvédség Katonai Fogházának megszűnése óta, hogy a fogva tartási lehetőségeket fessegették az igények. Az elkülönítési szabályokra is figyelemmel, ha újabb előzetes letartóztatottakat kellett volna elhelyezni, vagy valakinek meg kellett volna kezdeni a végrehajtandó szabadságvesztés büntetés letöltését, akkor sérültek volna az elkülönítési szabályok, mivel egy több részre osztható folyosón csak 4 zárka áll rendelkezésre a katonai büntetőeljárással összefüggő feladatok végrehajtására.

4.2. A büntetőjogon kívüli katonai ügyészi tevékenység

Az ügyészi vizsgálatok száma az elmúlt évben is meghaladta az ötszázat, így ez a tendencia tartósnak tekinthető (2007-ben 503, 2008-ban 523, 2009-ben 531, 2010-ben 511 ügyészi vizsgálat folyt).

A központi terv szerint 33,2%-kal több, azaz 289 (a korábbi évben 217), míg a helyi terv szerint 220, azaz a korábbi időszakhoz (314) képest 29,9%-kal kevesebb vizsgálat történt. Ezekon kívül 1 (tavaly 3) esetben vizsgálatás, 1 (előző évben 2) esetben utóvizsgálat tartására került sor.

A vizsgálatok során tapasztalt normasértések, illetve egyéb hiányosságok miatt összesen 28 ügyészi intézkedés történt. Ez a korábbi évhez viszonyítottan 28,2%-os csökkenést jelent (2009-ben 531 vizsgálat esetében 39, 2010-ben 511 vizsgálat esetében 28 volt az intézkedések száma). Az ügyészi intézkedések körében 1 óvás, 9 felszólalás, 16 figyelmeztetés és jelzés, valamint 2 büntető-, fegyelmi, illetve kártérítési eljárás kezdeményezése történt.

Az 511 vizsgálatból 274-et a Rendőrségnél, 113-at a Magyar Honvédségnél, míg 124-et a büntetés-végrehajtási szerveknél folytattak le. Az ügyészi intézkedések közül 10 a Magyar Honvédséget, 10 a büntetés-végrehajtási szervezetet, 8 a Rendőrséget érintette. Az arányokat figyelembe véve azt lehet megállapítani, hogy a vizsgált témák területén a rendőri szervek esetében volt stabilabb a törvényesség helyzete.

Az utóbbi évek adatai, az intézkedések számának folyamatos csökkenése jelzi azt a pozitív változást, amely az évek óta következetesen végzett ilyen irányú ügyészi munkának is köszönhető. Ezt támasztja alá az is, hogy az intézkedések körében csökkent az óvások és a felszólalások száma.

A Katonai Főügyészség a 2010. évi vizsgálati és munkatervében kötelezően előírt feladatokat maradéktalanul teljesítette. E körben ki kell emelni, hogy a Magyar Honvédség nemzetközi szerepvállalása magával hozta annak igényét, hogy a nagyobb létszámú kontingenseknél is sor kerüljön különböző területeket érintően ügyészi törvényességi vizsgálatra.

2010. június 5-e és 16-a között a mobil katonai ügyészi csoport ügyészi törvényességi felügyeletet tartott az Afganisztánban békemissziós külszolgálatot teljesítő magyar alakulatoknál, a Magyar Honvédség Tartományi Újjáépítési Csoportjánál, Pol-E-Khomri-ban, illetve a Magyar Honvédség Műveleti Támogató és Összekötő Csoportjánál, Kaylahgay bázison. A vizsgálatok kiterjedtek a kártérítési és a fegyelmi eljárásokra, a katonák járandóságának biztosítására, a szolgálati vezénylés rendjére, valamint a kábítószer-szűrési kötelezettségre vonatkozó hazai, illetve nemzetközi vonatkozású jogszabályok rendelkezéseinek a betartására.

2010-ben a katonai ügyészek 60 esetben tartottak különböző témákban jogi előadást a Magyar Honvédségnél és más fegyveres testületnél. Ezeken összesen 2.988 katona, rendőr és büntetés-végrehajtási állományba tartozó személy vett részt hallgatóként; a résztvevők száma 14,3%-kal volt több az előző évinél.

A fogadóórák száma csökkenést mutat, a tárgyévben 93 fő részvételével 34 esetben tartottak ilyet a katonai ügyészek.

A fegyelmi, vagy egyéb értekezleten való részvétel terén a 2010. évben enyhe visszaesés tapasztalható, a tárgyévben 82 (2009-ben 87) alkalommal voltak jelen ilyen eseményen a katonai ügyészek.

A 2010. évben összesen 494 törvényességi kérelem és beadvány érkezett a katonai ügyészségre. A kérelmezők döntő mértékben továbbra is polgári személyek – közöttük fogvatartottak – voltak.

A tárgyévben 67 (az előző évben 106) jogszabály, illetve egyéb belső intézkedés tervezetének 2.158 (a korábbi évben 2.583) oldalnyi anyagát tanulmányozták át a katonai ügyészek és adtak arról véleményt, sokszor igencsak szűkre szabott időkeretben.

5. Az Országgyűlés és az ügyészség kapcsolata

A hatályos jogszabályok szerint a legfőbb ügyész tanácskozási joggal részt vehet az Országgyűlés ülésein, ahol az általános szabályok szerint az országgyűlési képviselők – az 1. pontban említett módosító rendelkezések hatályba lépéséig – interpellációt és – azonnali szóbeli, illetve írásbeli – kérdést intézhetnek hozzá.

A korábbi évhez képest az országgyűlési képviselők – feltételezhetően az Alkotmánybíróság 3/2004. (II. 17.) AB határozatában foglaltak folytán – kevesebb interpellációt, illetve kérdést intéztek a legfőbb ügyészhez.

5.1. Interpellációk és kérdések

A 2010. évben az Országgyűlésben 6 *interpellációt* nyújtottak be a képviselők a legfőbb ügyészhez. Ezek közül Keller László 2010. február 16-án be-

nyújtott interpellációja „Milyen szerepe van az ügyészségnek a legek városában zajló legnagyobb politikai blöffben?” nem hangzott el.

Török Zsolt (MSZP), dr. Schiffer András (LMP), dr. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik), Szilágyi György (Jobbik), és dr. Molnár Csaba (MSZP) képviselők interpellációjára adott legfőbb ügyészi válaszokat az Országgyűlés minden esetben elfogadta.

Az elmúlt évben 1 esetben intézett képviselő *azonnali kérdést* a legfőbb ügyészhez. A „Kiemelt kaszinó beruházások nyomában” címmel dr. Schiffer András (LMP) azonnali kérdésére dr. Belovics Ervin legfőbb ügyész helyettes válaszolt.

2010-ben 1 *szóbeli kérdést* tett fel képviselő; dr. Budai Gyula (Fidesz) „Hol tart a nyomozás Sukoró ügyében?” címmel megfogalmazott kérdésére dr. Belovics Ervin legfőbb ügyész helyettes válaszolt.

A tárgyévben a legfőbb ügyész 17 *írásbeli választ* adott az országgyűlési képviselők kérdéseire.

3 alkalommal dr. Czira Szabolcs (Fidesz) „Milyen eredménye lett a – Legfőbb Ügyészség által 2009. szeptember 22. napján KF.5115/2009/2. számú határozattal meghosszabbított - nyomozásnak?”, majd kétszer azonos „Milyen eredménnyel zárult a többször meghosszabbított nyomozás?” címmel.

Ugyancsak 3 alkalommal tett fel írásbeli kérdést Keller László (MSZP) „Valóban nem keletkezhet olyan gyanú, hogy az ügyészség részrehajlóan folytat eljárást, megalapozatlanul vádol IV.?”, „Valóban nem keletkezhet olyan gyanú, hogy az ügyészség részrehajlóan folytat eljárást, megalapozatlanul vádol V.?”, „Milyen szerepe van az ügyészségnek a legek városában zajló legnagyobb politikai blöffben?” címmel.

2 alkalommal Balogh József (Fidesz) fordult írásban kérdéssel a legfőbb ügyészhez „Mit tesz a Legfőbb Ügyészség a dunaegyházi ügy tisztázása és megnyugtató rendezése érdekében?”, valamint „Fennáll-e a hűtlen kezelés megalapozott gyanúja a szabadszállási laktanya üzemeltetése esetében?” címmel.

1 alkalommal Herbály Imre (MSZP) „Hol tart a Törökszentmiklósi városi képviselő ügye?”, Lampert Mónika (MSZP) „Titokzatos faxok az ügyészségről”, Németh Szilárd (Fidesz) „Beleszólhatott-e a politika a csepeli kettős gyilkosság nyomozásába? Hogyan lehetséges, hogy eddig több MSZP-s politikus tanút nem hallgatott meg a rendőrség, és az ügyészség?”, dr. Veres János (MSZP) „Érvényesül-e a törvény előtti egyenlőség politikamentesen az ügyészségben?”, Révész Máriusz (Fidesz) „Miért emeltek vádat az Index újságírója ellen, aki cikkével egy kétes gazdasági ügyletre hívta fel a nyilvánosság figyelmét?”, dr. Molnár Csaba (MSZP) „Részt vesz-e az ügyészség az önkormányzati választási kampányban?”, Káli Sándor (MSZP) „Segíti-e az ügyészség a politikai pártok kampányát?”, dr. Budai Gyula (Fidesz) „Hol tart a nyomozás Sukoró ügyé-

ben?”, és dr. Schiffer András (LMP) „Kiemelt kaszinó beruházások nyomában” címmel.

5.2. Az Országgyűlés egyes bizottságainak eljárásához kapcsolódó ügyési tevékenység

Az Országgyűlés *emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságának*, a 2002 és 2010 között és különösen 2006 őszén az állam részéről a politikai szabadságjogokkal összefüggésben elkövetett jogsértéseket vizsgáló albizottsága 2010.

– szeptember 6-án dr. Szoboszlai-Szász Richárdot, a fővárosi főügyész büntetőjogi helyettesét és dr. Falvai Zsoltot, a Fővárosi Nyomozó Ügyészség vezetőjét,

– szeptember 22-én dr. Ihász Sándor fővárosi főügyészt és dr. Palásti Mártát, a Budapest VI-VII. Kerületi Ügyészség vezetőjét,

– október 13-án pedig dr. Bánhegyi Gábor dandártábornokot, a Katonai Főügyészség katonai ügyek főosztályának vezetőjét, valamint dr. Hegedűs Antal dandártábornokot, a Budapesti Katonai Ügyészség vezetőjét;

az Országgyűlés alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottsága

– december 1-jén dr. Polt Péter legfőbb ügyész jelöltet hallgatta meg.

5.3. A mentelmi jog felfüggesztésének indítványozása

Az Országgyűléssel való kapcsolat fontos eleme az országgyűlési képviselők Alkotmányban biztosított mentelmi jogának az országgyűlési képviselők jogállásáról szóló 1990. évi LV. törvényben és a Hárszabályban szabályozottak szerinti felfüggesztésére irányuló eljárás.

A 2010. évben országgyűlési képviselővel szemben közjogi tisztségének időtartama alatt vádemelésre nem került sor.

Az országgyűlési képviselői tisztségük megszűnését követően négy személlyel szemben a Központi Nyomozó Főügyészség vádat emelt, egy személlyel szemben a nyomozást megrovás alkalmazásával megszüntette.

Az országgyűlési képviselői tisztségének megszűnését követően az elmúlt évben három volt országgyűlési képviselővel szemben folytatott nyomozást az ügyészség.

2010-ben országgyűlési képviselők – egy esetben képviselőjelölt, illetve európai parlamenti képviselő – sérelmére megvalósított zaklatás vétsége miatt 13 ügyben volt eljárás a nyomozó főügyészségen, ezek közül egy ügy áttétellel, 7 ügy a nyomozás megszüntetésével, 5 ügy pedig a nyomozás felfüggesztésével zárult.

A Központi Nyomozó Főügyészség a beszámolási időszakban két bíró és két ügyész tekintetében kezdeményezte mentelmi joguk felfüggesztését, amire a későbbiekben sor került.

6. Az ügyészség nemzetközi tevékenysége

6.1. Nemzetközi kapcsolatok

6.1.1. Az elmúlt év során – a nemzetközi tárgyú jogszabálytervezetek egyeztetése körében – az ügyészség külön feladatként segítette az Európai Unió égisze alatt az európai bűnügyi együttműködés és az EU belbiztonsági stratégiájának megvalósítása területén előkészületben lévő jogi normákkal (a lisszaboni szerződés hatálybalépése után elsősorban irányelvekkel) kapcsolatos magyar tárgyalási álláspontok kialakítását.

Kiemelt feladat volt a Magyarországra vonatkozó válaszok összegzése az egyes nemzetközi szervezetekkel való – különösen a kábítószerüggyel, pénzmosással, a terrorizmussal és más súlyos bűncselekményekkel kapcsolatos – együttműködés kérdéskörében, továbbá az Európa Tanács Kínzás elleni Bizottsága (CPT) 2009. évi időszakos látogatásáról készített jelentés magyar nyelvű változatának elkészítése, valamint a közreműködés az Európa Tanács Korruptió Elleni Államok Csoportja (GRECO) Magyarország III. körös értékelése során készült jelentés elkészítésében.

Az ügyészség nemzetközi munkájának legjelentősebb eseménye az elmúlt évben a Magyarországon megrendezett két nemzetközi konferencia volt.

Március 7-9. között a magyar és a moldovai Legfőbb Ügyészség társ-szervezésében, az Európai Bizottság Bővítési Főigazgatósága Technikai Segítségnyújtási és Információs Szolgálatának (TAIEX) támogatásával került sor Budapesten „Az ügyészi szervezet és az ügyész polgári jogi felelősségéről Európában” című konferenciára. A konferencia a közigazgatási jogkörben okozott károkért való felelősség kérdéseit vizsgálta széles nemzetközi kitekintésben. A konferencián 25 európai ország vett részt. A tanácskozás megállapította, hogy a jogi képviselési tevékenységnek egyre nagyobb kihívásokkal kell szembenéznie, mivel az ügyészséggel szemben benyújtott keresetek jelentős része közérdeklődésre számot tartó büntető ügyek nyomán kerül polgári bíróságok elé.

Október 28-29. között Budapesten volt a 13. Eurojustice konferencia. Az Eurojustice konferenciák sorozata az európai uniós legfőbb ügyészek évenkénti szakmai fóruma, célja, hogy elősegítse és javítsa az európai uniós igazságügyi hatóságok közötti együttműködést, továbbá ösztönözze az EU tagállamok eltérő jogrendszereinek és jogi tradícióinak kölcsönös megértését, erősítve ezzel a tagországok közötti bizalmat. A konferencián 27 ország és 7 európai szervezet képviselői, összesen 50 fő külföldi résztvevő a következő témákban tanácskoztak: „Az európai ügyészségek alkotmányos helyzete”, „A büntetőeljárásokat gyorsító és egyszerűsítő jogintézmények és mechanizmusok”, „Az ügyész közérdekű tevékenysége a környezetvédelemben és a fogyasztóvédelemben”. A konferencián a legfőbb ügyész és a magánjogi és közigazgatási jogi legfőbb ügyész helyettes is előadást tartott.

6.1.2. 2011-ben a közvetlen legfőbb ügyészi kapcsolatok erősödtek; hét magas szintű delegációt fogadtunk. Hivatalos látogatáson Magyarországon

járt a svéd (április 8-10. között), a moldovai (április 27-29. között), a török (június 15-18. között), a vietnámi (június 28-július 4. között), az osztrák (október 4-7. között) és a lengyel (november 16-18. között) legfőbb ügyész és delegációja, valamint a román legfőbb ügyész akadályoztatása miatt a legfőbb ügyész helyettese által vezetett delegáció (július 27-29. között). A vietnámi legfőbb ügyész látogatása során a két szervezet vezetője együttműködési megállapodást írt alá.

A legfőbb ügyész 2010-ben öt alkalommal utazott hivatalos külföldi útra. Március 8-11. között háromfős delegáció élén kétoldalú látogatáson vett részt Bécsben. Május 19-22. között, eleget téve orosz partnere meghívásának, Moszkvába látogatott. Május 11-13. között Madridban, az Európai Unió Tanácsa spanyol elnökségének meghívására részt vett az Európai Unió Legfőbb Ügyészek Konzultatív Fórumának alakuló ülésén, és az Európai Unió legfelsőbb bírósági elnökeinek és legfőbb ügyészeinek hagyományos ülésén. Június 30-július 6. között a Kínai Népköztársaság Legfelsőbb Népi Ügyészségének elnöke meghívására két vezető beosztású ügyész kíséretében Pekingbe utazott. Október 30-november 8. között részt vett Makaóban a Korrupció ellenes Hatóságok Nemzetközi Szervezetének konferenciáján és közgyűlésén, ahol előadást tartott a korrupció elleni küzdelem magyarországi szabályozásáról és gyakorlatáról.

A vezetői szintű látogatások mellett az ügyészség 2010-ben is nagy hangsúlyt helyezett a protokolláris jelleget nélkülöző, kifejezetten egy konkrét szakmai terület helyzetét és aktuális kérdéseit előtérbe helyező szakértői delegációk küldésére és fogadására. Az Orosz Föderáció Legfőbb Ügyészségével fennálló együttműködési program keretében március 16-19. között tapasztalatcserére került sor Budapesten a két szervezet képzési szakembereinek részvételével az ügyészségi vezetők képzéséről és az ügyészségi továbbképzés általános kérdéseiről. Szeptemberben, szintén az orosz-magyar együttműködési program keretében, háromtagú magyar szakértői delegáció utazott Moszkvába a korrupciós ügyekben való együttműködésről való megbeszélésre. A Bolgár Köztársaság Ügyészsége 14 fős szakértői delegációja szeptember 13-17. között a magyar ügyészség közigazgatási jogi és törvényességi felügyeleti tevékenységét tanulmányozta Budapesten az Európai Szociális Alap támogatásával. A Vietnámi Szocialista Köztársaság Legfőbb Ügyészségével kötött együttműködési megállapodásban foglaltak keretében szeptember 26-30. között két vietnámi számítástechnikai szakértő látogatott Budapestre a magyar ügyészségi informatika tanulmányozása céljából.

A tárgyévben sajnos mindössze egy határmenti ügyészségi találkozó realizálódott. Májusban látogatást tett Szegeden a Temes Megyei Főügyészség vezetője, helyettes vezetője, valamint a Nagyszentmiklósi Ügyészség vezetője. A határmenti ügyészségi kapcsolatoknak a bűnüldözés hatékonyságának fokozásában való kiemelkedő szerepére való tekintettel, e területre a jövőben nagyobb hangsúlyt kívánunk helyezni.

Az előző évek volumenéhez hasonlóan alakult a hivatalos egyéni külföldi ügyészi utazások száma. A gazdasági válság okozta nehézségekre is figyelem-

mel továbbra is azon alapelv szerint folyt az ügyészek utaztatása, hogy a meghívó által nem finanszírozott külföldi szakmai úton ügyész csak kiemelt szakmai érdek esetén vehetett részt. E feltételek mellett 122 ügyészségi alkalmazott összesen 100 külföldi szakmai rendezvényen vehetett részt 2010-ben. Ezek a szakmai programok éppen úgy magukba foglalták a különböző igazságügyi hálózatok kontaktponti üléseit, mint a szakmai tudományos konferenciákat, a kutatási programokat, az Európa Tanács munkacsoportjainak üléseit, vagy az Eurojust konkrét ügyekben összehívott ún. koordinációs értekezleteit.

6.2. Jogsegély-ügyek

6.2.1. A bűnelkövetők kilétének felderítéséhez, a bűncselekmények bizonyításához évek óta egyre több ügyben van szükség jogsegélyre. Erre utal a külföldi hatóságoktól érkezett, illetve oda irányuló megkeresések számának jelentős emelkedése is.

A külföldi hatóságtól a főügyészségekhez intézett kérelmek száma a 2009. évi 1.300-ról 2010-ben 1.524-re emelkedett. Ez 17,2%-os növekedést jelent. A magyar jogsegélykérelmek esetében ez a szám 41,9%, ugyanis 2009-ben 872 ügyben, 2010-ben pedig már 1.237 ügyben fordultunk jogi segítségért a külföldi igazságügyi hatóságokhoz.

A fenti számok a helyi, illetve a főügyészségek útján kért közvetlen jogsegélyekre vonatkoznak. A kérő és a teljesítő igazságügyi hatóságok közötti közvetlen együttműködés az Európai Unió részes államai tekintetében megengedett, s az eljárás gyorsítása hatékony eszközünek bizonyult (2005. évi CXVI. törvény). A Legfőbb Ügyészség az egységes országos gyakorlat érdekében figyelemmel kíséri a helyi ügyészségek tevékenységét.

A fentiekben részletezett kérelmeken túl a Legfőbb Ügyészség 224 ügyben kért jogsegélyt és 316 külföldi megkeresést fogadott. A külföldi kérelmek jelentős része prostitúcióra kényszerítés, emberkereskedelem, pénzmosás, adócsalás, csalás, s ezek közül is az ún. internetes csalás miatt indított bűnügyekre vonatkozott.

A magyar kérelmek előterjesztésére főleg vagyon elleni bűncselekmények, csempészet, adócsalás, készpénzt-helyettesítő fizetőeszközzel visszaélés, közokirat-hamisítás, közlekedési bűncselekmények miatt indult ügyekben került sor.

A jogsegélykérelmek általában tanúk, gyanúsítottak kihallgatására, házkutatásra, tárgyak (főleg gépjárművek), valamint okiratok lefoglalására, banki adatok megismerésére, biztosítási intézkedések bevezetésére, bűncselekményből származó vagyon felkutatására irányultak.

A teljesítési határidő a kérelem komplexitásától függ, általában azonban 1-6 hónap. Azonnali intézkedést kérő s a kiemelt tárgyi súlyú bűncselekmé-

nyek esetében azonnali intézkedésre kerül sor; a nem magyar nyelven érkező kérelmek esetében azonban a fordítás a teljesítési határidőt meghosszabbítja.

Amennyiben a külföldi hatóság bűnügyi tisztviselő jelenlétét kérte, azt minden esetben teljesítettük. Fokozott gondot fordítunk arra, hogy a megkeresések teljesítése a kért módon történjék, így az általunk szolgáltatott bizonyíték a megkeresést kérő államban felhasználható legyen.

Az elmúlt évben hazánkban 4.170 külföldi állampolgár 7.402 bűncselekményt követett el, amelyből 1.228 elkövető 2.111 közrend elleni; 628 elkövető 1.346 gazdasági; 924 elkövető 1.784 vagyon elleni bűncselekményt valósított meg.

Az eljárás során 581 elkövetővel szemben kényszerintézkedés alkalmazására is sor került (ebből 130 román állampolgár volt előzetes letartóztatásban).

A külföldi bűnelkövetők felelősségre vonására általában Magyarországon került sor.

46 ügyben kezdeményeztük a büntetőeljárás átvételét és 142 ügyben tettünk feljelentést külföldi állam igazságügyi főhatóságánál.

Külföldi igazságügyi hatóságoktól – főleg osztrák államügyészségektől – 166 megkeresés érkezett az ott, zömmel vagyon elleni bűncselekményeket elkövető magyar állampolgárok ellen indított bűnügyben az eljárás átvételére.

A 2010. évben hazánkban 7.793 külföldi állampolgárságú sértett sérelmére követtek el bűncselekményt.

1.140 határozat külföldre történő kézbesítése iránt intézkedtünk.

6.2.2. A szabálysértési jogsegélyről szóló 2007. évi XXXVI. törvény alapján 2010-ben 2.274 ügyben járt el a Legfőbb Ügyészség. Ebből 219 esetben magyar hatóságok éltek előterjesztéssel. A Legfőbb Ügyészség a megkeresést 190 ügyben teljesítette, 63 esetben megtagadta, 25 ügyben hiánypótlási felhívást adott ki.

A tárgyévben külföldi hatóságoktól 2.055 megkeresés érkezett. A kérést 1.594 ügyben lehetett teljesíteni, 275 esetben viszont meg kellett tagadni. Ezekben az ügyekben 82 esetben volt szükség hiánypótlási felhívás kibocsátására.⁸

A jogsegély iránti megkeresések száma az előző évhez képest ugrászerűen emelkedett, a külföldről érkezett megkeresések száma 378%-kal növekedett, ezzel jelentős munkaterhet róva a Legfőbb Ügyészség ezzel foglalkozó munkatársaira (ügyészekre, leírókra, fordítókra egyaránt).

⁸ Az érkezési és az intézkedési adatok eltérése abból adódik, hogy 2010-ben olyan intézkedések megtételére is sor került, amelyeknél a megkeresés még az előző évben érkezett.

A kérelmek túlnyomó többsége (1.883) Ausztriából, Burgenland tartományból érkezett. Jellemzően a gépjármű rendszáma alapján kérték a sebességtúllépést elkövető magyar tulajdonosok vagy üzembentartók adatainak közlését.

A magyar hatóságok által kezdeményezett jogsegély kérelmek száma 2010-ben 15%-kal csökkent, amely elsősorban annak köszönhető, hogy a Legfőbb Ügyészség felhívására a rendőrkapitányságok az ismeretlen külföldi állampolgár által elkövetett csekély súlyú szabálysértések – főként a tilosban várakozás – eseteiben már nem kezdeményeznek jogsegélyt. Az ilyen ügyekben korábban megkeresett külföldi hatóságok – különösen a németek – ugyanis megtagadták a jogsegély teljesítését, arra hivatkozással, hogy a cselekménnyel és a várhatóan alkalmazott szankcióval nem áll arányban a teljesítésre fordítandó anyagi és emberi erőfeszítés.

Az adatszolgáltatásra vonatkozó megkereséseken kívüli jogsegély iránti kezdeményezések 80-85%-a – mindkét viszonylatban – a kisebb súlyú, anyagi kárral járó közlekedési szabálysértések miatti eljárásokban merültek fel. A kérések a tanúk vagy az eljárás alá vontak személyes meghallgatására irányultak. Jelentős számban érkeztek a hazai, illetve a külföldi hatóságok által hozott marasztaló határozatok kézbesítésére irányuló jogsegély kérelmek is.

6.2.3. A jogsegély-ügyekben fontos feladat a fordítói munka elvégzése. Ennek keretében a nemzetközi bűnügyi jogsegélyforgalommal, nemzetközi értekezletekkel és más eseményekkel kapcsolatban 3.694 idegen nyelvű oldalt fordítottunk magyar nyelvre, valamint 382 oldalt magyar nyelvről idegen nyelvre. E számadatok nem tartalmazzák az egyszerűsített blankettákkal és a kivonatos feljegyzésekkel történő fordításokat. A fordítandó dokumentumok száma évről-évre jelentősen emelkedik, amelynek elsődleges oka a szabálysértési jogsegélykérelmek folyamatosan növekvő száma.

6.3. Az EUROJUST magyar nemzeti tag tevékenysége

Az EU tagállamok közötti igazságügyi együttműködést speciális szervezeti mechanizmusok is szolgálják. Legfontosabb a Hágában működő Eurojust, amelyet az EU Tanácsa a 2002/187/IB határozattal hozott létre a határokon átívelő szervezett és egyéb súlyos bűnözési formák elleni küzdelem céljából. Az Eurojust megerősítéséről a 2009/426/IB határozat rendelkezik, melyet a nemzeti jogalkotásokban 2011. június 4-ig kell végrehajtani. A lisszaboni szerződés 85. és 86. cikkei alapján egyfelől rendelet fogja szabályozni az Eurojust felépítését, működését, feladatait és új kompetenciáit, másfelől belőle jöhet létre az Európai Ügyészség.

Az Ütv. 3. §-a (2) bekezdésének j) pontja értelmében a Magyar Köztársaság Eurojustban való részvételével kapcsolatos feladatait az ügyészség teljesíti. Magyarországot nemzeti tagként az Eurojustban – a 2002/187/IB határozat végrehajtására kiadott 2/2004. (ÜK. 2.) LÜ utasítás alapján – a legfőbb ügyész által kinevezett és neki közvetlenül alárendelt, magasabb vezető állású ügyész képviseli.

Az Eurojust legfőbb szerve a 27 tagállam nemzeti tagjaiból álló Kollégium. Az Eurojust elnökét a Kollégium választja a jelöltségüket bejelentő nemzeti tagok közül. A Kollégium egyben az Eurojust 27 fős igazgató tanácsa is. Plenáris ülésein nem csak jogi kérdésekkel, hanem a közel 300 fős szervezet irányításával és működésével is foglalkozik.

Hatáskörét büntető ügyekben az érintett nemzeti tagjai útján vagy teljes ülésben gyakorolja. A nemzeti tagok nemzeti ügyészi jogköröket is gyakorolhatnak. Az általuk vezetett nemzeti szekciókat helyetteseik és asszisztenseik, valamint a tagállamuk által kiküldött, EU által fizetett nemzeti szakértők alkotják. A helyettesel és asszisztenssel nem rendelkező magyar nemzeti tagot kiküldöttként 6-6 hónapig főügyészségi és legfőbb ügyészségi ügyész segítette.

Az Eurojust feladata a határokon átívelő, komoly tárgyi súlyú, főként szervezett bűncselekmények miatt indult büntetőügyek több tagállamra kiterjedő kezelése, nyomozásának és vádhatósági üldözésének EU szintű koordinálása és segítése; összességében az igazságügyi együttműködés sokkal hatékonyabbá tétele. Fő partnerei az Európai Igazságügyi Hálózat (EJN), az Europol és az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF). Szoros a kapcsolata a Tanáccsal, a Bizottsággal és az Európai Parlamenttel. Közreműködik a releváns EU jogalkotás előkészítésében.

2010-ben a tagállamok igazságügyi hatóságai 1.424 ügyet terjesztettek az Eurojust elé. Ebből 36 ügyet Magyarország terjesztett be (2009-ben 41-et), míg Magyarországgal szemben 41 ügyet terjesztettek be más tagállamok (2009-ben 65-öt). Ezzel az Eurojust elé vitt ügyek tekintetében a 19. helyen (megelőzve Szlovákiát, Romániát, Máltát, Ciprust, Lett- és Észtországot, Írországot és Dániát), míg a felénk beterjesztett ügyek számát illetően a 18. helyen állunk (megelőzve Lett- és Észtországot, Litvániát, Szlovéniát, Finnországot, Írországot, Luxemburgot, Máltát és Ciprust). 141 ügyben volt koordinációs értekezlet tagállami ügyészek/nyomozók részvételével. Ebből Magyarország 1 koordinációs értekezletet kezdeményezett, és 5 más tagállam által tartott értekezleten volt meghívott.

A magyar ügyészek kezdeményező készsége az ügyek Eurojust elé viteleiben 2009-hez képest csökkent, bár a magyar ügyészek 2009-ben sem használták ki teljes mértékben a bonyolult, több tagállamra kiterjedő ügyekben az Eurojustban rejlő potenciált. Ennek alapvető oka, hogy Magyarország nem ültette át belső jogába a 2002/187/IB határozatot.

A konkrét ügyek elsőbbsége mellett a Kollégium – és benne a magyar nemzeti tag – tevékenységének egyik súlypontja 2010-ben is az Eurojust megerősítéséről szóló 2009/426/IB tanácsi határozat végrehajtása volt. Az egységes tagállami végrehajtás (a határozatnak a tagállamok belső jogába történő átültetésének) elősegítésére az Eurojust égisze alatt működő tagállami informális munkacsoport 2010-ben folytatta munkáját. A magyar nemzeti tag kezdeményezésére a Legfőbb Ügyészségen is több ülést tartott egy belső munkacsoport a végrehajtás kérdéseiről. Ezen túl a nemzeti tag részt vett több célzott

Eurojust projektben, melyek közül legfontosabb az Eurojust nemzeti koordinációs rendszerek létrehozása.

A másik legjelentősebb témakör 2010-ben az Eurojust szervezeti reformjának (OSR) kérdése volt. A Deloitte tanácsadó cég által készített, az Eurojustot centralizált üzleti menedzsment mintára átalakítani kívánó – egyben a tagállamok súlyát csökkenteni szándékozó – javaslatokat a magyar nemzeti tag is jogi és praktikus érvekkel vitatta, egyetértve viszont azzal, hogy a hatékonyságot szolgáló korszerű menedzsment megoldások elengedhetetlenek.

A nemzeti tag kezdettől fogva részt vesz az Eurojust jövőjével foglalkozó Task Force munkájában, egyetlenként az új tagállamok részéről. A Task Force egyebek között oroszlánrészt vállalt a Tanácsnak/Bizottságnak szóló ún. kontribúciókban, abban, hogy az Eurojust otthont ad az EU tagállamok legfőbb ügyészei Konzultatív Fórumának, továbbá hogy a lisszaboni szerződés 85. és 86. cikkei elemzésére és megvitatására fórumok teremtődtek. A nemzeti tag változatlanul tevékenyen részt vett a konkrét ügyek/teljesítmény menedzsment, a pénzügyi/gazdasági bűnözés, illetve a Brüsszel munkabizottságokban.

Az Eurojust Kollégiuma plenáris üléseinek a magyar nemzeti tag 2010-ben is aktív résztvevője volt, sokszor tudta álláspontját, kezdeményezéseit elfogadtatni, jogi és irányítás/menedzsment területen egyaránt.

A Kollégium az Eurojust képviselőjében a magyar nemzeti tagot számos találkozóra, tárgyalásra és egyéb rendezvényre delegálta. Képviselte pl. az Eurojustot a Bizottság által létrehozott Justice Forum-on, e-Justice meetingeken, miniszteri találkozókban, részt vett Franciaország és Lengyelország brüsszeli értékelésében a pénzügyi bűncselekményeket és nyomozásokat illetően, stb.

Az EJM az Eurojust privilegizált partnere, ügyészségi kontaktszemélye 2006 óta a nemzeti tag által vezetett Nemzetközi Képviselői Önálló Osztályon működik. Az uniós igazságügyi együttműködési mechanizmusok igénybevétele területén az EJM-nel kapcsolatos ügyészségi tapasztalatok és visszajelzések pozitívak: az EJM kontaktszemély jogsegély-ügyintézéshez kapcsolódó közreműködését egyre többen kérik. Segítségét 2010-ben 364 esetben vették igénybe itthonról és külföldről, ami 14%-os emelkedés 2009-hez képest.

A magyar ügyészek 265 esetben éltek megkereséssel, 191 esetben a jogsegély előkészítő fázisában. Kérdéseik főként az előterjeszteni kívánt jogsegélykérelmek teljesítésére, illetve a joghatóság hiánya okán továbbítandó feljelentések fogadására illetékes külföldi igazságügyi hatóságok azonosítására irányultak, vagy külföldi jogra vonatkozó kérdések (pl. kettős büntethetőség) tisztázását célozták. A jogsegélykérelem kiküldését követően – már a végrehajtás szakaszában – a teljesítést végző igazságügyi hatóságokkal való közvetlen kapcsolatfelvétel lehetőségének megteremtése/előmozdítása, valamint egyéb praktikus információk beszerzése volt a cél.

Külföldi igazságügyi hatóságoktól 88 megkeresés érkezett, ezek 26%-a magyar hatóságokhoz közvetlenül intézett jogsegélykérelmek teljesítésének állása felőli érdeklődés volt, illetőleg a teljesítés előmozdítására/sürgetésére irányult. 30 esetben kértek információt az előterjeszteni kívánt jogsegélykérelmek teljesítésére illetékes magyar hatóságokról és elérhetőségeikről. A megkeresések 13%-ában a jogsegélykérelem teljesítését végző, illetve arra kijelölt magyar szervekkel való közvetlen kapcsolatfelvételhez kértek segítséget, valamint praktikus közreműködést igényeltek jogsegélyügyekhez kapcsolódó információk és iratok továbbításában. 18 esetben kértek felvilágosítást magyar jogra vagy joggyakorlatra vonatkozóan.

7. Az ügyészség személyügyi helyzete

7.1. Az ügyészség személyügyi helyzete

7.1.1. A Magyar Köztársaság ügyészségének létszámhelyzetében az elmúlt időszakban lényeges változást hozott több jogszabály-módosítás, melyek az ügyészi feladatok bővüléséhez és ezzel együtt a létszám növekedéséhez is vezettek.

Az ügyészség engedélyezett ügyészi létszáma 2010. január 1-jén 1.730 volt, amely 2010. december 31-ig – a feladat-bővítésekkel összefüggésben – 1.983-ra emelkedett. Az év végén a betöltött ügyészi létszám 1.742 volt, a betöltetlen álláshelyek száma pedig 167, ami 9,58% létszámhiányt mutat. Az utóbbi évek adataira visszatekintve az ügyészi létszámhiány fokozatosan csökkent, a tárgyévre azonban az újonnan megnyílt ügyészi álláshelyek miatt lényegesen megemelkedett.

2010-ben az ügyészi kinevezések és a szolgálati viszony megszűnések aránya is változást hozott az előző beszámolási időszakhoz képest. A 120 kinevezéssel szemben 41 volt a szolgálati viszony megszűnés, ami a kinevezések egyharmadát tette ki. Az előző beszámolási időszakban 73 kinevezésre 27 megszűnés jutott. A megszűnéseknél úgy, mint az előző időszakokban, most is a természetes okok domináltak.

A tárgyévben 172 ügyészi álláshelyre írtunk ki pályázatot. Az álláshelyekre 175 pályázat érkezett szervezeten kívülről, ami ugrásszerű emelkedést mutat az előző évihez képest.

2010. január 1-jén hatályba lépett a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 27/A. §-a, melynek értelmében a társasház szerveinek, e szervek működésének törvényességi felügyeletét az ügyészség látta el a reá irányadó szabályok szerint. E feladat ellátására a kormányzat 77 fő létszámfejlesztést irányzott elő, 52 ügyészi és 25 írnoki álláshely betöltésére nyílt lehetőség.

2010. június 17-én az állami vagyonnal való felelős gazdálkodás érdekében szükséges törvények módosításáról szóló 2010. évi LII. törvény 35. §-ának (4) bekezdése hatályon kívül helyezte a társasházakról szóló 2003. évi

CXXXIII. törvény 27/A. §-át. Az ügyészségnek a társasházakkal kapcsolatos feladata ezzel megszűnt, így a már kiírt pályázatokból 6-ot vissza kellett vonni, 34 pedig már nem volt elbírálható.

Az ügyészségi titkárok engedélyezett létszáma 140, ebből 74 betöltött. 2010-ben a 38 titkári kinevezéssel szemben mindössze 2 szolgálati viszony megszűnés volt. A fogalmazói létszám 187 az engedélyezett 192-vel szemben. 94 fogalmazó kinevezése mellett 2-nek szűnt meg az ügyészségi szolgálati viszonya.

2010-ben a fegyelmi eljárások száma 12 volt, az előző évi 19-el szemben. A kisebb súlyú fegyelmi vétségeknek köszönhetően a fegyelmi jogkör gyakorlóit az előző évektől eltérően kizárólag enyhébb fegyelmi büntetéseket szabtak ki.

2010-ben többször változtak az Üsztv. szabályai. A módosítások közül kiemelésre érdemes a legfőbb ügyész megválasztásával, megbízatása leteltével, ügyészségi szolgálati viszonya megszűnésével, a legfőbb ügyész helyettes kinevezésével kapcsolatos változás. A legfőbb ügyészt a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés kilenc évre választja a határozatlan időre kinevezett ügyészek közül. Helyetteseit a legfőbb ügyész javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki, ugyancsak a határozatlan időre kinevezett ügyészek közül. Ha a legfőbb ügyész megbízatása a megbízatási időtartam leteltével vagy a hetvenedik életév betöltésével szűnik meg, a legfőbb ügyészi jogköröket mindaddig gyakorolja, amíg az új legfőbb ügyész megbízatása kezdetét nem veszi.

Az Üsztv. további módosítása szerint az ügyész szolgálati viszonyát a legfőbb ügyész felmentéssel akkor is megszüntetheti, ha betöltötte a 65. életévét.

A bűnügyi nyilvántartási rendszer átalakításával összefüggő törvénymódosítások révén tovább szigorodtak az Üsztv.-ben az ügyészi kinevezés feltételei. Változtak a fegyelmi eljárás szabályai is. A módosult rendelkezések értelmében el kell rendelni az eljárást, ha az ügyésszel, titkárral, fogalmazóval, nyomozóval szemben szándékos bűncselekmény miatt büntetőeljárás indult (ide nem értve a magánvádas vagy pótmagánvádoló vádindítványa alapján indult eljárást).

7.1.2. A katonai ügyészi szervezet zavartalan, zökkenőmentes működésének személyi feltételei úgy az egyes szervezeti egységeknél, mint a katonai ügyészi szervezet egészénél a 2010-ben is biztosítottak voltak.

A katonai ügyészség létszáma – évek óta változatlanul – 182, ebből 77 a tényleges katonai ügyészi létszám, melyből a 2010. december 31-én 70 ügyészi álláshely volt betöltve. Az ügyészeket 32 hivatásos katona (5 tiszt, 27 tiszt-helyettes) és 73 polgári állományú dolgozó (tisztviselő, írnök, fizikai dolgozó) segíti.

Az ügyészi állomány közel 10%-os létszámhiányát a szakmai elhivatottság, az áldozatvállalás és magas szintű hivatástudat kompenzálta.

A katonai ügyészi szervezet munkaerő-megtartó képessége hagyományosan jó, a korábbi évekhez hasonlóan 2010-ben is minimális volt az eltávoztak száma (6 fő, ebből 2 katonai ügyész).

Az ügyészek évek óta szinte változatlan személyi összetétele garancia a színvonalas, igényes munkavégzésre.

A katonai ügyészség fegyelmi helyzete – visszavezethetően a katonai rendre és fegyelemre is – a 2010-es esztendőben is az elvárásoknak megfelelően jó volt. Összesen 5 ügyészségi alkalmazott – közülük egy volt katonai ügyész – ellen kellett fegyelmi vizsgálatot elrendelni. A „legsúlyosabb” felelőségre vonás megrovás volt, ami enged következtetni a fegyelemsértés súlyosságára.

7.2. Az ügyészek képzése, továbbképzése

7.2.1. 2010-ben az oktatási-képzési tevékenység fókuszában az utánpótlás (az ügyészségi fogalmazók és az ügyészségi titkárok) ügyészi hivatásra való felkészítése, az ügyészek szakmai továbbképzése és az idegen nyelvi képzés állt.

Az ügyészi szervezet továbbképzési programjainak megvalósítása az *éves továbbképzési tervnek* megfelelően történt, 2010-ben az ügyészi állomány csaknem 60%-a (ezen belül a fogalmazók 98%-a) részese volt a továbbképzés valamely formájának.

Működésének ötödik évébe lépett az *ügyészségi fogalmazók és titkárok* intézményes képzésének keretét adó Magyar Ügyészképző Központ (MÜK). A MÜK keretében négy féléves egységes tematika és képzési program alapján sikeresen folyik a fogalmazók jogi szakvizsgára való elméleti felkészítése, amely jól kiegészíti a területi ügyészségeken az instruktorok által irányított gyakorlati ismeretszerzést.

2010-ben a központi képzés keretében 3 évfolyam számára, összesen 11 oktatási héten volt tanfolyam a Balatonlellel Oktatási Központban. Az előadásokat az ügyészi szervezet nagy szakmai tapasztalattal és elméleti felkészültséggel rendelkező ügyészségi vezetői és ügyészei tartották, díjazás nélkül. Előadásaitak belső hálózatunkon elektronikus formában is elérhetővé tettük a hallgatók számára.

A MÜK keretében folytatódott az ügyészségi titkárok szervezett képzése is: számukra két 5 napos tanfolyamot tartottunk, amelyen összesen 55 – büntetőjogi szakágban szolgálatot teljesítő – titkár vett részt. Az ügyészi hivatásra felkészülésben fontos ismeretek kaptak hangsúlyt: etika, retorika, kriminalisztika. A napi munkában jól hasznosítható tréningelemek is szerepeltek a képzésben (pl. konfliktuskezelés).

A fogalmazók és titkárok továbbképzéséhez hozzájárultak mindazok a rendezvények, pályázatok, amelyekben lehetőségük nyílt a részvételre. (*Szakmai Tudományos Konferencia, Kozma Sándor Tudományos Pályázat, külföldi konferenciák, tanfolyamok, stb.*)

Az ügyészek továbbképzése kiemelt területe az oktatási tevékenységnek, s egyben az ügyészi szervezet szakmai irányításának egyik meghatározó fontosságú és az eredményességet is befolyásoló eszköze. 2010-ben 9 központilag tervezett tanfolyamot tartottunk, mintegy 500 ügyész részvételével.

A három egyhetes szakaszból álló kriminalisztikai tanfolyam elvégzése után 52 ügyész, illetve ügyészségi titkár kapott bizonyítványt. Központilag szervezett képzésben vettek részt többek között a helyi ügyészségek irányításában és ellenőrzésében közreműködő főügyészségi ügyészek, a gazdasági bűncselekményekkel foglalkozó ügyészek, a közlekedési szakterület ügyészei, a büntetés-végrehajtási törvényességi felügyeleti és jogvédelmi ügyészek, a fellebbviteli főügyészségi ügyészek, a büntetőjogi, valamint a magánjogi és közigazgatási jogi főügyész-helyettesek, továbbá a főügyészségi sajtószóvivők.

A saját szervezésű tanfolyamokon kívül számos esetben kaptak meghívást az ügyészek, titkárok, fogalmazók belföldi és külföldi rendezvényekre, konferenciákra, szemináriumra, ahol nemcsak résztvevőként, de előadóként is számítottak közreműködésükre. Az ügyészi szervezet nevében előadó ügyésze-
ket a legfőbb ügyész jelölte ki.

A külföldi képzési programok beépültek a magyar ügyészség képzési rendszerébe: minden olyan, az ügyészi szervezet számára szakmailag hasznos képzési lehetőséggel élünk, amelyet főként az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat, illetve európai uniós országok képzési intézményei ajánlottak fel. 2010-ben 30 külföldi vonatkozású képzési programra delegált résztvevőt az ügyészi szervezet. A külföldi képzési rendezvények témái évről-évre bővülnek; 2010-ben a legfontosabb témák a korrupció- és terrorizmus elleni küzdelem, az európai bűnügyi együttműködés, az interneten elkövetett bűnözés, az EU pénzügyi érdekeinek védelme voltak.

A nemzetközi bűnügyi együttműködés intézményessé válása és a külföldi képzési lehetőségek bővülése miatt egyre nagyobb jelentőséggel bír az idegennyelv-tudás. Az év végén az ügyészek 58%-a rendelkezett magas szintű idegennyelv-ismerettel. A legfőbb ügyészségi ügyészek tekintetében ez 56,6%, a területi ügyészségek ügyészeinél 58,1%, a titkároknál 93,2%, a fogalmazók között 97,9%. (2009-hez képest az emelkedés 3,2%, amely elsősorban az újonnan kinevezett ügyészek idegennyelv-tudására vezethető vissza.)

2010-ben 631 ügyészségi alkalmazott angol nyelvből, 455 fő németből, 66 fő pedig francia nyelvből rendelkezett közép- vagy felsőfokú nyelvvizsgával.

Munkaidő-kedvezményel, illetve a jogi szaknyelvi tanfolyamokon részben tandíjátvállalással támogattuk az ügyészségi alkalmazottak angol, német és francia nyelvtanulását. Továbbra is gondoztuk, bővítettük az ügyészek

tényleges nyelvtudását nyilvántartó adatbázist, amely jelentős segítséget nyújt az idegennyelv-tudást igénylő programok résztvevőinek kiválasztásában.

A szakmai továbbképzés fontos része az ügyészek posztgraduális tanulmányainak támogatása. Az egyetemek jogi karainak posztgraduális képzésében az ügyészségi alkalmazottak mintegy 30%-a, 524 ügyész szerzett eddig – főként gazdasági büntetőjogi, kriminalisztikai, környezetvédelmi, illetve Európa jogi – szakjogász diplomát. A másoddiplomások száma annak ellenére is nőtt, hogy a globális pénzügyi válság következtében az ügyészi szervezet központi költségvetésből származó pénzügyi forrásai szűkültek, így a tanulmányok hivatali támogatása csökkent.

A 2010-re szóló központi képzési terv összeállításánál még arra számítottunk, hogy az Új Magyarország Fejlesztési Terv Államreform Operatív Programjának keretében megjelenő pályázatok révén újabb forrásokhoz juthatunk képzési kínálatunk bővítéséhez. Sajnos, nem jelent meg olyan pályázati felhívás, amely az ügyészi képzési rendszerhez kapcsolódhatott volna.

7.2.2. A lehetőségekhez mérten a tudatos és tervszerű szakmai és nyelvi képzés eredményeként 17 katonai ügyész szakjogász másoddiplomával, illetve 47 fő közép-, 3 fő felsőfokú nyelvvizsgálóval rendelkezik.

8. Az ügyészségi informatika

Az informatika mára alapvetően beépült a jogi munkafolyamatokba. A hatékony igazságszolgáltatáshoz nélkülözhetetlen a gyors, megbízható, illetve folyamatos szervezeten belüli és társszervi információcsere.

Az ügyészségi informatikai stratégia kiemelt feladatként kezeli az ügyészségnek a jogszabályok által előírt, számítástechnikán alapuló adatáramlásba történő teljes körű bekapcsolását, a társszervekkel való informatikai együttműködéseink további fejlesztését, az adminisztrációs munkaterhek csökkentését, az ügyészség munkáját támogató nyilvántartások minél szélesebb körű elérhetőségének biztosítását.

A Magyar Köztársaság ügyészsége országos, minden telephelyet érintő táv-adatátviteli hálózatot (Praetor Net) működtet. Ennek szolgáltatásai kiterjednek az internet elérésére, a gyors információ-átadást biztosító elektronikus levelezésre, ügyészségi munkát támogató – ügyészségi, illetőleg külső fejlesztésű – adatbázisok, nyilvántartások lekérdezésére.

A hazai igazságszolgáltatás ezen egyik legnagyobb informatikai rendszerének kiépítettsége mintegy 96%-os. A 2010. évben mintegy 3.500 ügyészségi alkalmazott érte el – saját munkaállomásán keresztül, jogosultságainak megfelelően – ezt a hálózatot, mely folyamatosan képes biztosítani az alkalmazások, adatok on-line elérését.

Az elmúlt évben mind műszaki, mind szabályozási területen megvalósítottuk a katonai ügyészség informatikai integrációját.

Minden ügyészségi szervezeti egységnél lehetőség van a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, a Belügyminisztérium, az Országos Rendőr-főkapitányság, a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala adatfeldolgozó rendszereiből, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság fogvatartotti rendszeréből történő lekérdezésre. A tárgyévben több nyilvántartást érintően – a hozzáférések biztonságosabbá, ellenőrizhetőbbé tétele érdekében – több biztonsági faktorú azonosítási rendszer bevezetését kezdtük meg.

Kiemelt jelentősége van a rendőrség által kifejlesztett NETZSARU rendszer ügyészségi elérhetőségének. Ennek segítségével követhetőbb a nyomozó hatóságok nyomozási tevékenysége, közvetlenebbé vált az ügyész által gyakorolt nyomozás-felügyelet, így a nyomozások még eredményesebbek, hatékonyabbak lehetnek.

Az ügyészség a büntetőeljárással érintett terheltek adatait tartalmazó – az ügyészségi ügyviteli adatokat feldolgozva létrehozott – adatbázis analízisát, az összefüggések felderítését végző rendszert működtet. Ennek kiemelkedő fontosságát mutatja, hogy felhasználásával az ügyészség évente növekvő számú, több tízezer személy vonatkozásában szolgáltat adatot a törvényi felhatalmazással rendelkező katonai és polgári nemzetbiztonsági szolgálatok megkeresése nyomán.

2010-ben az informatikai beruházásokra, fejlesztésekre rendelkezésre álló összeg felhasználásával

- a maximális adatbiztonság eléréséhez naprakészen aktualizáltuk a hálózat védelmét és biztonságát garantáló rendszereinket, frissítettük a szolgáltatásokat biztosító központi rendszereket, munkaállomásokat;
- a jogszabályi változásokat követve folyamatosan korszerűsítettük a saját fejlesztésű ügyviteli, nyilvántartó és statisztikai rendszereinket;
- előkészítettük az egységes informatikai jogosultság-kezelő rendszer bevezetését;
- folytattuk az elavult munkaállomások korszerűbbre cserélését;
- új alapokra helyezve megkezdtük az informatikai hálózat modernizálását.

Bár az elmúlt évek jelentős fejlődést eredményeztek, az ügyészségi alkalmazottak számítástechnika-alkalmazási képzettségét, informatikai biztonsági tudatosságát még fejleszteni kell, ezt a Magyar Ügyészkepző Központ tematikájának részeként – testre szabott oktatásokkal, segédletekkel – biztosítjuk.

Az ügyészség delegált képviselői részt vesznek a bűnügyi statisztika korszerűsítésére létrehozott munkacsoport munkájában. A nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztikai rendszerben valamennyi érintett szervezet egységes elvek, szabályok alapján rögzíti az ismertté vált bűncselekményekre

vonatkozó adatokat. A rendszer kialakításánál a két legfontosabb szempont a bűnözés magyarországi helyzete iránt érdeklődők szélesebb körű, naprakészebb adatokkal való ellátása, ugyanakkor az adatszolgáltatók adminisztrációs terheinek csökkentése. Ennek érdekében egyértelmű cél az adatgyűjtés teljes elektronizálása.

Saját fejlesztésű ügyviteli alkalmazásaink naprakész információt képesek adni az ügyészség büntetőjogi, magánjogi, törvényességi felügyeleti tevékenységéről, illetve a nyilvántartott adatok alapját képezik azoknak a központi ellenőrzött és jóváhagyott információs rendszereknek, melyek részesei a Kormány Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programjának (OSAP).

Az ügyészség papír alapú kiadványokon, illetve elektronikus formában is megjelenteti a bűnözés, a bűnüldözés, a vádképviselet, illetve az ügyészségi tevékenység tematikus adatait. A közvélemény mellett tájékoztatást adtunk az Országgyűlés elnökének és alelnökeinek, az Alkotmánybíróság és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnökeinek, az Országgyűlés bizottságainak, parlamenti pártok frakcióvezetőinek, minisztériumoknak, valamint az országgyűlési biztosoknak.

Az ügyészség a 2010. évben is teljesítette a közérdekű információk szolgáltatásának törvényes kötelezettségét.

Honlapunkon (<http://www.mklu.hu>) az elektronikus információszabadságról szóló törvény által előírtakon túlmenően folyamatosan közzétesszük a közbeszerzéssel kapcsolatos hirdetményeket, illetőleg – a tapasztalatok szerint leginkább közérdeklődésre számot tartó – tájékoztatásokat, statisztikai adatokat.

Az ügyészség folyamatosan szolgáltatott statisztikai adatot szervezeten kívülről érkező eseti megkeresésre. Ezek zöme minisztériumok, társszervek részére történt adatközlés, de ugyancsak jelentős a tudományos kutatásokhoz, a nemzetközi szervezetek, illetve a sajtó, média részére adott adatok aránya.

Főosztályunk munkatársai több tárcaközi bizottság munkájában vesznek részt és szolgáltatnak számukra statisztikai adatokat. Ilyenek – többek között – a Hamisítás Elleni Nemzeti Stratégia Statisztikai Munkacsoportjában, valamint a MONEYVAL ország-vizsgálattal összefüggő feladatok tárgyában megalakult Tárcaközi Bizottságban való részvétel.

Nemzetközi együttműködésünk kapcsán kiemelendő

- OLAF információs rendszeréhez (AFIS) történő csatlakozás, technikai feltételek, illetve rendszergazda biztosításával;
- az EUROJUST 12. és 13. határozatának végrehajtásával kapcsolatos informatikai részvétel;
- az EUROSTAT Statistics on Crime, Victimisation and Criminal Justice munkacsoportjában való nemzeti képviselet;

– az European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics kiadvány összeállításában való közreműködés.

Több módosított, illetőleg megjelenő jogszabály támaszt újabb elvárásokat a közfeladatot ellátó szervezetekkel, köztük az ügyészséggel szemben. Ezeket a jelenleg rendelkezésre álló informatikai eszközökkel nem, vagy nem hatékonyan tudjuk megvalósítani. A fokozatosan hatályba lépő normák az iratok továbbításakor már nem lehetőségként, hanem kizárólagos megoldásként írják elő az elektronikus utat, az elektronikus hitelesítést. Különösen jelentős a Be. 2012. január 1-jével hatályba lépő rendelkezése, amely alapján az igazságszolgáltatás szereplői az írásbeli kapcsolatot elektronikus úton tartják egymással.

Ezért nyújtottuk be az EKOP-1.A.1 pályázatot „Ügyészségi eljárások elektronizálása” címmel. A sikeres pályázat eredményeként elnyert támogatás lehetőséget biztosított, hogy olyan rendszer létrehozását és bevezetését kezdjük el az ügyészségen, mely alkalmas az ügyészségre érkező, itt létrehozott, illetőleg innen továbbított elektronikus iratok hiteles, jogszabályoknak megfelelő kezelésére. Az elmúlt évben megtörtént a szükséges hardver meghatározása, ehhez igazodva a megfelelő komponensek kiválasztása, közbeszerzési eljárás keretében történő beszerzése. Jelenleg az irat- és dokumentumkezelő szoftver beszerzése érdekében kiírt közbeszerzési eljárás folyik.

9. Az ügyészség működésének gazdasági feltételei

9.1. Az ügyészi szervezet szakmai feladatainak ellátására az elmúlt évben fejezeti szinten 28.532,3 millió forint eredeti kiadási előirányzat állt rendelkezésre, amely 866,9 millió forinttal, 2,9%-kal csökkent az előző évi előirányzathoz képest. A kiadási előirányzat csökkenésének oka a támogatási előirányzat 874,9 millió forintos csökkenése, emellett a saját bevétel 8,0 millió forinttal emelkedett. A fejezet támogatási előirányzatát csökkentette a 2010. évi adó- és járulék törvény hatása 1.000,9 millió forinttal, a báziscsökkentés hatása 220,0 millió forinttal, s növelte a 72/2009. (VII. 10.) AB határozat alapján a tárgyaláson való kötelező ügyészi részvétellel összefüggő többletfeladat támogatási igénye 346,0 millió forinttal.

A tárgyév folyamán a különböző jogcímeken végrehajtott előirányzatmódosítások következtében a módosított kiadási előirányzat 30.006,1 millió forintra emelkedett.

A Kormány hatáskörben végrehajtott előirányzat módosítások:

- A központi költségvetés céltartaléka terhére biztosított 248,2 millió forint többlet-támogatás az eseti kereset-kiegészítés fedezetére,
- a központi költségvetés általános tartaléka terhére a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény módosításáról szóló 2009. évi LXXXIX. törvény hatálybalépésével összefüggő többlet-feladatokra 14,2 millió forint.

A fejezetet irányító szerv, valamint a költségvetési szerv hatáskörében végrehajtott előirányzat módosítások:

- A 2009. évi előirányzat maradvány igénybevétele 985,7 millió forint,
- támogatásértékű működési és felhalmozási bevételek megvalósulása az EKOP pályázat keretében, összesen 118,3 millió forint,
- fejezetek közötti előirányzat átadás-átvétel (bírószágok, rendőrség) alapján 42,2 millió forinttal csökkent a támogatási előirányzat,
- bevétel teljesítéséhez kapcsolódó előirányzat-módosítás 149,6 millió forint.

A fejezetnél a kiegyensúlyozott likviditási feltételeket egész évben sikerült biztosítani. Nagyobb hangsúlyt kapott a gazdálkodásban a napi működés zavartalan feltételeinek megteremtése, az informatikai eszkozellátottság szinten tartása, illetve javítása, a birtokba vett új épületek területi növekedésével, modern infrastruktúrájával együtt járó megemelkedő üzemeltetési költségek megfelelő biztosítása.

A 2010. évben rendelkezésre álló forrás szerkezete az előző évekhez képest alig változott. A kiadások forrását mintegy 96,1%-ban a tárgyévi támogatás, kisebb mértékben, 3,3%-ban az előző évi előirányzat-maradvány igénybevétele, és mindössze 0,6%-ban a saját bevétel biztosította.

A beszámolási időszakban rendelkezésre álló támogatási előirányzat a Magyar Államkincstár által 100%-ban finanszírozásra került.

A felhasznált előirányzattól – az előző évekhez hasonlóan – 82,1%-ot a személyi jellegű kiadások és a kapcsolódó járulékok tették ki, mindössze 5 % jutott a fejlesztésre, 12,9 % pedig az üzemeltetési kiadásokra került felhasználásra.

Személyi juttatásra 19.167,6 millió forint felhasználása történt meg, amelyből 13.345,0 millió forint volt a rendszeres személyi juttatás, 5.651,0 millió forint a nem rendszeres személyi juttatás, és 171,6 millió forint a külső személyi juttatás.

A nem rendszeres személyi juttatásokra 5.651,0 millió forint kifizetése történt meg, melyek döntően a következő jogcímenek kerültek elszámolásra: jutalom 1.456,0 millió forint, jubileumi jutalom 446,7 millió forint és az ügyészség cafetéria szabályzatában meghatározott juttatásokra bruttó 225,0 ezer/Ft/fő keret alapján.

Az ügyészségi alkalmazottak lakáshoz jutásának feltételeit 2010-ben 67,7 millió forint kamatmentes munkáltatói kölcsön folyósításával támogattuk. Összesen 56 fő részesült átlagosan 1.208 ezer forintos támogatásban.

Dologi kiadásokra 3.775,2 millió forint felhasználás történt, amely 801,4 millió forinttal haladja meg az előző év felhasználását.

A kiadások növekedéséhez jelentősen hozzájárultak

- a fejlesztésekkel bővülő új, vagy felújított épületek terület növekedésével, magasabb komfortjával járó, magasabb üzemeltetési költségek,
- az adatátviteli hálózat üzemeltetésének – a hálózat bővítése miatt – megnövekedett költségei,
- a beruházásokhoz kapcsolódó fordított áfa befizetési kötelezettségek,
- az áremelkedések,
- az ügyészség cafetéria szabályzata alapján biztosított juttatások után fizetendő, a munkáltatót terhelő személyi jövedelemadó befizetések és
- a rehabilitációs hozzájárulás mintegy ötszörös mértékére történő emelése.

A dologi kiadások 15%-át készletbeszerzésre, 53%-át szolgáltatások igénybevételére, 32%-át jogszabályi kötelezettségen alapuló adó- és díjfizetési kötelezettség teljesítésére fordítottuk.

A fejezetnél a befektetett eszközök nettó értéke a beszámolási időszak végén 15.814,2 millió forint volt, amely 748,6 millió forinttal haladta meg az előző évi időszak záró értékét.

A vagyonváltozáson belül legnagyobb mértékben – az év közben megvalósult felújítások és rekonstrukciók nyomán 320,5 millió forinttal – az ingatlanok mérleg szerinti értéke emelkedett. Kismértékben, 57,4 millió forinttal nőtt az immateriális javak és a járművek nettó értéke. A gépek, berendezések, és felszerelések eszközcsoportban az eszközbeszerzések értéke elmaradt az elszámolt értékcsökkenés és egyéb állománycsökkenés értékétől, így az eszközcsoport mérleg szerinti értéke jelentősen, 137,1 millió forinttal csökkent.

Év végén a befejezetlen beruházások állománya 823,4 millió forint volt.

A 2010. évben a fejezetnél felhalmozási kiadásokra 1.166,0 millió forintos eredeti előirányzat állt rendelkezésre, amelyet az év közbeni előirányzat változások – döntően az előző évi maradvány – 1.921,3 millió forintra módosítottak.

Központi beruházási előirányzata a fejezetnek nem volt. Intézményi beruházásra fordítható eredeti előirányzat 1.121,0 millió forint, mely az év közbeni előirányzat módosítások hatására 1.872,5 millió forintra emelkedett. A módosítás forrása elsősorban az előző évi előirányzat maradvány igénybe vétele, 736,3 millió forint volt.

Felújításra mindössze 30,0 millió forinttal rendelkezett a fejezet, amely az évközi módosításokkal 33,8 millió forintra emelkedett. Egyéb intézményi felhalmozási kiadásra 15,0 millió forint állt rendelkezésre. A felhalmozási kiadásokon rendelkezésre álló forrásokat 100%-ban lekötöttük; e kiadásoknál 449,1 millió forint előirányzat-maradvány keletkezett.

A tárgyévben a fejezetnél a következő jelentősebb beruházások finanszírozása valósult meg:

Beruházás értéke	(millió forintban)
Budapest XI. és XXII. Kerületi Ügyészség felújítása	33,8
Nagykanizsai Városi Ügyészség új elhelyezése	63,5
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség rekonstrukciója	551,8
Dunaújvárosi Városi Ügyészség új elhelyezése	25,6
Békési Városi Ügyészség rekonstrukciója	38,4
Hatvani Városi Ügyészség rekonstrukciója	44,5
Budapesti IV. és XV. Kerületi Ügyészség új épületrésze	16,2
Bicskei Városi Ügyészség rekonstrukciója	9,5
Számítástechnikai beszerzések	402,8

A fejezet 33,4 millió forint beruházási előirányzat átadást hajtott végre a VI. Biróságok fejezet részére a bíróságok és az ügyészségek által közösen használt épületek bővítésére, felújítására, akadálymentesítésére.

Járműállományunk korszerűsödött az elmúlt évben: 17 db új személygépkocsi beszerzésére került sor összesen 68,9 millió forint értékben.

Az ügyészi szervezet a korábbi években bevezetett takarékosági intézkedések érvényesítésével gazdálkodott 2010-ben is. A fejezet a szakmai feladat ellátás alapvető személyi és tárgyi feltételeinek biztosításán túl kiemelt figyelmet fordított a folyamatos működés és likviditás feltételeinek megteremtésére is.

9.2. A Honvédelmi Minisztérium fejezeten belül önálló címként szereplő katonai ügyészség részére a tárca a 2010. év elején 1.156,8 millió forint költségvetési előirányzat keretét biztosította a személyi juttatások kifizetésére, a munkaadókat terhelő járulékok befizetésére, valamint a napi működéshez szükséges dologi (logisztikai és pénzügyi) kiadások fedezetére. Az év végi előirányzatomódosítás keretében mindössze 8,6 millió forint pótelőirányzatra volt szükség a még hátralévő feladatok végrehajtásához.

A módosított előirányzat – amely teljes egészében támogatással került biztosításra – 1.165,4 millió forint volt, melynek felhasználására 98,9%-os mértékig került sor.

A katonai ügyészség alaprendeltetési feladatainak végrehajtásához szükséges dologi kiadásokra pótelőirányzattal együtt 94,9 millió forint került jóváhagyásra. A dologi kiadások teljesítése 99,4%-os volt, melyet szigorú takarékosággal, nagyobb odafigyeléssel értünk el.

Az 1132/2010. (VI. 18.) Korm. határozat alapján júniusban zárolásra, később megvonásra került a katonai ügyészség címtől 21,5 millió forint előirányzat (jutalom, megbízási díjkeret, szakértői díjak, számlázott szellemi tevékenység, ezek járulékai és általános forgalmi adó).

A cafetéria rendszer keretében a személyi állomány részére közel 29 millió forint béren kívüli juttatást biztosítottunk, továbbá 6,5 millió forint munkáltatói személyi jövedelemadót fizettünk be.

A beszámolási időszakban a honvédelmi tárca forráshiánya miatt a 10-12 éves szolgálati személygépjárművek tovább öregedtek, gépjárműcsere nem volt. A nem ügyész ügyészségi alkalmazottak által használt számítástechnikai eszközök (számítógép, monitor, nyomtató) elavultsága miatt (7-8 évesek) ugyancsak cserére szorulnak, de a tárcának ehhez sem volt költségvetési előirányzata.

10. Az ügyészek tudományos tevékenysége és az Országos Kriminológiai Intézet

10.1. Az ügyészek tudományos tevékenysége

Az ügyészek megbecsült résztvevői a jogi tudományos közéletnek. A Jogtudományi Közönyben, a Magyar Jogban és más szakmai-tudományos folyóiratokban rendszeresen jelennek meg cikkeik, tanulmányaik. Az Ügyészek Lapja is helyet ad tudományos igényű cikkeknek (így például a 2010. évi Szakmai Tudományos Konferencián elhangzott 20 legjobb előadás szerkesztett változából külön szám készült). Számos ügyész szerzője szakkönyvnek, egyetemi tankönyvnek, felsőfokú oktatási kiadványnak. Az ügyészek közül 17 fő rendelkezik tudományos fokozattal, 30 ügyész, titkár, fogalmazó pedig – önerőből – PhD megszerzését célzó szervezett továbbképzésben vesz részt. Az egyetemek állam- és jogtudományi karain, más felsőfokú oktatási intézményekben és posztgraduális szakokon közel 70 ügyész oktat.

10.2. Az Országos Kriminológiai Intézet

Az Országos Kriminológiai Intézet az ügyészség tudományos, kutatási és képzési intézeteként átfogóan foglalkozik a bűnözés okainak, a megelőzés lehetőségeinek, valamint a bűnözés és bűnüldözés aktuális elméleti és gyakorlati kérdéseinek kutatásával. Az Intézet munkáját segítő és ellenőrző Tudományos Tanácsban a Magyar Tudományos Akadémia, az egyetemek jogi karai és a bűnüldözésben érintett főhatóságok magas rangú képviselői foglalnak helyet. Az Intézetben végzett kutatások eredményeit és az itt kidolgozott javaslatokat rendszeresen hasznosítják az érdekelt szervek.

Az Intézet kutatói közül jelenleg tizenháromnak van tudományos fokozata. A kutatók közül kettő rendelkezik akadémiai doktori, tizenegy pedig kandidátusi, illetve Ph.D fokozattal, míg három kutató habilitált egyetemi tanári fokozattal is rendelkezik. 2010-ben további nyolc kutató vett részt Ph.D képzésben.

Az OKRI kutatások eredményei – különösen a Legfőbb Ügyészség által kezdeményezett kutatások körében – a Legfőbb Ügyészség kodifikációs és jogértelmezési tevékenységében hasznosulnak. Mindemellett a bűnügyi tudomá-

nyok elméleti teljesítményét is gazdagítják, különösen a kriminálprevenció és a kriminálpolitika területén. Említésre érdemes az egyetemi, főiskolai oktatómunkában, valamint a posztgraduális képzésekben történő hasznosulásuk is.

A kutatók a tárgyévben összesen 127 publikációt jelentettek meg, ebből huszonhármat idegen nyelven. (Utóbbiak közül nyolc külföldön jelent meg.) A publikációk között 2 monográfia és 22 könyvfejezet szerepel, 42 tanulmány tudományos szaklapban jelent meg, 5 értekezés a Kriminológiai Tanulmánykötetben, illetve 16 tudományos cikk különböző konferenciái kötetekben.

A tudományos közéletben való jelenlétet jelzi a jelentős konferencia részvétel. Az Intézet kutatói a 2010. évben különböző konferenciákon és szakmai fórumokon összesen 166 előadást tartottak, amelyekből 39 hangzott el idegen nyelven, 22 külföldi konferencián.

A tárgyévben az Intézetben összesen 55 kutatási program zajlott, ezek mintegy kétharmada, 35 kutatás (64%) be is fejeződött. A teljesség igénye nélkül a következő főbb kutatásokra került sor:

- I. A Legfőbb Ügyészség által kezdeményezett kutatások:
- A büntető igazságszolgáltatás társadalmi költségei.
 - Az „elterelés” új irányai és a resztoratív igazságszolgáltatás.
 - Prevenációs célú kezelési programok továbbfejlesztése a büntetés-végrehajtásban.
 - A szabad véleménynyilvánítási jog túllépésének büntetőjogi következményei.
 - Kriminálisztikai módszerek a vesztegetési módszerek üldözésében és nyomozásában.
- II. A kiemelt kutatási főirányok keretében végzett fontosabb kutatások:
- A közfeladatot ellátó személyek elleni erőszak vizsgálata.
 - A tényleges életfogytiglani szabadságvesztésre ítélték és az életfogytig tartó szabadságvesztés büntetést töltő fogvatartottak ítéleteinek tartalom-elemzése és a büntetés-kiszabási gyakorlat vizsgálata.
 - Veszélyeztetett fiatalok életesélyei és kriminalizálódási hajlandósága.
 - Jogellenesen külföldre vitt gyerekek ügyeinek kezelése.
 - Szexuális abúzus az Interneten.
 - Kockázatbecslési eljárások a büntető igazságszolgáltatásban, a nemzetközi gyakorlatban.
 - A szellemi tulajdonjogokat sértő bűncselekmények vizsgálata.
 - Az ellopott műkincsek azonosítása.
 - A titkos felderítés új szabályozása.
 - A nyomozó hatóság és az ügyészség kapcsolata a büntetőeljárás első szakaszában.
 - A mediáció lehetőségei a büntetés-végrehajtás során.

Az OKRI nemzetközi kapcsolatai több szinten és különféle formában valósulnak meg. Az egyik legrégebb, és legjobban működő kapcsolat a freiburgi Max-Planck Intézethez fűződik, amellyel immár évtizedek óta jól működik a tapasztalat- és információcsere, a közös konferenciák szervezése, és az MPI számos esetben fogad intézeti kutatót ösztöndíjasként.

Az intézet nemzetközi tekintélyét a külföldi konferenciákon való megjelenés mellett a határokon átívelő kutatások alapozzák meg. Az elmúlt évek során számos nemzetközi vizsgálatban bizonyította az OKRI, hogy ezekben képest helyt állni, és alkalmas arra, hogy egy erős, regionális szerepet is betöltő kutatóhellyé váljon. A tárgyévben egy nemzetközi pályázatban veszünk részt (MEREPS), amelyet 2008-ban nyújtottunk be és nyertünk el, és 2009. március 16-án kezdtünk meg. A nemzetközi szervezett bűnözés elleni fellépés témakörében való folyamatos szakmai együttműködésre irányadó kapcsolat van a BKA (Szövetségi Bűnügyi Hivatal, Németország) és az OKRI között.

A kutatók jelentős része tagja vagy tisztségviselője egy vagy több tudományos, ill. a tudományos munkával összefüggő nemzetközi szakmai szervezetnek. (Például: EU European Commission [emberkereskedelem]; EU Commission AGIS Bizottság, Managing Committee; EU COST A21 Management Committee; International Society of Criminology, Scientific Committee; EUCPN).

Az OKRI 2010-ben ünnepelte alapításának ötvenedik évfordulóját. A fél-évszázados fennállásról megemlékező Jubileumi Emlékév eseményeit 2009-ben „A Kriminológia Jelene, Múltja, Jövője” című konferencia nyitotta meg, ezt követte „Az OKRI az Ügyészségen” elnevezésű tudományos ülés. Az Emlékév két napos nemzetközi záró konferenciája 2010. szeptemberében volt „Szabadság, Biztonság, Jog” címmel.

Befejezésül megemlítem, hogy a jogi intézmények és a fegyveres testületek iránti állampolgári bizalom tekintetében az ügyészségek – immáron negyedik éve – stabilan a második helyet foglalják el. A 2010. év végére az ügyészség bizalmi indexe 54-56%-ra emelkedett. Összességében a teljes listán az ügyészséget csupán az Alkotmánybíróság, a köztársasági elnök és az ÁNTSZ előzte meg (Forrás: Medián).

Tisztelt Országgyűlés!

Az előzőek alapján úgy vélem, hogy az ügyészség – a gazdasági helyzet és a növekvő munkateher ellenére – 2010-ben is megfelelt azoknak a kihívásoknak, amelyek elé az állandó és új feladatok, valamint a bűnözés változásai állították.

Kérem, hogy beszámolómat fogadják el.

Budapest, 2011. május 5.

Függelék

**Statisztikai táblák és ábrák
a legfőbb ügyésznek
az ügyészség 2010. évi tevékenységéről
szóló országgyűlési beszámolójához**

TÁBLAJEGYZÉK

I. A büntetőjogi szakág táblái

1. sz. tábla	Az ügyészségi ügyforgalom alakulása a 2001-2010. években
2. sz. tábla	Az ügyészi szervezet tevékenységének fontosabb mutatói a 2001-2010. években
3. sz. tábla	A főügyészségek ügyforgalma a 2010. évben
4. sz. tábla	A regisztrált bűncselekmények számának alakulása a 2001-2010. években
5. sz. tábla	A regisztrált bűnelkövetők számának alakulása a 2001-2010. években
6. sz. tábla	A büntetett (nem visszaeső, visszaeső, különös és többszörös visszaeső) előéletű bűnelkövetők számának alakulása a 2001-2010. években
7. sz. tábla	A külföldi állampolgárságú bűnelkövetők számának alakulása a 2001-2010. években
8. sz. tábla	A nyomozó hatóságok határozatai elleni panaszok számának alakulása a 2001-2010. években
9. sz. tábla	Az ügyészségi határozatok elleni panaszok számának alakulása a 2001-2010. években
10. sz. tábla	Az elsőfokú bíróság érdemi határozata ellen bejelentett fellebbezések alakulása a 2001-2010. években
11. sz. tábla	A bűnelkövetők, a fiatalkorú bűnelkövetők, valamint a gyermekkorú elkövetők számának és gyakoriságának alakulása a 2001-2010. években

II. A magánjogi és közigazgatási jogi szakág táblái

12. sz. tábla	Ügyészi törvényességi vizsgálatok a 2001-2010. években
13. sz. tábla	Az ügyészi törvényességi vizsgálatok alapján benyújtott és elbírált kiemelt intézkedések a 2001-2010. években

14. sz. tábla	Ügyészi törvényességi vizsgálatok eljáró ügyészségek szerint a 2010. évben
15. sz. tábla	Szabálysértésekkel kapcsolatos ügyészi tevékenység a 2001-2010. években
16. sz. tábla	Elővezetések ügyészi jóváhagyása a 2001-2010. években
17. sz. tábla	Törvényességi kérelmek száma és megoszlása a 2001-2010. években
18. sz. tábla	Törvényességi kérelem alapján tett kiemelt ügyészi intézkedések a 2001-2010. években
19. sz. tábla	Az ügyészek által a magánjogi ügyekben tett érdemi intézkedések a 2001-2010. években
20. sz. tábla	Az ügyészek által a magánjogi ügyekben tett intézkedések az ügy tárgya szerint a 2010. évben
21. sz. tábla	Felelősségre vonás kezdeményezése a magánjogi és a törvényességi felügyeleti tevékenység során a 2001-2010. években
22. sz. tábla	Jogszabálytervezetek észrevételezése a 2001-2010. években

III. A katonai ügyészségek adatainak táblái

23. sz. tábla	A katonai büntetőeljárásban regisztrált bűnelkövetők számának alakulása a 2001-2010. években
24. sz. tábla	A váderedményesség alakulása a katonai büntetőeljárásban a 2001-2010. években
25. sz. tábla	Magánjogi és közigazgatási jogi tevékenység alakulása a katonai ügyészségi eljárásban a 2001-2010. években

IV. Személyzeti és költségvetési adatok táblái

26. sz. tábla Ügyészek, fogalmazók és titkárok számának és nemek szerinti arányának alakulása a 2001-2010. években
27. sz. tábla Ügyészek életkor szerinti megoszlása a 2010. évben
28. sz. tábla Az egyes költségvetési előirányzatok alakulása (millió Ft, %) a 2006-2010. években

ÁBRAJEGYZÉK

1. sz. ábra	Ügyforgalom és trend az elmúlt 10 évben
2. sz. ábra	A regisztrált bűncselekmények számának alakulása a 2001-2010. években
3-4. sz. ábra	A bűncselekménycsoportok megoszlása a 2009-2010. években
5. sz. ábra	Fokozott ügyészi felügyeleti tevékenység a 2009-2010. években
6. sz. ábra	Ügyészségi nyomozások adatai a 2009-2010. években
7. sz. ábra	Az ügyészek, titkárok és fogalmazók számának alakulása a 2001-2010. években

A statisztikai adatok forrásai

1. A 2. sz. összefoglaló tábla a 2-5. pontban felsorolt forrásokból tartalmaz adatokat
2. A 7/1992. Legf. Ü. utasítással bevezetett büntetőjogi számítástechnikai bázisú ügyviteli rendszer (OSAP 1522. nyilvántartási szám);
1., 3., 8-9. sz. táblák
3. Az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programban nyilvántartott egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztikai rendszer (OSAP 1228. nyilvántartási szám);
4-7., 11. sz. táblák
4. A 16/2007. (ÜK. 12.) LÜ utasítással bevezetett Vádképviselési Informatikai Rendszer (OSAP 1523. nyilvántartási szám);
10., 23-25. sz. táblák
5. A 3/2005. (ÜK. 2.) LÜ utasítással bevezetett magánjogi és közigazgatási jogi szakági számítástechnikai bázisú ügyviteli rendszer;
1., 3., 12-22. sz. táblák
6. A személyügyi és továbbképzési ügyvitel rendjéről szóló 10/2008. (ÜK. 12.) együttes főv. körlevél által előírt számítástechnikai alapú nyilvántartás;
26-27. sz. táblák
7. Az ügyészség éves költségvetése és zárszámadása;
28. sz. tábla

1. sz. tábla

Az ügyészségi ügyforgalom alakulása a 2001-2010. években

Év	Ügyforgalom összesen	1 főre jutó ügyérkezés	E b b ő l			
			Büntetőjogi		Magánjogi és közigazgatási jogi	
			s z a k á g			
			szám	%	szám	%
2001.	782 620	600	672 941	86,0	109 679	14,0
2002.	776 086	594	661 856	85,3	114 230	14,7
2003.	805 135	574	678 332	84,3	126 803	15,7
2004.	922 836	635	784 148	85,0	138 688	15,0
2005.	975 239	655	807 425	82,8	167 814	17,2
2006.	1 046 553	681	877 444	83,8	169 109	16,2
2007.	1 129 691	715	948 427	84,0	181 264	16,0
2008.	1 144 876	710	978 251	85,4	166 625	14,6
2009.	1 105 771	666	948 006	85,7	157 765	14,3
2010.	1 119 091	642	952 877	85,1	166 214	14,9

2. sz. tábla

AZ ÜGYÉSZI SZERVEZET TEVÉKENYSÉGÉNEK FONTOSABB MUTATÓI A 2001-2010. ÉVEKBEN
Büntetőjogi szakág

Év	Fokozott ügyészi felügyelet ^{1,2}	Nyomozás eredményesség	Vádemelések száma (személyek)	Bíróság elé állítások (személyek)	Vád-eredményesség	A 30 napon belül elintézett vádemelési javaslatok száma ³	Bv. felügyeleti ügyek
2001.	6 957	50,7	106 209	9 193	96,5	98 481	37 560
2002.	7 468	51,2	105 372	9 130	96,5	98 764	42 533
2003.	8 271	55,1	104 625	8 391	96,4	92 764	50 806
2004.	14 114	55,1	108 180	8 605	96,3	99 440	53 279
2005.	21 534	57,2	110 560	9 330	96,7	103 924	53 252
2006.	23 254	57,4	104 794	8 226	96,8	101 820	59 056
2007.	26 390	55,1	98 127	7 011	96,7	97 265	59 397
2008.	27 666	54,6	96 629	6 432	96,5	97 924	62 440
2009.	31 113	50,7	95 468	6 336	96,9	100 303	64 473
2010.	31 239	47,7	101 920	7 256	96,9	101 490	72 309

Magánjogi és közigazgatási jogi szakág

Év	Közigazgatási jogi vizsgálatok	Közigazgatási jogi intézkedések összesen ^{4,5}	Magánjogi eljárások
2001.	4 899	88 227	21 812
2002.	4 774	97 176	17 552
2003.	5 094	107 546	18 041
2004.	5 033	119 004	19 633
2005.	4 900	161 420	23 919
2006.	5 257	165 055	25 546
2007.	4 742	174 511	25 644
2008.	5 205	164 055	24 885
2009.	5 689	157 955	25 562
2010.	5 163	168 415	26 506

¹ 2003. I. félévben a bejelentések számát, a II. félévben a bejelentések és ügyészi tevékenységek számát tartalmazza.

² 2004-től a bejelentések és tevékenységek együttes számát tartalmazza.

³ 2004-től a vádemelési javaslatok és ügyészségi nyomozás befejezések együttes számát tartalmazza.

⁴ 1999. január 1-jétől az elzárások alkalmazásának korlátozása csökkentette az elővezetések számát.

⁵ 2000. március 1-jétől tartalmazza a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. tv. által megállapított ügyészi tevékenységek számát.

3. sz. tábla

A főügyészségek⁶ ügyforgalma a 2010. évben

Terület	Ügyforgalom összesen		E b b ó l			
			Büntetőjogi		Magánjogi és közigazgatási jogi	
			s z a k á g			
	szám	%	szám	%	szám	%
Főváros	199 165	18,5	165 622	83,2	33 543	16,8
Baranya	38 176	3,5	31 635	82,9	6 541	17,1
Bács-Kiskun	57 096	5,3	49 145	86,1	7 951	13,9
Békés	31 009	2,9	25 864	83,4	5 145	16,6
Borsod-A-Zemplén	74 612	6,9	62 297	83,5	12 315	16,5
Csongrád	53 539	5,0	47 283	88,3	6 256	11,7
Fejér	53 344	4,9	48 040	90,1	5 304	9,9
Győr-M-Sopron	31 211	2,9	25 600	82,0	5 611	18,0
Hajdú-Bihar	54 244	5,0	47 316	87,2	6 928	12,8
Heves	31 468	2,9	26 822	85,2	4 646	14,8
Jász-N-Szolnok	49 436	4,6	41 948	84,9	7 488	15,1
Komárom-Esztergom	37 147	3,4	31 221	84,0	5 926	16,0
Nógrád	20 526	1,9	18 105	88,2	2 421	11,8
Pest	113 135	10,5	102 704	90,8	10 431	9,2
Somogy	43 184	4,0	37 037	85,8	6 147	14,2
Szabolcs-Sz-Bereg	71 361	6,6	61 418	86,1	9 943	13,9
Tolna	21 434	2,0	18 642	87,0	2 792	13,0
Vas	28 391	2,6	23 061	81,2	5 330	18,8
Veszprém	32 575	3,0	26 803	82,3	5 772	17,7
Zala	30 908	2,9	25 511	82,5	5 397	17,5
Fővárosi Fellebbviteli Főü.	2 463	0,2	2 188	88,8	275	11,2
Debreceni Fellebbviteli Főü.	1 095	0,1	1 019	93,1	76	6,9
Győri Fellebbviteli Főü.	934	0,1	770	82,4	164	17,6
Pécsi Fellebbviteli Főü.	464	0,0	423	91,2	41	8,8
Szegedi Fellebbviteli Főü.	759	0,1	694	91,4	65	8,6
Összesen	1 077 676	100,0	921 168	85,5	156 508	14,5

⁶ Nem tartalmazza a Központi Nyomozó Főügyészség adatait.

4. sz. tábla

**A regisztrált bűncselekmények számának alakulása
a 2001-2010. években**

Év	Regisztrált bűncselekmények		E b b ő l	
			A bűncselekmény elkövetője ismeretlen maradt	
	szám	2001. = 100%	szám	arány %
2001.	465 694	100,0	223 911	48,1
2002.	420 782	90,4	200 784	47,7
2003.	413 343	88,8	179 250	43,4
2004.	418 883	89,9	181 245	43,3
2005.	436 522	93,7	179 328	41,1
2006.	425 941	91,5	174 120	40,9
2007.	426 914	91,7	187 668	44,0
2008.	408 407	87,7	178 306	43,6
2009.	394 034	84,6	182 602	46,3
2010.	447 186	96,0	221 194	49,5

5. sz. tábla

**A regisztrált bűnelkövetők számának alakulása
a 2001-2010. években**

Év	Bűnelkövetők száma	2001. = 100%
2001.	120 583	100,0
2002.	121 885	101,1
2003.	118 145	98,0
2004.	130 182	108,0
2005.	133 790	111,0
2006.	124 171	103,0
2007.	116 161	96,3
2008.	116 584	96,7
2009.	112 830	93,6
2010.	122 529	101,6

6. sz. tábla

**A büntetett (nem visszaeső, visszaeső, különös és többszörös visszaeső)
előéletű bűnelkövetők számának alakulása
a 2001-2010. években**

Év	Büntetett előéletű összesen	2001. = 100%
2001.	47 089	100,0
2002.	47 274	100,4
2003.	45 841	97,3
2004.	48 586	103,2
2005.	48 685	103,4
2006.	45 040	95,6
2007.	39 033	82,9
2008.	35 297	75,0
2009.	42 077	89,4
2010.	34 107	72,4

7. sz. tábla

**A külföldi állampolgárságú bűnelkövetők számának alakulása
a 2001-2010. években**

Év	Külföldi bűnelkövetők száma	2001. = 100%
2001.	5 620	100,0
2002.	4 888	87,0
2003.	5 301	94,3
2004.	6 513	115,9
2005.	7 366	131,9
2006.	5 626	100,1
2007.	4 420	78,6
2008.	4 046	72,0
2009.	3 927	70,9
2010.	4 170	74,2

8. sz. tábla

A nyomozó hatóságok határozatai elleni panaszok számának alakulása a 2001-2010. években

Év	A nyomozó hatóságok határozatai elleni panaszok									
	Összes elintézésre váró panasz		feljelentést elutasító	nyomozást		gyanúsítás ⁷	bűnügyi őrizet	házku- tatás	lefoglalás- sal kapcsolatos	egyéb
				felfüg- gesztő	megszün- tető					
	szám	2001. = 100%	határozat elleni panasz			elleni panasz			panasz	
2001.	43 201	100,0	3 439	221	6 267	24 075	3 489	1 094	2 052	2 564
2002.	43 742	101,3	3 376	247	6 330	25 334	3 214	1 046	1 827	2 368
2003.	14 525	33,6	2 525	431	4 793	-	2 721	794	1 390	1 871
2004.	10 695	24,8	1 605	860	2 885	-	2 217	739	1 160	1 229
2005.	10 133	23,5	1 693	775	2 956	-	1 924	736	1 143	906
2006.	9 592	22,2	1 903	518	3 165	-	1 662	599	927	818
2007.	25 519	59,1	2 285	91	4 155	14 084	1 601	612	1 050	1 641
2008.	34 981	81,0	2 371	49	4 387	22 385	1 868	787	1 069	2 065
2009.	38 408	88,9	2 704	313	4 893	24 433	1 868	848	1 228	2 121
2010.	46 542	107,7	3 440	1 204	6 457	28 141	2 000	1 027	1 504	2 769

⁷ Az 1998. évi XIX. tv. 196. §-a értelmében 2003. július 1-jétől 2007. május 31-ig a gyanúsítás elleni panasz: ellenvetés.

9. sz. tábla

Az ügyészégi határozatok elleni panaszok számának alakulása a 2001-2010. években

Év	Összes elintézésre váró panasz		másodfokon elbírált panasz ⁸	egyéb panasz ¹
	szám	2001. = 100%		
2001.	7 184	100,0	6 548	636
2002.	7 088	98,7	6 459	629
2003.	6 586	91,7	6 347	239
2004.	9 497	132,2	8 723	774
2005.	9 800	136,4	8 858	942
2006.	6 938	96,6	6 387	551
2007.	8 887	123,7	7 716	1 171
2008.	10 183	141,7	8 447	1 736
2009.	11 138	155,0	9 135	2 003
2010.	11 834	164,7	9 772	2 062

⁸ A 2004. és 2005. évek adatai tartalmazzák a nyomozási határidő meghosszabbítása ellen bejelentett panaszokat is.

10. sz. tábla

Az elsőfokú bíróság érdemi határozata ellen bejelentett fellebbezések alakulása a 2001-2010. években

Év	Vádlottak, akiknek ügyében fellebbezés volt		A f e l l e b b e z é s					
			ügyészi		kölcsonös		nem ügyészi	
	szám	2001. = 100%	vádlott	%	vádlott	%	vádlott	%
2001.	18 260	100,0	4 991	27,3	2 336	12,8	10 934	59,9
2002.	17 684	96,8	4 940	27,9	2 478	14,0	10 266	58,1
2003.	18 428	100,9	5 046	27,4	2 555	13,9	10 827	58,7
2004.	17 690	96,9	4 674	26,4	2 349	13,3	10 667	60,3
2005.	16 467	90,2	4 321	26,2	2 105	12,8	10 041	61,0
2006.	16 583	90,8	4 386	26,4	1 910	11,5	10 287	62,0
2007.	14 967	82,0	3 829	25,6	1 713	11,4	9 425	63,0
2008.	16 225	88,9	4 581	28,2	1 928	11,8	9 716	59,8
2009.	15 042	82,4	4 051	26,9	1 793	11,9	9 198	61,1
2010.	14 799	81,0	3 809	25,7	2 002	13,5	8 988	60,7

11. sz. tábla

A bűnelkövetők, a fiatalkorú bűnelkövetők, valamint a gyermekkorú elkövetők számának és gyakoriságának alakulása a 2001-2010. években

Év	Regisztrált bűnelkövetők		100.000 lakosra jutó bűnelkövetők száma	Fiatalkorú bűnelkövetők			100.000 fiatalkorú lakosra jut	Gyermekekori elkövetők száma	
	szám	2001. = 100%		szám	arány %	2001. = 100%		szám	2001. = 100%
2001.	120 583	100,0	1 182,2	11 631	9,7	100,0	2 237,1	3 730	100,0
2002.	121 885	101,1	1 197,9	11 689	9,6	100,5	2 268,1	3 959	106,1
2003.	118 145	98,0	1 164,9	10 473	8,9	90,0	2 050,5	3 553	95,3
2004.	130 182	108,0	1 286,8	12 325	9,5	106,0	2 465,2	3 963	106,2
2005.	133 790	111,0	1 325,2	12 197	9,1	104,9	2 457,8	3 697	99,1
2006.	124 171	103,0	1 232,2	11 287	9,1	97,0	2 268,4	3 565	95,6
2007.	116 161	96,3	1 154,0	10 909	9,4	93,8	2 205,8	3 387	90,8
2008.	116 584	96,7	1 160,6	11 438	9,8	98,3	2 346,3	3 433	92,0
2009.	112 830	93,6	1 139,4	10 036	8,9	86,3	2 113,1	2 573	69,0
2010.	122 529	101,6	1 223,5	11 248	9,2	96,7	2 440,7	2 607	69,9

Ügyészi törvényességi vizsgálatok a 2001-2010. években

Év	Összesen		Központi államigazgatási szervek	Önkormányzati hatóságok	Nem önkormányzati helyi ter. közig. szervek	Gazdálkodó szervek	Szabálysértési hatóságok	Alapítványok	Társadalmi szervek	Egyéb szervek
	szám	2001. = 100%								
2001.	4 899	100,0	16	1 249	164	164	710	868	1 424	303
2002.	4 774	97,4	10	803	158	184	781	934	1 794	109
2003.	5 094	104,0	5	1 159	245	323	628	764	1 204	753
2004.	5 033	102,7	4	1 281	356	90	593	676	1 934	98
2005.	4 900	100,0	1	1 757	259	142	379	629	1 340	393
2006.	5 257	107,3	5	1 274	228	330	478	981	1 531	430
2007.	4 742	96,8	3	1 545	554	67	241	627	1 246	459
2008.	5 205	106,2	3	1 774	418	107	452	718	1 216	520
2009.	5 689	116,1	-	1 450	351	139	318	453	2 314	664
2010.	5 163	105,4	4	1 112	286	208	336	807	1 842	568

13. sz. tábla

Az ügyészi törvényességi vizsgálatok alapján benyújtott és elbírált kiemelt intézkedések a 2001-2010. években

Év	Kiemelt intézkedések száma összesen ⁹		E b b ő l				A tárgyidőszakban elbírált intézkedések							
			Óvások	Felszólalások	Figyelmeztetések	Jelzések	Óvások		Felszólalások		Figyelmeztetések		Jelzések	
	szám	2001. = 100%	s z á m a				Össze- sen	ebből ered- ményes	Össze- sen	ebből ered- ményes	Össze- sen	ebből ered- ményes	Össze- sen	ebből ered- ményes
2001.	6 849	100,0	1 958	2 944	115	1 832	2 216	2 186	2 758	2 739	27	27	1 884	1 873
2002.	6 689	97,7	1 862	2 973	115	1 739	1 851	1 816	2 581	2 555	95	89	1 625	1 613
2003.	7 258	106,0	2 229	3 137	144	1 748	1 796	1 783	2 856	2 842	79	79	1 746	1 742
2004.	8 207	119,8	2 654	3 498	61	1 994	2 885	2 848	3 240	3 233	37	37	1 797	1 790
2005.	8 108	118,4	2 573	3 583	25	1 847	2 548	2 540	3 527	3 505	25	25	1 851	1 835
2006.	8 109	118,4	2 523	3 450	73	2 014	2 528	2 507	3 252	3 234	68	68	1 879	1 872
2007.	7 163	104,6	1 980	3 206	24	1 896	1 716	1 696	3 159	3 143	28	28	1 865	1 852
2008.	7 560	110,4	2 257	3 329	25	1 791	2 439	2 407	3 389	3 346	26	26	1 879	1 864
2009.	8 795	128,4	2 319	4 059	54	2 295	2 176	2 163	3 903	3 857	52	52	2 207	2 179
2010.	8 308	121,3	2 362	3 739	57	2 098	2 529	2 504	3 612	3 569	59	58	1 952	1 938

⁹ 2005-től tartalmazza a felelősségre vonások számát is.

14. sz. tábla

Ügyészi törvényességi vizsgálatok eljáró ügyészségek szerint a 2010. évben

Ügyészségek	Összesen		Önkormányzati hatóságok	Nem önkormányzati helyi ter. közigazgatási szervek	Gazdálkodó szervek	Szabálysértési hatóságok	Alapítványok	Társadalmi szervek	Egyéb szervek
	szám	%							
Főváros	174	4,0	22	4	1	1	71	43	32
Baranya	218	4,5	33	12	2	16	39	109	7
Bács-Kiskun	329	5,2	75	12	0	38	104	93	7
Békés	191	3,1	36	14	3	5	13	109	11
Borsod-A-Zemplén	593	12,6	305	15	3	46	60	133	31
Csongrád	195	3,6	26	11	41	2	40	69	6
Fejér	38	2,5	0	1	2	0	1	22	12
Győr-M-Sopron	254	5,1	16	4	0	0	13	209	12
Hajdú-Bihar	246	3,6	30	8	2	8	23	132	43
Heves	200	3,4	75	16	0	6	61	17	25
Jász-N-Szolnok	372	6,6	107	1	0	10	84	144	26
Komárom-Esztergom	315	5,7	96	2	9	3	53	111	41
Nógrád	106	1,8	0	1	0	6	37	44	18
Pest	288	5,8	0	14	1	93	25	91	64
Somogy	259	4,9	0	46	0	17	30	145	21
Szabolcs-Sz-Bereg	351	5,9	61	12	11	53	73	111	30
Tolna	80	2,0	20	4	0	0	9	35	12
Vas	323	9,2	68	28	105	12	4	88	18
Veszprém	357	6,1	109	39	15	20	10	47	117
Zala	268	4,3	33	39	13	0	57	90	36
Fővárosi Fell. Főü.	0	0,0	0	0	0	0	0	0	0
Debreceni Fell. Főü.	1	0,0	0	1	0	0	0	0	0
Győri Fell. Főü.	0	0,0	0	0	0	0	0	0	0
Pécsi Fell. Főü.	0	0,0	0	0	0	0	0	0	0
Szegedi Fell. Főü.	2	0,0	0	2	0	0	0	0	0
Legfőbb Ügyészség	3	0,1	0	0	0	0	0	0	3
Összesen	5 163	100,0	1 112	286	208	336	807	1 842	572

15. sz. tábla

**Szabálysértésekkel kapcsolatos ügyészi tevékenység¹⁰
a 2001-2010. években**

Év	Szabálysértési hatóság megszüntető határozata	Panasz elutasítása	Panasz alapján	
			határozat hatályon kívül helyezése	egyéb
2001.	40 057	1 173	290	360
2002.	44 002	1 078	205	124
2003.	49 205	912	146	185
2004.	52 967	867	92	130
2005.	75 352	985	315	780
2006.	71 865	1 015	266	782
2007.	72 672	861	316	574
2008.	76 675	903	114	638
2009.	72 680	929	113	617
2010.	84 389	957	117	647

16. sz. tábla

Elővezetések ügyészi jóváhagyása a 2001-2010. években

Év	Ügyek száma		E b b ő l	
	szám	2001. = 100%	jóváhagyás	megtagadás
2001.	18 122	100,0	16 779	1 343
2002.	23 158	127,8	21 082	2 076
2003.	27 460	151,5	25 455	2 005
2004.	30 458	168,1	28 157	2 301
2005.	34 488	190,3	31 848	2 640
2006.	38 929	214,8	36 237	2 692
2007.	43 549	240,3	40 777	2 772
2008.	28 932	159,7	26 982	1 975
2009.	22 185	122,4	20 426	1 662
2010.	22 264	122,9	20 547	1 546

¹⁰ Az Sztv-ben nevesített ügyészi tevékenységhez kapcsolódó érkezések.

17. sz. tábla

Törvényességi kérelmek száma és megoszlása a 2001-2010. években

Év	Az érkezett törvényességi kérelmek									
	szám	2001. = 100%	tárgy szerinti megoszlása							
			alapítványi ügy	társadalmi szervezeti ügy	adó, pénzügy	építés-ügy	szabálysértési ügy	termőföld ¹¹	egyéb közigazgatási ügy	egyéb
2001.	3 998	100,0	110	496	114	409	1 058	412	536	773
2002.	4 297	107,5	188	575	95	359	1 412	349	558	679
2003.	4 185	104,7	120	409	109	433	1 360	338	612	688
2004.	4 331	108,3	96	486	92	515	1 551	295	517	683
2005.	4 158	104,0	138	398	65	349	1 809	151	341	907
2006.	4 133	103,4	146	318	67	367	1 949	36	308	942
2007.	4 320	108,1	269	465	51	324	1 949	28	292	942
2008.	3 332	83,3	169	446	65	308	1 060	23	315	946
2009.	3 876	96,9	120	467	127	324	1 146	21	364	1 307
2010.	4 388	109,8	91	386	86	321	1 101	34	356	2 013

¹¹ 1998-2004.: telek, földügy.

18. sz. tábla

Törvényességi kérelem alapján tett kiemelt ügyészi intézkedések a 2001-2010. években

Év	Összesen ¹²		Óvás	Felszólalás	Figyelmeztetés	Jelzés
	szám	2001. = 100%				
2001.	866	100,0	497	204	13	152
2002.	1 065	123,0	734	189	21	121
2003.	1 184	136,7	752	233	9	190
2004.	1 355	156,5	835	290	16	214
2005.	1 621	187,2	1 182	241	5	167
2006.	1 785	206,1	1 299	278	8	200
2007.	1 892	218,5	1 292	311	12	181
2008.	1 087	125,5	608	265	12	163
2009.	1 258	145,3	721	306	8	186
2010.	1 220	140,9	611	387	7	183

¹² 2005-től tartalmazza a felelősségre vonások számát is.

19. sz. tábla

Az ügyészek által a magánjogi ügyekben tett érdemi intézkedések a 2001-2010. években

Év	Összes intézkedés		E b b ő l					
	szám	2001. = 100%	kereset, fizetési meghagyás kibocsát. indítvány	egyéb eljárás kezdeménye- zése	perbe lépés, fellépés	fellebbezés	II. fokú fellépés	egyéb intézkedés
2001.	21 812	100,0	1 504	3 292	38	568	9	16 401
2002.	17 552	80,5	1 951	676	76	562	3	14 284
2003.	18 041	82,7	1 975	540	44	490	7	14 985
2004.	19 633	90,0	1 751	1 015	46	526	4	16 291
2005.	23 919	109,7	1 575	192	38	526	6	21 582
2006.	25 546	117,1	1 894	241	33	498	6	22 874
2007.	25 644	117,6	1 860	249	45	460	4	23 026
2008.	24 885	114,1	1 743	209	27	566	4	22 336
2009.	25 491	116,9	1 926	257	211	593	3	22 501
2010.	26 506	121,5	1 825	213	890	575	4	22 999

20. sz. tábla

Az ügyészek által a magánjogi ügyekben tett intézkedések az ügy tárgya szerint a 2010. évben

Ügyészségek	Intézkedések		E b b ő l									
	szám	%	Apa- sági perek	Család- jogi perek	Gond- nokság	Alapít- ványok	Társas- dalmi szervek	Kötelmi jog- viszony- ból eredő	Cég- ügyek	Környe- zet- és termé- szet védelem	Fogyasz- tóvéde- lem	Egyéb
Főváros	4 293	16,2	24	5	27	1 770	1 257	113	403	11	44	639
Baranya	777	2,9	5	1	4	135	433	9	97	8	2	83
Bács-Kiskun	851	3,2	14	8	18	166	339	76	75	7	0	148
Békés	1 225	4,6	18	9	16	290	726	13	32	1	4	116
Borsod-A-Zemplén	1 215	4,6	28	13	36	148	305	39	49	19	3	575
Csongrád	878	3,3	18	0	4	192	378	18	28	5	3	232
Fejér	777	2,9	17	2	0	146	404	3	64	0	3	138
Győr-M-Sopron	868	3,3	8	0	23	145	492	4	61	0	5	130
Hajdú-Bihar	1 201	4,5	11	5	11	269	632	18	31	12	2	210
Heves	518	2,0	6	0	14	85	225	5	108	2	0	73
Jász-N-Szolnok	986	3,7	13	1	8	177	285	4	224	14	14	246
Komárom-Esztergom	942	3,6	18	2	8	171	381	13	127	10	25	187
Nógrád	648	2,4	6	1	3	93	353	1	74	3	2	112
Pest	1 499	5,7	34	11	11	302	600	45	220	11	4	261
Somogy	900	3,4	6	0	1	176	471	16	84	6	1	139
Szabolcs-Sz-Bereg	663	2,5	26	4	12	109	266	21	62	41	6	116
Tolna	168	0,6	6	0	1	46	73	1	9	0	0	32
Vas	862	3,3	6	2	46	89	415	9	139	16	4	136
Veszprém	848	3,2	11	3	3	207	381	13	59	12	3	156
Zala	1 537	5,8	11	3	38	453	578	17	256	20	11	150
Fővárosi Fell. Főü.	356	1,3	0	2	0	151	159	6	22	0	2	14
Debreceni Fell. Főü.	81	0,3	0	0	0	29	48	1	0	0	0	3
Győri Fell. Főü.	166	0,6	0	0	0	38	105	4	13	0	0	6
Pécsi Fell. Főü.	47	0,2	0	0	0	2	27	0	15	0	0	3
Szegedi Fell. Főü.	59	0,2	0	0	0	20	28	0	7	0	0	4
Legfőbb Ügyészség	4 141	15,6	66	10	56	728	1183	115	1236	59	43	645
Összesen	26 506	100,0	352	82	340	6 137	10 544	564	3 495	257	181	4 554

21. sz. tábla

Felelősségre vonás kezdeményezése a magánjogi és a törvényességi felügyeleti tevékenység során a 2001-2010. években

Év	Felelősségre vonás							
	kezdeményezése összesen		magánjogi	törvényességi felügyeleti	módja ¹³			
	szám	2001. = 100%	tevékenység során		büntető	fegyelmi	szabálysértési	kártérítési
2001.	564	100,0	116	448	382	12	54	-
2002.	404	71,6	75	329	281	7	39	2
2003.	468	83,0	47	421	347	14	58	2
2004.	626	111,0	137	489	409	17	63	-
2005.	684	121,3	100	584	542	16	126	-
2006.	826	146,5	63	763	627	12	187	-
2007.	949	168,3	90	859	721	21	166	7
2008.	1 319	233,9	68	1 251	852	13	217	0
2009.	934	165,6	51	883	451	8	138	4
2010.	1091	193,4	66	1025	493	10	115	1

22. sz. tábla

Jogszabálytervezetek észrevételezése a 2001-2010. években

Év	Észrevételezett jogszabályok		E b b ő l érdemi észrevétel	
	szám	2001. = 100%	szám	%
2001.	807	100,0	257	31,9
2002.	591	73,2	171	28,9
2003.	1 074	133,1	282	26,3
2004.	1 229	152,3	365	29,7
2005.	958	118,7	283	29,6
2006.	561	69,5	135	24,1
2007.	818	101,4	215	26,3
2008.	565	70,0	104	18,4
2009.	574	71,1	124	21,6
2010.	281	34,8	57	20,3

¹³ 1998-2004.: a törvényességi felügyeleti tevékenység adatai.

23. sz. tábla

**A katonai büntetőeljárásban regisztrált bűnelkövetők
számának alakulása a 2001-2010. években**

Év	Bűnelkövetők száma	2001. = 100%
2001.	2 135	100,0
2002.	2 121	99,3
2003.	1 686	79,0
2004.	1 725	80,8
2005.	1 297	60,7
2006.	1 008	47,2
2007.	942	44,1
2008.	851	39,9
2009.	1 624	76,1
2010.	2 098	98,3

24. sz. tábla

**A váderedményesség alakulása a katonai büntetőeljárásban
a 2001-2010. években**

Év	Eredményes vádemelések aránya %-ban
2001.	95,4
2002.	92,8
2003.	93,5
2004.	94,7
2005.	93,6
2006.	92,9
2007.	92,8
2008.	91,8
2009.	94,5
2010.	89,5

25. sz. tábla

**Magánjogi és közigazgatási jogi tevékenység alakulása
a katonai ügyészségi eljárásban a 2001-2010. években**

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Ügyészi vizsgálatok és intézkedések										
-Számuk	130	229	304	523	532	510	503	523	531	511
-Óvások	2	1	9	7	16	7	6	7	4	1
-Felszólalás	7	20	30	33	21	27	52	11	15	9
-Figyelmeztetés	4	12	29	21	34	37	43	41	18	16
-Egyéb intézkedés	2	6	2	7	4	2	3	4	2	2
Összesen:	15	39	70	68	75	73	104	63	35	28
Törvényességi kérelmek										
-Számuk	191	291	357	437	449	435	374	463	544	494
-Áttétel	168	253	285	352	381	351	288	357	425	367
-Óvás	-	-	2	-	1	2	0	2	1	0
-Figyelmeztetés	-	1	1	-	-	2	0	1	0	1
-Egyéb	20	31	64	74	65	71	79	96	112	115
-Elutasítás	3	5	5	10	2	8	7	46	6	11
Jogi ismeretterjesztő előadások										
-Számuk	67	56	62	44	82	62	45	60	75	60
-Résztevők fő	14572	11272	10552	5324	5811	2337	2259	2804	2615	2988
Ügyészi fogadóórák										
-Számuk	56	61	52	56	74	36	52	49	59	34
-Résztevők fő	312	203	158	263	347	239	293	443	330	93
Fegyelmi és egyéb értekezletek										
-Számuk	50	29	60	29	64	38	48	59	87	82

26. sz. tábla

**Ügyészek, fogalmazók és titkárok számának és nemek szerinti arányának alakulása
a 2001-2010. években**

Év	Főállású ügyészek ¹⁴		Fogalmazók, titkárok		Ügyészek				Fogalmazók, titkárok			
	szám	2001. = 100%	szám	2001. = 100%	férfi		nő		férfi		nő	
					szám	%	szám	%	szám	%	szám	%
2001.	1 305	100,0	381	100,0	569	43,2	748	56,8	148	38,8	233	61,2
2002.	1 307	100,2	488	128,1	566	42,9	753	57,1	188	38,5	300	61,5
2003.	1 401	107,4	452	118,6	592	42,0	819	58,0	173	38,3	279	61,7
2004.	1 453	111,3	443	116,3	609	41,5	858	58,5	164	37,0	279	63,0
2005.	1 490	114,2	468	122,8	612	40,6	897	59,4	170	36,3	298	63,7
2006.	1 538	117,9	412	108,1	622	40,1	928	59,9	148	35,9	264	64,1
2007.	1 580	121,1	364	95,5	636	40,1	952	59,9	130	35,7	234	64,3
2008.	1 612	123,5	318	83,5	646	40,1	966	59,9	109	34,3	209	65,7
2009.	1 660	127,2	270	70,9	660	39,8	1 000	60,2	86	31,9	184	68,1
2010.	1 741	133,4	261	68,5	685	39,3	1 056	60,7	86	33,0	175	67,0

¹⁴ A statisztikában főállás elnevezés alatt az engedélyezett létszám terhére foglalkoztatott ügyészégi alkalmazott értendő.

27. sz. tábla

Ügyészek életkor szerinti megoszlása a 2010. évben¹⁵

Ügyészségek	Ügyészek száma	30 év és az alatt		31-40 év között		41-50 év között		51-54 év között		55-59 év között		60 év és felette	
		szám	%	szám	%	szám	%	szám	%	szám	%	szám	%
Ügyészségek összesen	1 741	89	5,1	763	43,8	491	28,2	116	6,7	153	8,8	129	7,4
Legfőbb Ügyészség	106	0	0,0	7	6,6	31	29,2	15	14,1	17	16,0	36	34,0
Más ügyészségek	1 635	89	5,4	756	46,2	460	28,1	101	6,2	136	8,3	93	5,7

¹⁵ A december 31-i állapot.

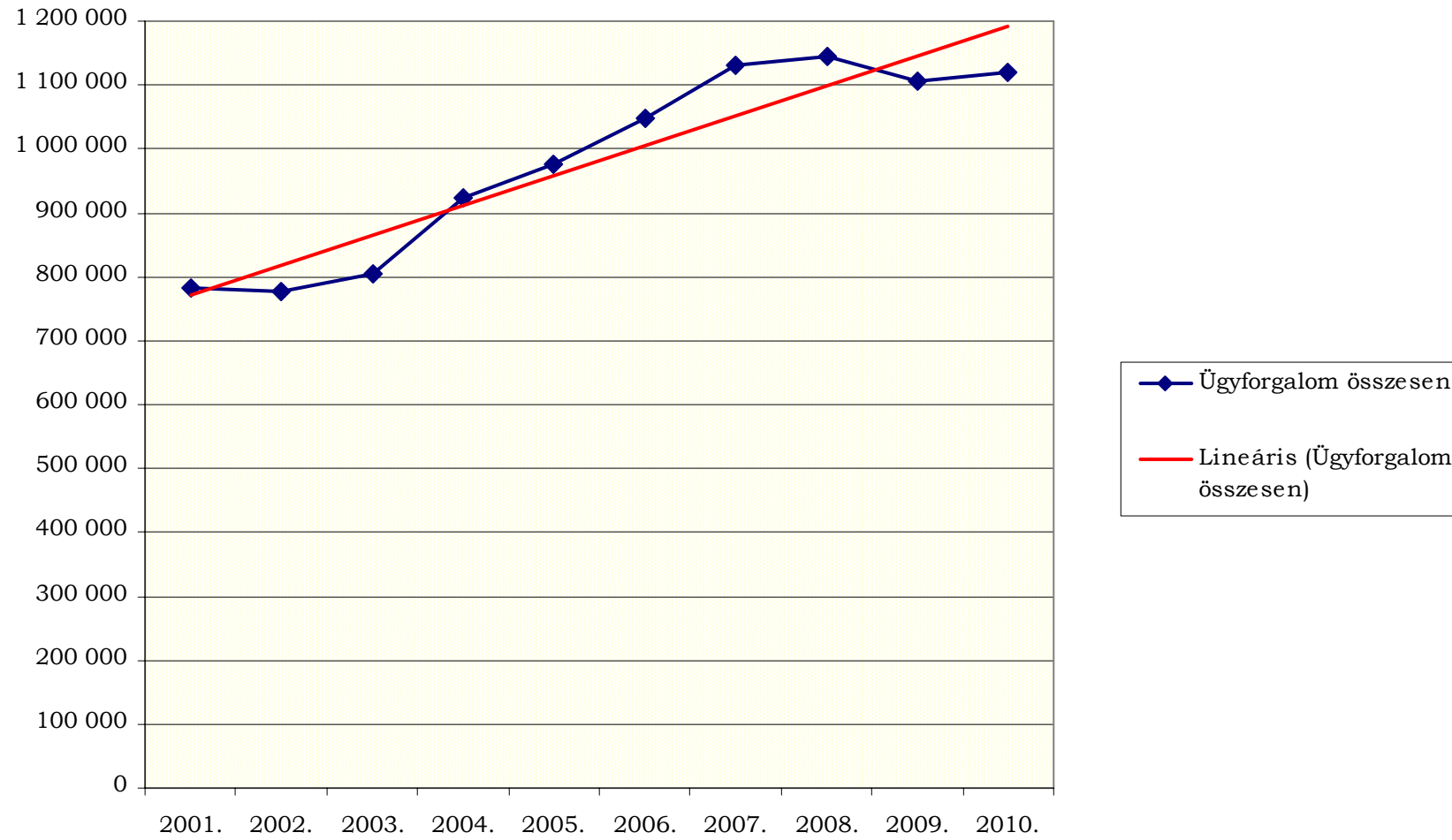
28. sz. tábla

**Az egyes költségvetési előirányzatok alakulása (millió Ft, %)
a 2006-2010. években**

Megnevezés	2006.		2007.		2008.		2009.		2010.		Index %	
	elő- irányzat	telje- sítés	elő- irányzat	telje- sítés	elő- irányzat	telje- sítés	elő- irányzat	telje- sítés	elő- irányzat	telje- sítés	2010/ 2009 elő- irányzat	2010/ 2009 teljesí- tés
Személyi juttatás	18 380	18 862	19 029	19 630	19 264	20 896	19 191	19 345	19 189	19 168	100,0	99,1
Munkaadót terhelő járulék	5 772	5 974	5 981	6 123	6 057	6 527	6 015	5 893	5 013	5 034	83,3	85,4
Dologi kiadás	2 396	2 638	2 600	2 724	2 974	2 776	3 045	2 974	3 090	3 775	101,5	126,9
Pénzeszköz átadás	1 046	602	1 169	85	932	69	187	85	89	74	47,6	87,1
Felújítás	100	74	100	131	100	110	50	50	30	34	60,0	68,0
Egyéb intézményi beruházás	1 076	1 565	101	1 129	671	1 224	911	1 627	1 121	1 423	123,1	87,5
Központi beruházás	380	801	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Összesen	29 150	30 516	28 980	29 822	29 998	31 602	29 399	29 974	28 532	29 508	97,1	98,4

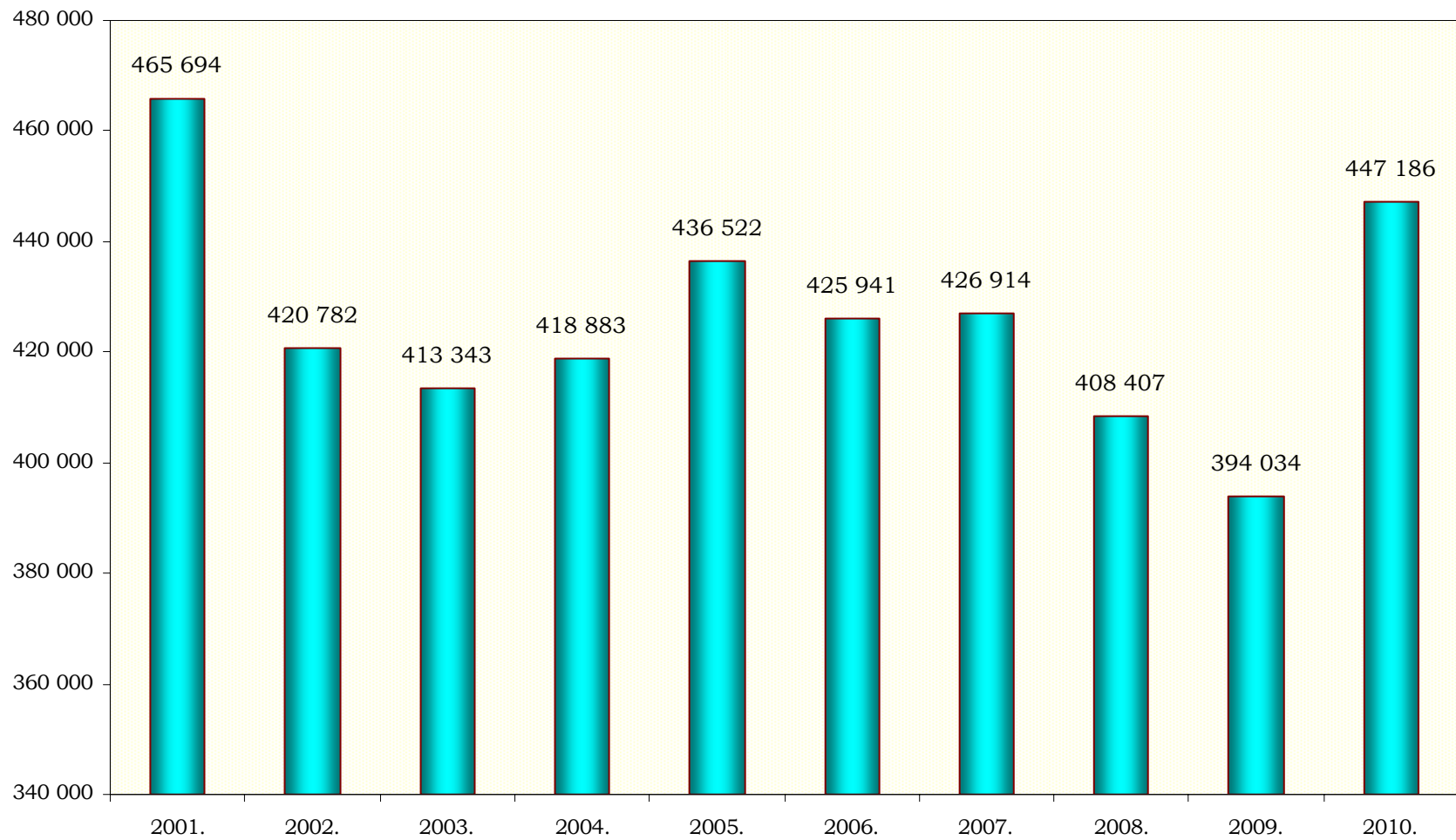
1. sz. ábra

Ügyforgalom és trend az elmúlt 10 évben

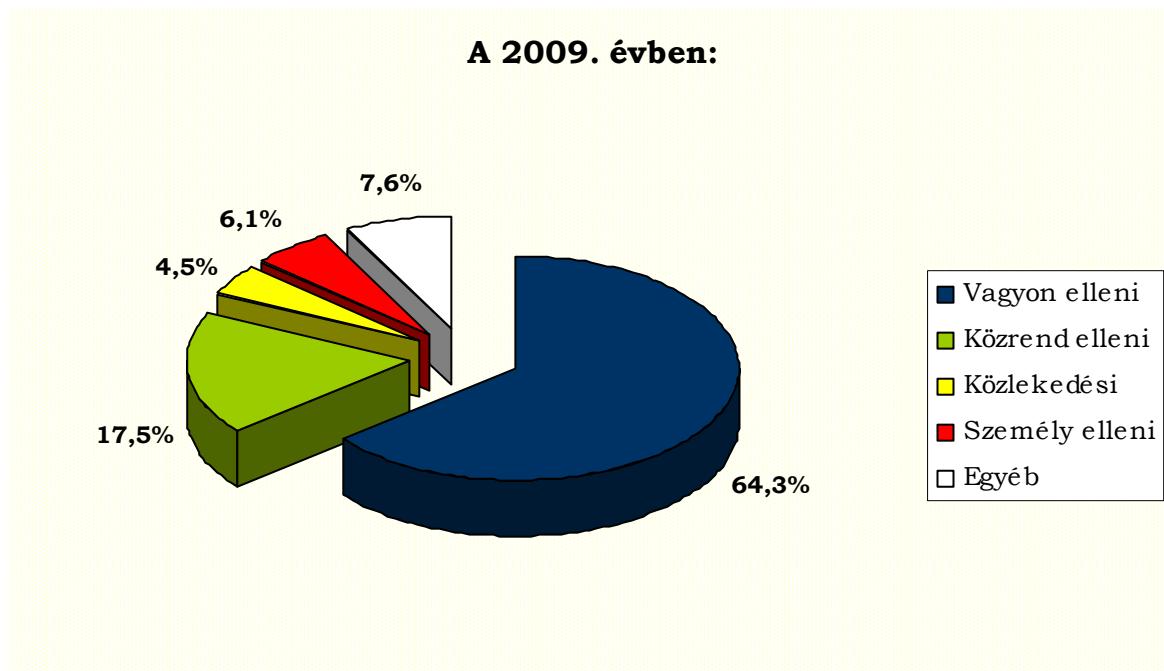
2. sz. ábra

A regisztrált bűncselekmények számának alakulása a 2001-2010. években

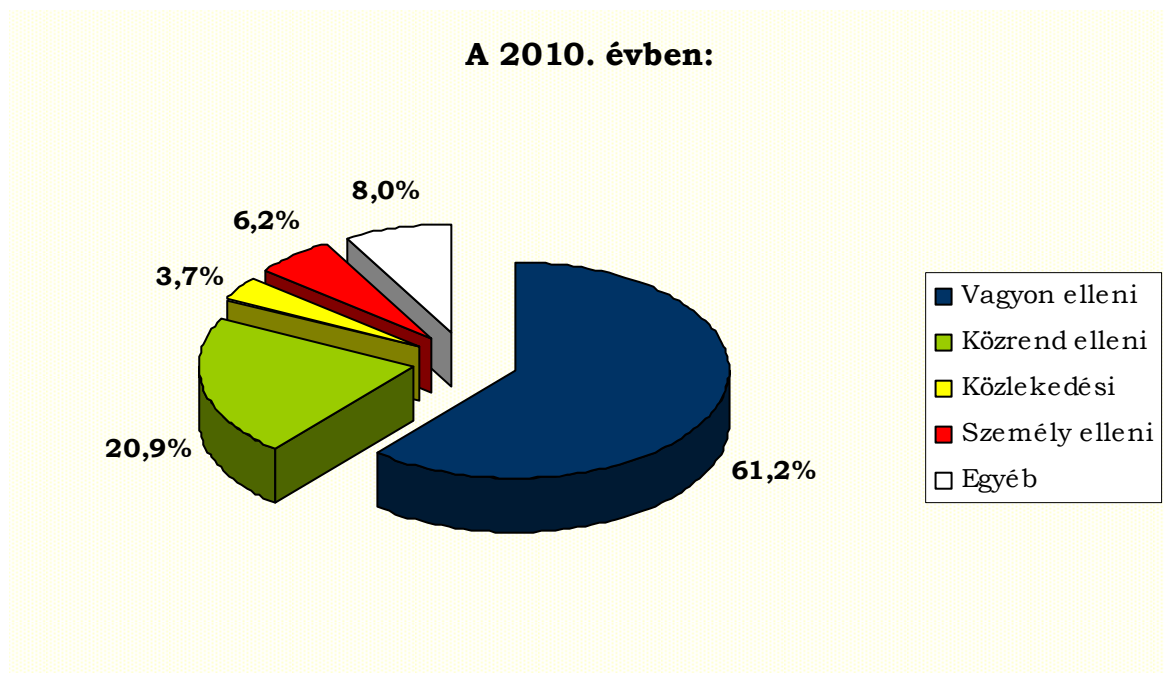

A bűncselekménycsoportok megoszlása a 2009-2010. években

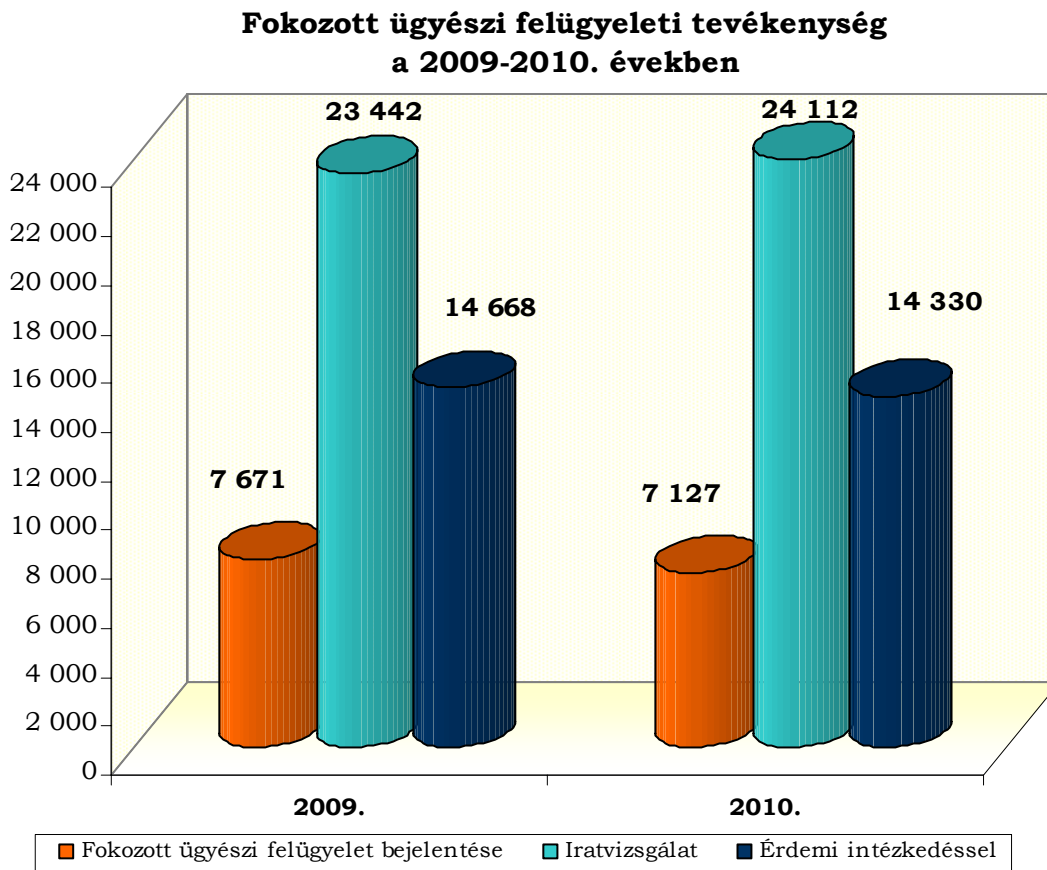
3. sz. ábra

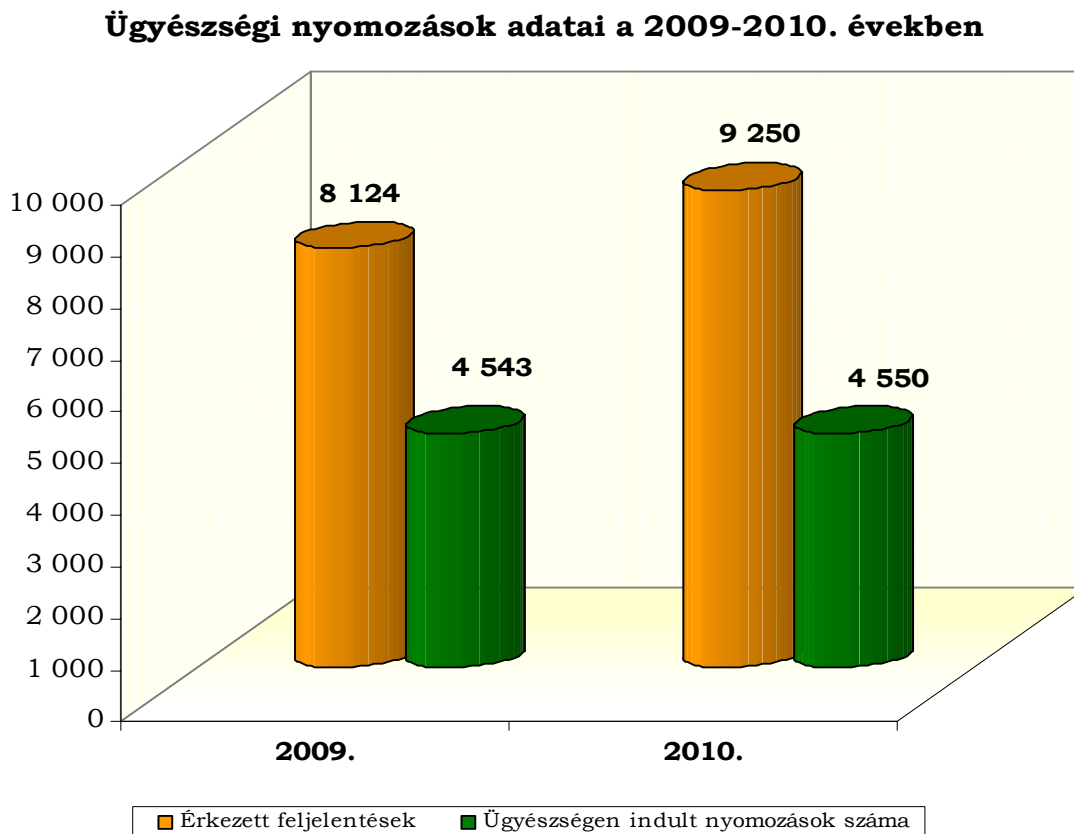
4. sz. ábra

5. sz. ábra

6. sz. ábra

7. sz. ábra

Az ügyészek, titkárok és fogalmazók számának alakulása a 2001-2010. években

